

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА БАЧКИ ПЕТРОВАЦ
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БАЧКИ ПЕТРОВАЦ**

Председник Скупштине Општине: _____

Јурај Червенак

Број:

Дана:

**ПРОСТОРНИ ПЛАН
ОПШТИНЕ БАЧКИ ПЕТРОВАЦ**

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ - НОВИ САД

Е - 2203

ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР

ДИРЕКТОР

Смиљка Протић, дип.инж.арх.

Перица Манојловић, дип.инж.сао.

Нови Сад, август 2007. год.

**НАЗИВ
ДОКУМЕНТАЦИЈЕ:** ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

НАРУЧИЛАЦ: СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

ИНВЕСТИТОР: ОПШТИНА БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ: др Јан Сабо

**НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:
ПЛАНА** ЈП Завод за урбанизам Војводине, Нови Сад
Железничка 6/III

ДИРЕКТОР: Перица Манојловић, дипл.инж.саобр.

Е-БРОЈ: 2203

ОДГОВОРНИ

ПЛАНЕР: Смиљка Протић, дипл.инж.арх.

СТРУЧНИ ТИМ: Смиљка Протић, дипл.инж.арх.
Љиљана Јовичић-Малешевић, дипл.еко.
Милко Бошњачић, инж.геог.
Бранислава Топрек, дипл.инж.арх.
Бранислав Вукадиновић, дипл.инж.саобр.
Зоран Кордић, дипл.инж.саобр.
Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.
Милан Жижић, дипл.инж.маш.
Зорица Санадер, дипл.инж.елек.
Славица Пивнички, дипл.инж.пејз.арх.
мр Оливера Добривојевић, дипл.прос.план.
Тамара Зеленовић-Васиљевић, дипл.биол.
Ангелина Богојевић, дипл.инж.арх.
мр Аурела Шимудварац-Лучи, дипл.инж.арх.
Оливера Његомир, дипл.мат.
Радојка Мишић, арх.тех.
Драган Морача, арх.тех.
Драгана Матовић, оператер
Душко Ђоковић, копирант

КОНСУЛТАЦИЈЕ

И САРАДЊА: Жељко Берић, дипл.инж.мелио.

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД.....	1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ	3
1. ОБУХВАТ И ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	3
2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА	3
3. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ СА ОЦЕНОМ, ОГРАНИЧЕЊА И ПОТЕНЦИЈАЛИ ПОДРУЧЈА .	6
3.1. Положај	6
3.2. Природни услови	6
3.3. Становништво.....	16
3.4. Привредне делатности	21
3.5. Просторни развој, мрежа насеља и организација јавних служби	28
3.6. Инфраструктурни системи	29
3.7. Заштићена природна добра	35
3.8. Непокретна културна добра.....	35
3.9. Заштита животне средине	42
3.10. Потенцијали и ограничења подручја	43
II ПРЕДЛОГ ОСНОВНИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА РАЗВОЈА.....	45
1. ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА.....	45
2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА	45
III ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ПРАВИЛА КОРИШЋЕЊА, УРЕЂЕЊА И ЗАШТИТЕ ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА	50
1. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСА	50
2. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ	51
3. РАЗВОЈ ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ	51
3.1. Пољопривреда.....	51
3.2. Шуме, шумско земљиште, ваншумско зеленило и лов	55
3.3. Индустрија	56
3.4. Туризам.....	57
4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И МРЕЖА НАСЕЉА И ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ	58
5. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ.....	59
5.1. Саобраћајна инфраструктура.....	59

5.2. Водопривредна инфраструктура	60
5.3. Енергетска инфраструктура	63
5.4. Комунална инфраструктура	67
6. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА	68
7. ЗАШТИТА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	68
8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	70
9. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ	71
10. ПРОСТОРНЕ ЦЕЛИНЕ И КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА (Графички прилог)	73
11. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА И УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА ОПШТИНЕ	75
11.1. Правила уређења простора земљишта у оквиру грађевинског реона насеља	77
11.2. Правила уређења простора грађевинског земљишта у атару	77
11.3. Основе за спровођење планских решења	93
IV ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	94
1. ЛИСТА ПРИОРИТЕТНИХ АКТИВНОСТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА	94
2. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ПЛАНА.....	96
3. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА	96
V ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	98

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Ред. број	Назив карте	Размера
Реферална карта 1.	Намена простора	1 : 50 000
Реферална карта 2.	Мрежа насеља, функција јавних служби, туристички локалитети и инфраструктурни системи	1 : 50 000
Реферална карта 3.	Природни ресурси и рурална подручја заштите животне средине и природних и културних добара	1 : 50 000
Карта 4.	Намена простора, мрежа насеља, функционална усмереност, јавне службе, инфраструктурни системи, природни ресурси, заштита животне средине и природна и културна добра (синтезна карта)	1 : 50 000

A) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

В) ПРИЛОГ

УСЛОВИ ОД НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА И ИНСТИТУЦИЈА

1. Републички сеизмолошки завод, Београд
2. Републички хидрометеоролошки завод, Београд
3. Републичка дирекција за путеве, Регионални центар "Север", Нови Сад
4. Министарство за капиталне инвестиције, Београд
5. Савезна јавна установа за одржавање и развој унутрашњих пловних путева Београд "Пловпут"
6. ЈВП "Воде Војводине", Нови Сад
7. Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине, Нови Сад
8. НИС-НАФТАГАС, Део предузећа за истраживање и производњу нафте, природног гаса, подземних вода и геотермалне енергије, Нови Сад
9. ЈП предузеће за пренос електричне енергије, Електроисток, Погон преноса "Нови Сад" Нови Сад
10. Телеком Србија, Предузеће за телекомуникације Телеком Србија а.д., Дирекција за мрежу, Сектор за ЕОМ, Београд
11. 063 Мобтел Србија, Београд
12. Телеком Србија, Предузеће за телекомуникације а.д., Извршна дирекција регије Север, Сектор за експлоатацију и одржавање телекомуникационе мреже, Нови Сад
13. Завод за заштиту природе Србије, Одељење у Новом Саду, Нови Сад
14. Покрајински завод за заштиту споменика културе, Петроварадин
15. Министарство унутрашњих послова, Секретаријат унутрашњих послова у Новом Саду, Одељење противпожарне полиције, Нови Сад

НАПОМЕНА: Ови услови су у саставу елабората Аналитичко документациона основа просторног плана општине Бачки Петровац

Списак карти, слика и графикана

Карте:

- Карта 1.** Просторни план Републике Србије - Положај насеља и општине Бачки Петровац у Републици Србији (иза стр. 2)
- Карта 2.** Положај општине Бачки Петровац у саобраћајној мрежи АПВ (стање 2007.) (иза стр. 6)
- Карта 3.** Просторне целине и основне категорије коришћења земљишта (иза стр. 74)

Слике:

- Слике 1.** Прегледна геолошка карта Војводине (стр. 7)
- Слике 2.** Хидрогеолошка карта Војводине (стр. 9)
- Слике 3.** Хидрографска карта Војводине (стр. 10)
- Слике 4.** Просечни нивои и нагиб фреатске издани (стр. 12)
- Слике 5.** Сеизмолошка карта за повратни период од 200 год. (стр. 13)
- Слике 6.** Педолошка карта за општину Бачки Петровац (стр. 15)

Графикони:

- Графикон 1.** Кретање укупног броја становника од 1948.-2002. (стр. 17)
- Графикон 2.** Кретање укупног броја домаћинства од 1948.-2002. (стр. 20)
- Графикон 3.** Кретање укупног броја становника и домаћинства од 1948.-2002. (стр. 21)

На основу члана 21. став 2. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник Републике Србије", бр. 47/2003 и 34/2006) и члана 20. Статута општине Бачки Петровац ("Службени лист општине Бачки Петровац", број 5/2002 и 9/2004), Скупштина општине Бачки Петровац на седници одржаној дана 12.06.2007. године доноси:

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

УВОД

Изради Просторног плана општине Бачки Петровац до 2025. године приступило се на основу Одлуке о изради Просторног плана општине Бачки Петровац до 2025. године ("Службени лист општине Бачки Петровац", број 4/2005.), чији је саставни део Програм за израду Просторног плана општине Бачки Петровац.

Послови израде Просторног плана поверени су ЈП "Завод за урбанизам Војводине" Нови Сад.

Израда овог документа представља континуитет у планирању, јер је за простор општине Бачки Петровац рађен Просторни план ("Службени лист општине Бачки Петровац", број 3/86 и 4/95.)

Приликом израде **Просторног плана развоја општине Бачки Петровац**, као и претходно урађене **Стратегије просторног развоја** основе су биле:

- интерпретације резултата анализе постојеће документације за планско подручје по различитим областима;
- опис стања, потенцијала и ограничења на планском подручју;
- предлог основних и посебних циљева;
- предлог основних правила коришћења, уређења, заштите и развоја планског подручја;
- правила за уређење простора за који није предвиђена израда урбанистичког плана
- услови од надлежних органа и институција

Правни основ за израду Просторног плана је:

Члан 21. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" број 47/03 и 34/06), којим је прописано да се "Просторни план општине доноси за подручје општине" и Правилник о садржини и изради Планског документа ("Сл. гласник РС", бр. 60/2003),

Просторно планска решења ће бити усклађена са:

- Просторним планом Републике Србије ("Службени гласник РС", број 13/96),

- Законом о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", број 62/2006),
- Законом о водама ("Службени гласник РС", број 46/91, 53/93 и 54/96),
- Законом о јавним путевима ("Службени гласник РС", број 101/05),
- Законом о железници ("Службени гласник РС", број 18/05),
- Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04),
- Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04);
- Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04);
- Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04);
- Законом о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95);
- Законом о одбрани ("Службени лист СРЈ", бр. 43/94, 11/95, 28/96, 44/99, 3/02);
- Законом о одбрани ("Службени гласник РС", бр. 45/91, 58/91, 53/93, 67/93, 48/94);
- Законом о геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", бр. 44/95);
- Законом о републичком сеизмолошком заводу ("Службени гласник РС", бр. 71/94);
- Законом о телекомуникацијама ("Службени гласник РС", бр. 44/03 и 36/06);
- Законом о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 37/88);
- Законом о туризму ("Службени гласник РС", бр. 45/05);
- Законом о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 84/04);
- Законом о културним добрима ("Сл. гласник Р", бр. 71/94);
- Законом о шумама ("Сл. гласник РС" бр. 46/91, 83/92, 54/93, 60/93 и 54/96);
- Уредбом о утврђивању водопривредне основе Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 11/2002);
- као и другим законима и прописима који регулишу услове за коришћење и изградњу у простору.

У овај План уграђене су смернице и стратешка опредељења из следећих докумената Владе Републике Србије:

- Стратегија регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", бр. 21/2007)
- Стратегија развоја малих и средњих предузећа и предузетништва у Републици Србији 2003-2008 године (РС, Министарство за привреду и приватизацију, 2003.).
- Стратегија развоја туризма Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 91/06)
- Стратегија развоја шумарства Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 59/06)
- Стратегија развоја пољопривреде Србије ("Службени гласник РС", бр. 78/05)
- Одлука о стратегији "Основни правци технолошког развоја АПВ" ("Службени лист АПВ" бр.4/07)
- Стратегија развоја енергетике Савезне Републике Југославије до 2020. године са визијом развоја до 2050. године ("Службени лист СРЈ", бр. 5/97.)
- Стратегија развоја енергетике РС до 2015. године ("Службени гласник РС", бр. 44/05)
- Програм остваривања стратегије развоја енергетике РС до 2015. за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", бр. 71/07)
- Стратегија развоја телекомуникација у Републици Србији од 2006. до 2010. године ("Службени гласник РС", бр. 99/06)
- Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 11/06)
- Национална стратегија управљања отпадом (2005.)
- Стратегија развоја социјалне заштите ("Службени гласник РС", бр. 108/05)
- Стратегија развоја образовања одраслих у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 1/07)
- Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 1/07)
- Стратегија развоја здравља младих у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 4/06)
- Стратегија развоја заштите менталног здравља ("Службеном гласнику РС", бр. 8/07)

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ОБУХВАТ И ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Обухват Просторног плана општине Бачки Петровац одређен је површинама територија целих катастарских општина административне општине Бачки Петровац, укупне површине од 15946,48 ha. У обухвату Плана су четири насеља.

Општина Бачки Петровац састоји се од четири катастарске општине: КО Бачки Петровац, КО Гложан, КО Кулпин и КО Маглић и по површини спада у најмање општине у Војводини (мања је једино општина Сремски Карловци).

Граница подручја обухваћеног израдом Просторног плана општине Бачки Петровац (у даљем тексту: План), утврђена је Одлуком о изради Просторног плана општине Бачки Петровац ("Службени лист општине Бачки Петровац", број 4/05.) и доноси се за подручје општине састављено од четири катастарске општине: КО Бачки Петровац, КО Гложан, КО Кулпин и КО Маглић. Одлука је саставни део овог Плана.

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

Основни плански документи вишег реда чија се решења разрађују овим Планом је **Просторни план Републике Србије**.

У области развоја **становништва** основни циљ је равномернији територијални размештај становништва и његово интензивније обнављање, односно повећање удела млађих популација у миграционим подручјима и подручјима са високим индексом старења, путем комбинованих и усклађених мера демографске политике и политике регионалног развоја.

Просторним планом Републике Србије утврђена је хијерархијска диференцијација **мреже градова** на територији АП Војводине, где је Бачки Петровац усмерен на функционално подручје регионалног центра Новог Сада.

Делови општине Бачки Петровац се према одредбама Просторног плана Републике Србије, у области **привреде**, налазе у појасу интензивног развоја првог значаја, што ствара добре развојне могућности у наредном периоду (са перспективом да центар општине у будућности постане мали индустријски центар 1000-5000 запослених).

У области **пољопривреде** подручје општине Бачки Петровац припада ратарско - сточарском рејону. Овај рејон поседује добре потенцијале за развој, економски ефикасне и разноврсне, ратарске, повртарске и сточарске производње.

Према стратегији развоја пољопривреде Србије и аграрном програму АП Војводине подручје општине Бачки Петровац, у наредном планском периоду, остаје првенствено пољопривредни крај, са даљим развојем прехранбене и произвођачке индустрије засноване на коришћењу пољопривредних производа из окружења.

У оквиру развоја **туризма** и организације туристичког простора на територији Републике Србије, утвђене су туристичке зоне и регије, као и приоритети развоја туристичке понуде. Општина Бачки Петровац се налази у северној туристичкој зони, са основним туристичким активностима летња рекреација и осталим – излетничке, еколошке, ловне, сеоске.

Према условима из Просторног плана Републике Србије, основни циљеви коришћења и уређења **шума** су:

- Унапређење стања шума (превођењем изданаčkih у високе, мелиорацијом изданаčkih шума и реконструкцијом деградираних високих шума и заштитом шума у свим фазама развоја),
- Повећање површина под шумама.

Пошумљавање се може спровести на земљиштима VI, VII и VIII бонитетне класе пољопривредног земљишта, у оквиру јаловишта, у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница и у оквиру изворишта вода.

Основни правци развоја **ловства** су:

- Повећање бројности популације ситне и крупне дивљачи, нарочито аутохтоних и економски највреднијих врста (јелен, срна, дивља свиња),
- Побољшање структуре (полне и старосне) популације крупне дивљачи и квалитета трофеја и
- Очување ретких и угрожених врста.

Просторни план Републике Србије је својом концепцијском разрадом **саобраћајне инфраструктуре** простор општине Бачки Петровац обухватио у три вида саобраћаја (друмски, железнички и водни).

У домену **друмског саобраћаја** на простору општине Бачки Петровац планира се пружање основног путног правца државног пута II реда (регионалног пута) на правцу Нови Сад – Бачки Петровац – Ратково и он би представљао основни саобраћајни капацитет овог простора и окружења.

У области **железничког саобраћаја** планирана је реконструкција и модернизација постојеће железничке пруге Нови Сад–Бачки Петровац–Озаци и њена оспособљеност за извршење транспортног рада по европским стандардима.

Водни саобраћај на простору општине Бачки Петровац одвијаће се преко канала из система ДТД, Каравуково – Бачки Петровац.

Остали видови саобраћаја у овом плану за општину Бачки Петровац нису третиран.

Коришћење и заштита вода и водопривредна инфраструктура - Према Просторном плану Републике Србије подручје општине Бачки Петровац припада бачком регионалном систему коришћења, уређења и заштите речних вода. Бачки систем чини постојећи део ХС ДТД, који ће се у будућности постепено проширивати и на северни део Бачке (подсистеми "Тиса-Палић", "Плазовић", "Телечка", "Мали Иђош" итд). Систем се реконструише (повећање проточности делова основне каналске мреже, повећање капацитета водозахвата итд), а комплетира се и са низом постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ), којима се штити квалитет воде у систему.

Простор обухваћен овим Планом припада Новосадском регионалном систему за водоснабдевање који би поред локалних изворишта, користио алувијална изворишта Јамена-Лаћарак, извориште са леве и десне обале Дунава између Новог Сада и Сремских Карловаца, а део воде може се добијати прерадом речне дунавске воде. Овим системом снабдевају се општине Шид, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Нови Сад, Темерин, Жабал и Зрењанин. Предвиђа се повезивање са Сремским системом преко Сремских Карловаца и Инђије, а поред тога, овај систем је повољно повезати са Бачким системом преко Темерина и Србобрана.

Услови и смернице које се односе на развој **енергетске инфраструктуре** су:

- проширење постојеће и изградња нове гасоводне мреже, у циљу задовољења свих корисника на предметном простору;
- рационално коришћење и штедњу необновљивих ресурса, штедњу произведене енергије и стимулсање примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедни енергије и заштити животне средине;
- смањење конфликта између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (насеља, становништво, земљиште итд.);

Општина Бачки Петровац у смислу коришћења енергетских извора (нафта и гас), припада зони перспективног подручја. Ово подручје има енергетских потенцијала за експлоатацију термоминералних вода (изградња термоминералних система и бушотина).

Развој и унапређење **телекомуникационог система** у Републици реализоваће се у складу са просторно-функционалном територијализацијом Републике, а на основу утврђених генералних планова развоја појединих ималаца система веза. Ради ефикаснијег и бржег развоја, као и ангажовања свих потенцијалних извора финансирања, приступиће се даљој демонополизацији телекомуникационог система, изградњи нових капацитета, као што су оптички каблови, где год је то могуће, економски оправдано и у интересу Републике, а посебно код изградње транспортне мреже и магистралне кабловске дистрибутивне мреже.

У погледу осигурања простора за потребе телекомуникационог система потребно је осигурати простор за коридоре за телекомуникационе каблове дуж нових и постојећих путева, а посебно оних који се поклапају са магистралном мрежом. Такође је потребно осигурање простора за РР везе.

У области **заштите природних добара** утврђују се:

- Циљеви заштите посебних природних вредности,
- Циљеви заштите биодиверзитета и
- Посебни циљеви

Регионални приоритет заштите природних добара има интензивна заштита водних токова, обалних подручја, заслањених терена и подручја са аутохотним шумама.

У смислу **заштите непокретних културних добара** за ово подручје важе основни циљеви, начела и мере заштите утврђени Просторним планом Републике Србије.

Основни циљеви заштите непокретних културних добара су:

- очување темеља и материјалне баштине националне културе и других култура које су се развијале на тлу Републике Србије;
- организовано развијање свести о значају културног развоја за живот и рад данашњих и будућих генерација, као битног предуслова за очување националног идентитета;
- реинтеграција непокретних културних добара у савремени животни простор Републике.

Просторни план Републике Србије, према мерама **заштите животне средине** које треба преузети у насељима, њиховој околини и другим просторима, сврстава општину Бачки Петровац у Јужно – бачки округ. Просторним планом се за ово подручје утврђују следеће мере заштите:

- изградња колектора за регионално прикључивање вода из насеља,
- савремено управљање комуналним и индустријским отпадом,
- контролисана примена хемијских средстава у пољопривреди.

3. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ СА ОЦЕНОМ, ОГРАНИЧЕЊА И ПОТЕНЦИЈАЛИ ПОДРУЧЈА

3.1. Положај

Општина Бачки Петровац заузима мањи део јужне Бачке. Простире се између општина Нови Сад, Врбаса и Бачке Паланке у Бачкој и општине Беочин у Срему. Између општине Беочин и општине Бачки Петровац граница је Дунав.

Територија општине Бачки Петровац се простире преко три морфолошке целине. Најнижа је алувијална равна Дунава, нешто виша је алувијална тераса и највиша је лесна тераса.

Положај општине са саобраћајног аспекта је повољан. На простору општине Бачки Петровац (карта на следећој страни) имамо пружање државног пута I реда (магистралног пута) број 7, Бачка Паланка–Нови Сад, који само пресеца јужни део општинског простора (ободом насеља Гложан), и основни саобраћајни капацитет овог простора државни пут II реда (регионални пут) број 102, Нови Сад–Бачки Петровац–Ратково.

Јужним делом општине пролази железничка пруга Нови Сад–Оџаци–Сомбор.

На простору општине Бачки Петровац пружа се пловни канал из система ДТД Каравуково–Бачки Петровац и Савино Село–Нови Сад.

3.2. Природни услови

Геоморфолошке карактеристике подручја

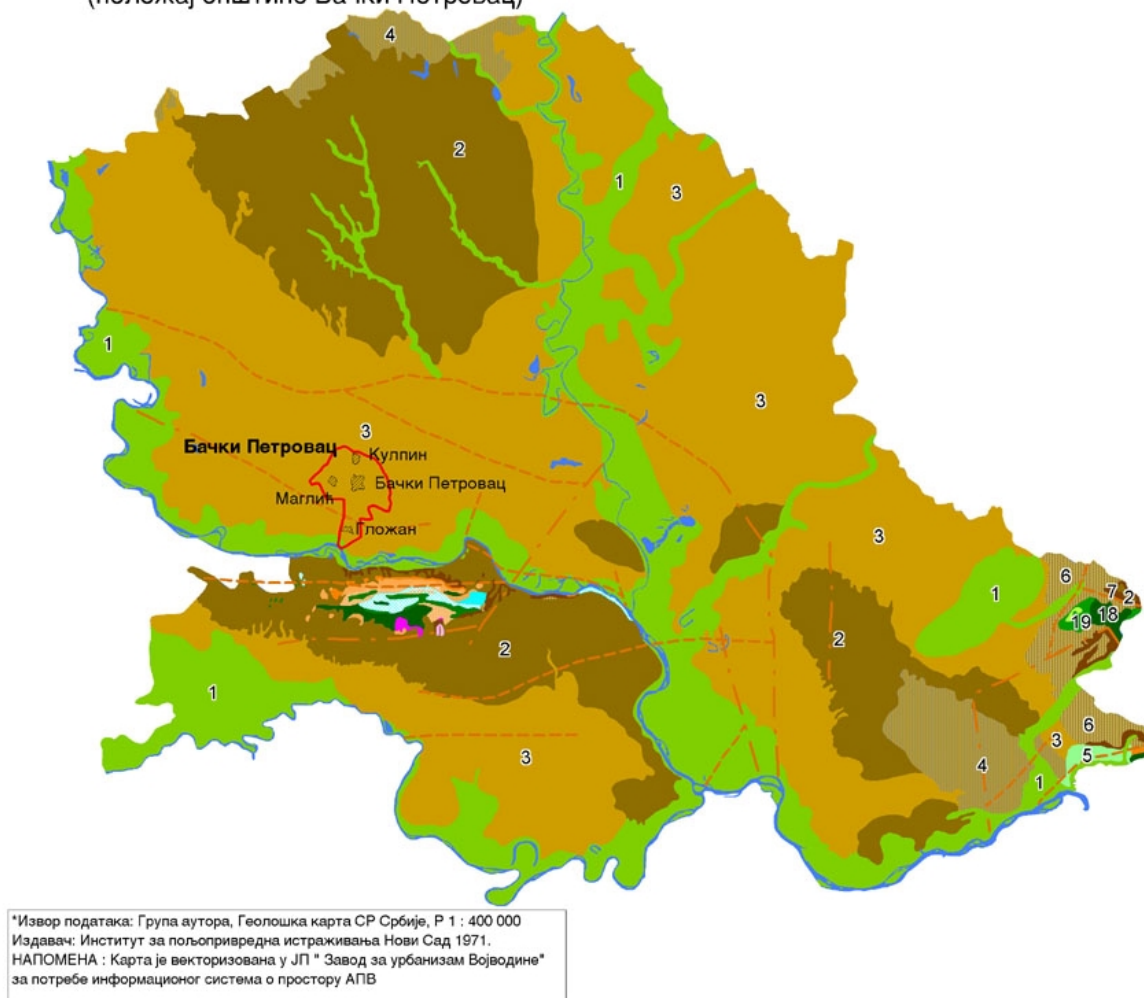
На подручју општине Бачки Петровац заступљена су три морфолошка облика терена идући у правцу север–југ и то: лесна тераса, алувијална тераса и алувијална равна.

Општинска територија највећим својим делом лежи на лесној тераси. Она има изглед простране благе заобљене површине која се пружа правцем запад–исток. Апсолутне висине се крећу од 83 до 89 m. Највише тачке лесне терасе представљају вододелницу између реке Јегричке на северу и Дунава на југу. Лесна тераса је део простране јужно–бачке лесне терасе. У геолошком саставу доминира лес дебљине 3 до 5 m.

Граница између лесне терасе и алувијалне терасе пружа се северно од Челарева, Гложана и Бегеча. Она није много изражена у односу на лесну терасу јер је приближно истих висина. У односу на алувијалну равна, граница је јасније изражена, јер се алувијална тераса преко косе спушта у нижу алувијалну равна, која је за 3–4 m нижа.

Трећи геоморфолошки члан је алувијална равна представљена зарављеном површином апсолутне висине 77 до 79 m. Ово је истовремено и најнижи терен у општини. Алувијална равна као и алувијална тераса састављена је од флувијалног материјала на коме се временом формирала ритска црница.

Прегледна геолошка карта Војводине*
(положај општине Бачки Петровац)

Легенда

1 Алувијални нанос,Халоцен	13 Горњокредни флиш:конгломерати, пешчари, лапорци,глинци,Креда
2 Типски лес,Плеистоцен	14 Сенон (нерашчлањени),Креда
3 Терасни лес,Плеистоцен	15 Серпентин,Јура
4 Еолски песак,Плеистоцен	16 Дијабази,Јура
5 Шљункови и пескови речних тераса,Плеистоцен	17 Тријаски кречњаџи,Тријас
6 Шљункови, пескови, глине,Плиоцен	18 Кристални шкриљци, без гнајсева (старији палеозоик)
7 Лапори, глине, глине са угљем,Плиоцен	19 Гнајсеви,Прекамбрија
9 Церитски кречњаџи и пешчари,Миоцен	20 Гранити,Тријас
10 Литотамнијски кречњаџи и лапорци,Миоцен	----- Покривени раседи
11 Глинци са игљем и базални конгломерати,Миоцен	- - - - - Раседи назначени геофизичким испитивањима
12 Трахит,Миоцен	□ Граница општине

Минералне сировине и хидротермални потенцијали

На основу података којима располаже Покрајински Секретаријат за енергетику и минералне сировине, хидрогеотермални потенцијали општине Бачки Петровац детаљно су испитани на бушотинама Бачки Петровац (1 и 2) и Маглић 1 (детаљније у табели бр. 1, 2 и 3).

Табела бр. 1

Бушотина (локалитет)	Q _{max} (l/s)	Начин испитивања	T _{из} (°C)	M (g/l)	S (g/l)	Напомена
БП-1/Н (Бачки Петровац)	16,67	са пумпом	46	0,79	0,13	Налази се на поседу ППРО "15. октобар", 200 m од пута Н.Сад – Б.Петровац (Бушотина са изграђеним хидротермалним системом – није у производњи)

Q_{max} – максимална регистрована издашност бушотине, T_{из} – излазна температура воде, M – минерализација воде, S – салинитет воде

Табела бр. 2

Бушотина (локалитет)	Коначна дубина	Q _з HD мерења (l/s)	T (°C)	Q _{max} HD мерења (l/s)	Q _{opt} (g/l)	Напомена
БП-2/Н (Бачки Петровац)	800,00	са пумпом	46	0,79	0,13	Налази се на поседу Института за хмељ, користи се за загревање просторија, ТПВ и базена од 1987. године; (Бушотина са изграђеним хидротермалним системом –у производњи)

Табела бр. 3

Бушотина (локалитет)	T (°C)	pH	гасни састав	Напомена
МГ-1 (Маглић)	37	8,3	N ₂	бушотина негативна на угљоводонике а испитана за хидротермалне потребе

Активности везане за експлоатацију термалних вода могуће су на читавој територији општине Бачки Петровац, имајући у виду да истраживање, експлоатација и искоришћавање хидрогеотермалне енергије не представља никакву опасност за животну средину.

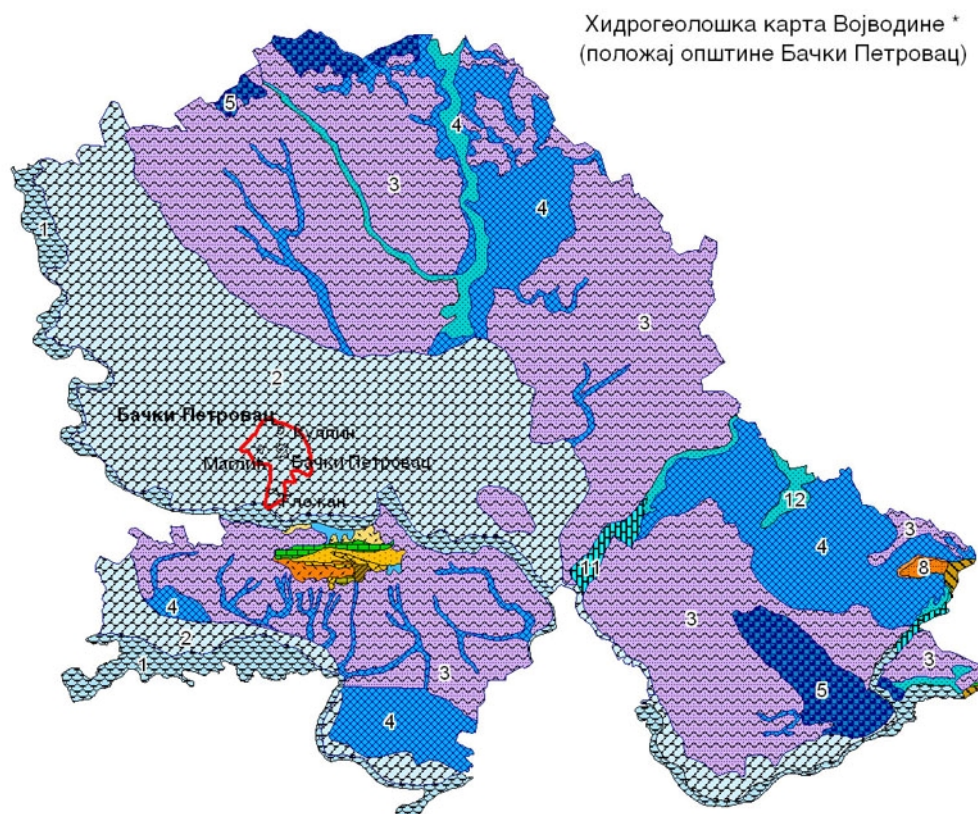
Остале минералне сировине

Поред напред наведених хидрогеотермалних потенцијала на подручју СО Бачки Петровац, регистроване су и истражене две појаве пескова, две појаве опекарских сировина и то:

- појаве опекарских сировина;
 - 1) западно од Бачког Петровца;
 - 2) североисточно од села Маглић;
- појаве пескова: обе појаве регистроване су југозападно од села Кулпин.

У Просторном плану општине Бачки Петровац не предлаже се резервација простора за истраживање и експлоатацију осталих минералних сировина.

Хидрографске и хидролошке карактеристике

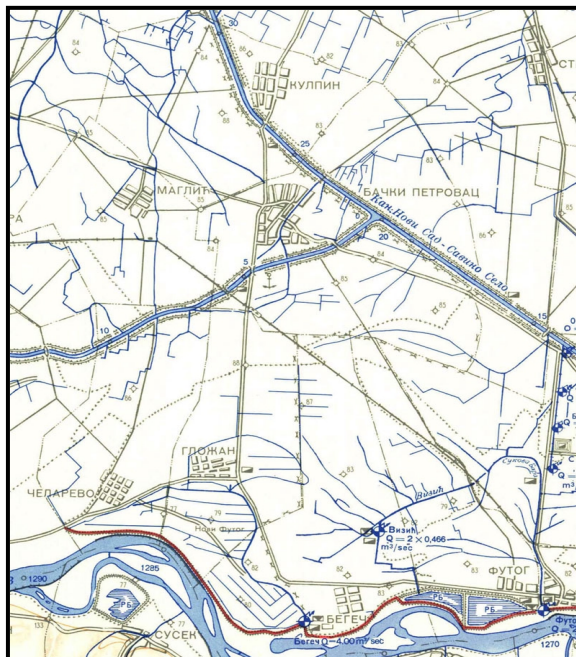

* Извор података : Хидролошка карта СФРЈ Р 1 : 500 000,
Издавач: Савезни завод 1980
НАПОМЕНА : Карта је векторизована у ЈП "Завод за урбанизам Војводине"
за потребе информационог система о простору АПВ

Легенда

1 Шљунковите алувијалне насlage	13 Глине, пескови, шљункови, пешчари, конгломерати, лапорци и кречњаџи
2 Песковите алувијалне насlage	14 Глине, лапоровите глине, песковите и шљунковите глине
3 Лес и песковити лес	15 Лапори у смењивању са песковима и шљунковима
4 Лесовидни седименти	16 Кречњаџи, плочасти и танкослојевити, лапори и лапоровити кречњаџи
5 Еолски пескови	17 Кречњаџи и доломити у смењивању
6 Конгломерати, пешчари,	18 Дацити, андезити, порфири, базалти, и дијабази
7 Зелени шкриљџи и амфиболити	
8 Гнајсеви, микашисти, лептиколити	
9 Аргилошисти, филити, пешчари и конгломерати	
10 Серпентинити и перидотити	
11 Алувијални пескови, местимично заглињени	Граница општине
12 Ситнозрни пескови	

Највећи природни водоток је река Дунав која тече јужном периферијом општине и уједно чини природну границу општине. На овом сектору ширина Дунава је различита и износи од 400 до 1000 метара, а на месту рачвања његова ширина износи и 2000 метара. Дунав је са бачке стране оивичен насипом који је од корита удаљен 50 до 60 метара, а штити атаре Челарева, Глојана и Бегеча. Обзиром да је обала на овој страни оштра и конкавна, матица Дунава врши јачу ерозију обале, тако да је насип на том делу заштићен каменом облогом.

На територији општине нема других природних токова, сви остали су или забарени или су каналисани.

Јужном ивицом Маглића пружа се издужена долина према североистоку, која се источно од села Силбаша спаја са Грчком баром. Она даље добија име Велика бара и под именом Велика бара спаја се са Јегричком.

Друга депресија омеђава Маглић са источне стране. Она има правац према северу и као каналисан спаја се опет с Грчком баром, северно од Силбаша.

Слика бр. : Хидрографска карта Војводине
(1987 ХС ДТД - Нови Сад)

Две мање долине простору се између Бачког Петровца и Кулпина. Обе имају југоисточно северозападни правац. Даље се оне састављају на северозападу са Грчком баром. Североисточно од Бачког Петровца опет има неколико издужених долина, које су отворене

према североистоку. Најважнија је она којом протиче Алпарска бара, десна притока Јегричке и долина Бегеја, која дели Бачки Петровац на источну мању и западну већу половину.

Бегеј се у изузетно влажним, или иза серије влажних година јављао као повремени водоток, који отиче према Алпарској бари. Овај касније каналисани водоток је деловањем хидросистема Дунав-Тиса-Дунав исушен и иза њега је остала сува долина, у коју се одводним каналима сливају атмосферске воде. Источно од Кулпина такође постоје две каналисане долине које се спајају јужно од Равног Села са Јегричком.

Јужно од Бачког Петровца и Маглића постоје читави снопови овалних дугуљастих удубљења која су нагнута и отворена према југоистоку на Визић бару. Од ових издужених и овалних удубљења мало њих је каналисано и мало њих имају сталнију воду. Између њих је нови канал (система ДТД) који исушује ове депресије.

На подручју општине Бачки Петровац изграђена су два канала. Први, Мали бачки канал везује Велики бачки канал код Малог Стапара са Дунавом код Новог Сада. Дужина овог канала износи 69 километара. Од тога на територији општине је 14 километара. После другог светског рата овај канал је укључен у хидросистем Дунав-Тиса-Дунав. Проширен је и продубљен и поново је оспособљен за пловидбу, за наводњавање и за одводњавање.

Други канал је послератна творевина и представља потпуно нову трасу од Каравукова до Бачког Петровца. Овај канал је завршен 1966.године и делом иде по кориту Мостонге. Дуг је 55 километара. Траса канала пролази кроз индустријску зону, јужно од Бачког Петровца.

Подручје општине Бачки Петровац захвата четири слива за одводњавање од којих се неки налазе у потпуности, а неки делом на територији општине, а делом на територији суседних општина.

Подаци о основној каналској мрежи:

1. У источном делу предметног рејона као део хидросистема ДТД налази се канал Нови Сад-Савино Село, од приближно km 15+500 па до km 30+600.
2. На западном делу рејона као део хидросистема ДТД налази се канал Бачки Петровац-Каравуково од km 0+000 до km 6+500.
3. Канали су предвиђени за двотрачну пловидбу за пловила од 1000 тона носивости.
4. Водостаји у оба канала (који се спајају у близини насеља Бачки Петровац) су дефинисани вредностима:
 - максимални водостај 80.55 m АНВ
 - минимални водостај 78.95 m АНВ
 - радни водостај од 79.50 до 79.79 m АНВ
5. Обзиром на пловидбу каналом, пловни габарити се не смеју нарушавати:
 - пловна ширина испод мостова је најмање 16 m
 - пловни габарит износи 6.0 m изнад максималног водостаја

У наредној табели приказани су основни подаци за најважније канале који су на подручју општине Бачки Петровац.

Р. бр.	Канал	Слив	Дужина	Карактеристике канала на уливу				
				Ширина дна m	Кота m АНВ	Нагиб косина	Кота дна m АНВ	Пад дна (‰)
1	230	Б.Петровац	3+561	2.0	83.38	1:1.5	79,26	0.1
2	27	Бегеч	5+450	2.0	77.8	1:1.5	76,10	0.1
3	Гл.кан.	Бегеч	9+900	2.0-7.0	76.11	1:1.4-1.3	72,86	0.1
4	III (145)	Деспот-Силбаш	12+810	1.0-3.0	81.78	1:1.5	78,74	0.1

Целокупна површина општине Бачки Петровац, сем уског појаса у небрањеном делу између минор корита Дунава и насипа прве одбрамбене линије обухваћена је мелиорационим системима, односно одводњава се.

На подручју општине Бачки Петровац не постоји ни једна црпна станица на системима за одводњавање.

У наредној табели приказани су основни подаци за системе за наводњавање који су на подручју општине Бачки Петровац:

Ред бр.	Систем	Место	Површине у 2003.г.								Површине у 2003.		Место
			Инсталисани капацитети				Ангаж. капацитети				Укуп. инст.	Укуп. ангаж	
			нк (ha)	в.к. (ha)	п.к. (ha)	вгк (ha)	ак. (ha)	в.к. (ha)	п.к. (ha)	вг-к (ha)	(ha)	(ha)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Водозахват - ОКМ													
41	С "Маглић" ДППО-Маглић	Маглић		800				800			800	800	ОКМ Б.Петровац-Каравуково
46	ДП "Петровац"	Б. Петровац		210				8			210	8	ОКМ
Водозахват - ДКМ				1010				808			1010	808	
49	ЗС"Бочна крила" ДППО-Маглић	Маглић	130				130	0			130	130	Канал 145 км 3+500
СВЕГА:			130	0			130	0			130	130	

Од водопривредних објеката за заштиту од штетног дејства спољашњих вода на територији општине Бачки Петровац налази се део насипа прве одбрамбене линије и то на делу од границе општине km 6+690 па до km 8+800. Насип је пројектован и

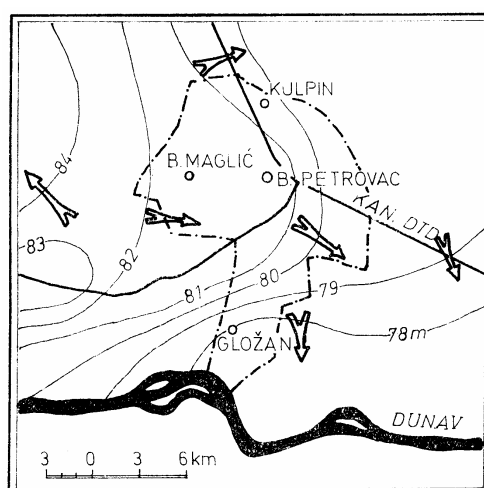
израђен да издржи једнопроцентну воду и редовно се одржава у функцији. Насип у пуном профилу има следеће карактеристике:

- ширина круне је $L=6$ m
- нагиб косине небрањене стране 1:3
- нагиб косине брањене стране 1:7
- ширина шумско-заштитног појаса на небрањеној страни износи 60 m

Другу линију одбране представља државни пут I реда бр.7 Бачки Паланка-Нови Сад.

Подземне воде

Ниво подземних вода усмерен је према Дунаву. Северозападни предели имају између 81 и 82 метара апсолутне надморске висине (АНВ), а источни и нарочито југоисточни и јужни 77 до 81 m АНВ. Атар Маглића и западна половина бачкопаланачког атара имају просечну висину подземне воде од 81 до 82m АНВ. Остали делови општине, као атар Кулпина и источна половина атара Бачког Петровца имају висину од 79 до 81m АНВ. Просечни ниво подземне воде у атару Гложана има јак нагиб према Дунаву тако да опада од 81 до 77 m АНВ.

Слика бр. : Просечни нивои и нагиб фреатске издани (Букуров Б., Хрћан П., 1976)

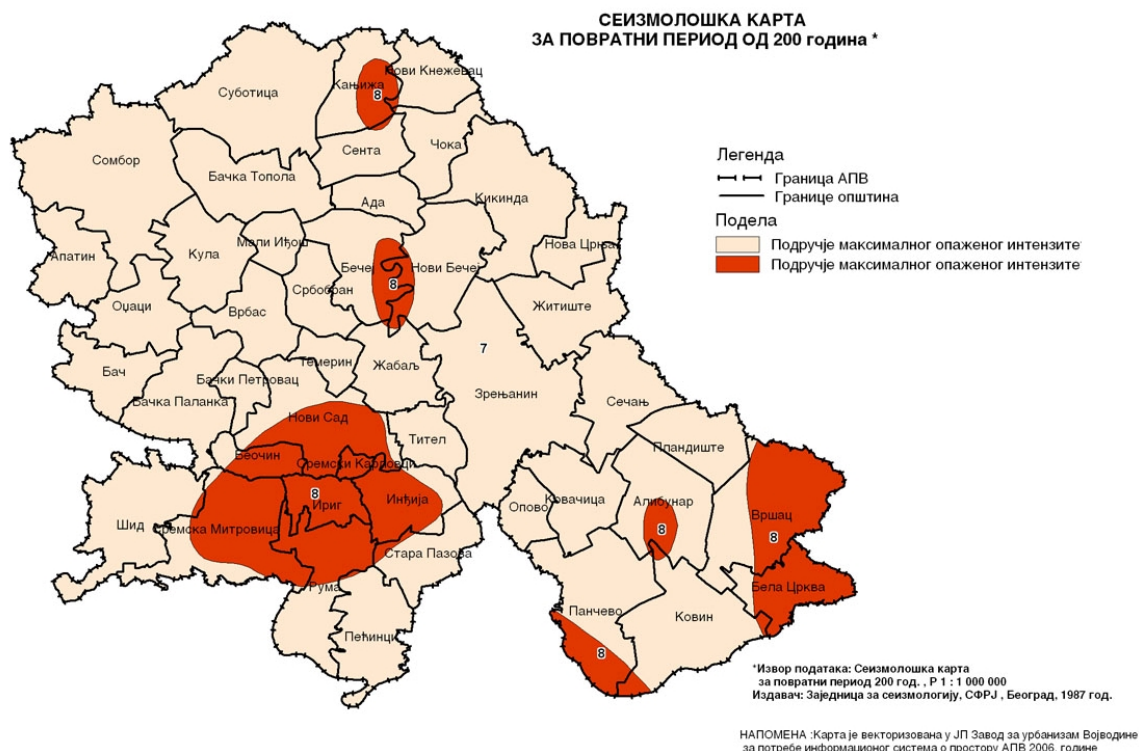
Овакви висински односи нивоа подземних вода свакако су условили и правце кретања тих вода. С обзиром да је подземно развође западно од општине то је територија целе општине у зони отицања подземних вода на исток према Визић бари и на југ према Дунаву. Због оваквог просечног нивоа подземних вода ниски предели су раније били веома забарени и замочварени.

Од просечног нивоа подземне воде постоје извесна одступања током летње и током зимске половине године. У летњој половини године скоро цела западна половина општине има ниво подземне воде на дубини од 250 до 300 cm, а источна половина прво у зони Бегеја 200 до 250 cm, а потом од 150 до 200 cm и, најзад, од 100 до 150 cm.

У зимској половини године на скоро целој територији општине изданска вода је на дубини нижој од 300 cm, крајњи северни и југоисточни део има дубину издани од 250 до 300 cm, а још ближе Дунаву од 200 до 250 cm.

Сеизмика

У погледу сизмичности, према карти макросеизмичке рејонизације за повратни период од 200 година, подручје општине Бачки Петровац налази се у зони са могућим интензитетом земљотреса од **7⁰MCS**, те су нужне пасивне и активне мере заштите од труских померања.

Климатске карактеристике

Климатске карактеристике на подручју општине имају сва обележја умерено-континенталне климе.

Температура ваздуха – Просечна годишња температура износи 11,0°C. Најхладнији месец је јануар -1,1°C, а најтоплији јули са 21,3°C. Екстремни минимум, забележен је јануара 1963. године и износио је -29,2°C, а максимум јуна 1950. године од 41,2°C.

Облачност и осунчавање – Средња вредност облачности годишње износи 53%, а у вегетационом периоду 51%. Највећа средња облачност је у зимском периоду и износи 67%, а најмања у летњем 37%. Суме осунчавања су максималне у месецу јуну 280 часова а минималне у децембру 53,5 часова.

Сезонске средње вредности сума осунчавања износе: за период зиме 236,6 часова, пролећа 592,4 часова, лета 827,9 часова и јесени 440 часова. Средња годишња вредност осунчавања износи 2.097,2 часа.

Падавине и атмосферске појаве – Код падавина битна су два показатеља: висина и плувиометријски режим падавина. Просечна годишња величина падавина износи 626 mm. Месечне и сезонске падавине имају следеће вредности: месечни максимум падавина износи 70 mm (регистрован је у јуну месецу), а месечни минимум 35 mm забележен у месецу октобру.

По годишњим добима, распоред падавина има ове вредности: у периоду зиме 164 mm, пролећа 149 mm, лета 175 mm и јесени 138 mm. У току вегетационог периода на подручју општине Бачки Петровац падне 284 mm воденог талога.

Апсолутни дневни максимум падавина износи 70,4 mm и забележен је 5.07.1967. године. Минималне регистроване падавине у вегетационом периоду износе 208 mm а минималне годишње 391 mm.

Број дана са снежним покривачем износи 46,1 дан/годишње, а месеци са највећим бројем дана са снежним покривачем су: јануар 16,6 и фебруар са 14,0 дана.

Грмљавинске непогоде јављају се претежно у летњем периоду. У току године има 33,9 дана са грмљавином, а највећи интензитет је у јуну са 8,3 дана.

Ветар – Подручје општине Бачки Петровац карактерише велики број дана са тишинама. Од хиљаду посматрања у 3/4 је констатовано ветровито време, а у 1/4 мировање. Ветрови дувају из различитих праваца, али су најчешћи из северозапада (NW) 144‰, југоистока (SE) 126‰ и запада (W) 100‰. Ветар са најмањом учесталости је из јужног правца (S) 57‰, највећа месечна јачина ветра износила је 2,5°B, а најчешћа 2,3°B.

Педологија

Педолошке творевине, настале као резултат деловања геоморфолошких и других педогенетских чинилаца различитог деловања, одликују се са чак 15 типова, подтипова, варијетета и форми заступљених на територији општине Бачки Петровац.

Сва земљишта на посматраном подручју могу се поделити у пет основних типова, чије ће основне карактеристике бити приказане.

Ред. бр.	Назив	Површина ha	Процентуална заступљеност
1.	Ливадске црнице	13.029,63	82,21
2.	Черноземи	1.125,13	7,10
3.	Ритска земљишта	552,55	3,49
4.	Слатине	313,82	1,98
5.	Алувијална земљишта	46,53	1,07

Ливадске црнице (13.029,63 ha)

Према површинама које захватају у обухвату плана ливадске црнице су најраспрострањенији тип земљишта.

Ова земљишта формирана су на лесној тераси, а одликују се релативно дубоким хумусним хоризонтом, одличном сруктуром, повољним водно-ваздушним, хемијским и производним карактеристикама. По својим особинама спадају у првокласна земљишта на којима се са пуним успехом могу гајити све пољопривредне културе.

Черноземи (1.125,13 ha)

Черноземи, у простору обухвата плана, формирани су на лесној тераси и оцедитој алувијалној равни. Одликују се релативно дубоким хумусним хоризонтом, веома повољним хемијским, физичким, водно-ваздушним и производним карактеристикама. Ова земљишта су лака за обраду и највећим делом то су првокласна земљишта за пољопривредну производњу.

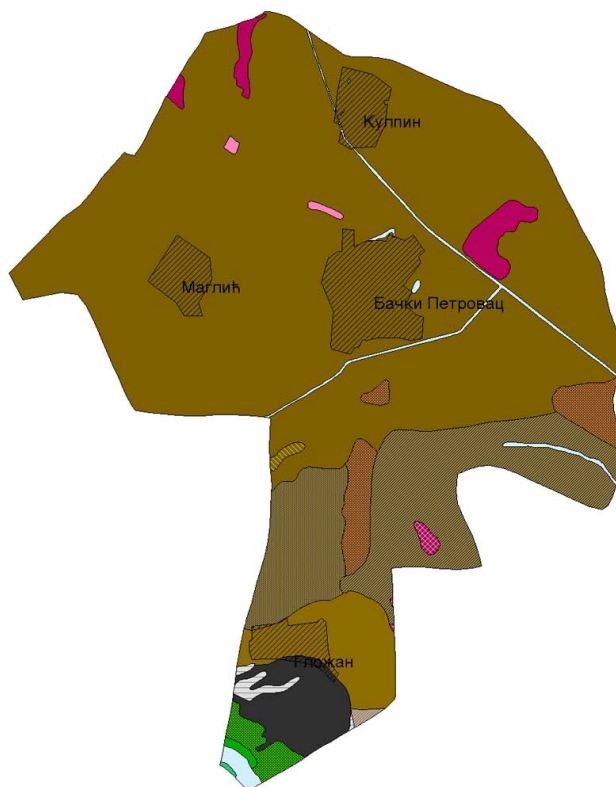
Због своје високе производне вредности, потребно је рационално планирати коришћење ових земљишта у непољопривредне сврхе.

Ритска земљишта (552,55 ha)

Ову групу хидроморфних земљишта представљају два типа: ритска црница карбонатна и мочварно глејно земљиште. У посматраном подручју налазе се на прелазу алувијалне равни у лесну терасу.

Веома се разликују по својим хемијским, физичким и водно-ваздушним карактеристикама.

Педолошка карта за општину Бачки Петровац

* Извор : Група аутора, Педолошка карта 1: 50 000,
издавач: Институт за пољопривредна истраживања, Нови Сад 1971.
НАПОМЕНА : Карта је векторизована у ЈП Завод за урбанизам Војводине
за потребе информационог система о простору АПВ 2005. године

Легенда

20	Чернозем са знацима оглејавања у лесу
27	Чернозем на песковитом лесу
34	Чернозем огађачени на алувијалним наносима
47	Алувијално иловасто земљиште
49	Алувијално забарено зем.
53	Алувијално зем. на ритској црници
60	Ливадска црница карбонатна на лесној тераси
61	Ливадска црница бескарбонатна
62	Ливадска црница огађачена
63	Ливадска црница са знацима заслањивања
66	Ритска црница карбонатна
79	Мочварно глејно земљиште
82	Солончак
83	Солонњец
84	Солонњец солончакасти
87	Реке, језера, баре и мочваре

Тип	Површина ха	Процент
20	431,76	02,80
27	673,13	04,37
34	20,24	00,13
47	21,05	00,14
49	5,24	00,03
53	144,08	00,94
60	10.808,89	70,17
61	716,86	04,65
62	1.478,31	09,60
63	25,57	00,17
66	493,02	03,20
79	59,53	00,39
82	254,29	01,65
83	33,35	00,22
84	26,81	00,17
87	210,76	01,37

Ритска црница карбонатна је потенцијално плодно земљиште, које захтева уређење водног режима и примену интензивне агротехнике. У пољопривредној производњи најчешће се користе за њивске културе.

Мочварна земљишта су превлажена земљишта која нису погодна за пољопривредну производњу.

Слатине (313,82 ha)

У простору обухвата плана најзаступљенија слатина је солончак. Слатине су дефектна земљишта која су због штетних соли, абсорбованог натријума и лоших физичких карактеристика, више или мање неподобна за биљну производњу.

Алувијална земљишта (46,5 ha)

Алувијална земљишта су формирана у приобаљу реке Дунав, у јужном делу општине. Карактерише их лакши механички састав и смањена присутност хумуса и биљних хранива. Ова земљишта су лака за обраду, а веома су погодна за гајење повртарских и ратарских култура, уз интензивније ђубрење органским и минералним ђубривима.

3.3. Становништво

Анализа демографског развоја насеља општине Бачки Петровац извршена је на основу званичних статистичких података пописа становништва у периоду 1948-2002. године.

Општина Бачки Петровац припада подручјима са просечном густином насељености од 75-99 становника на 1 km².

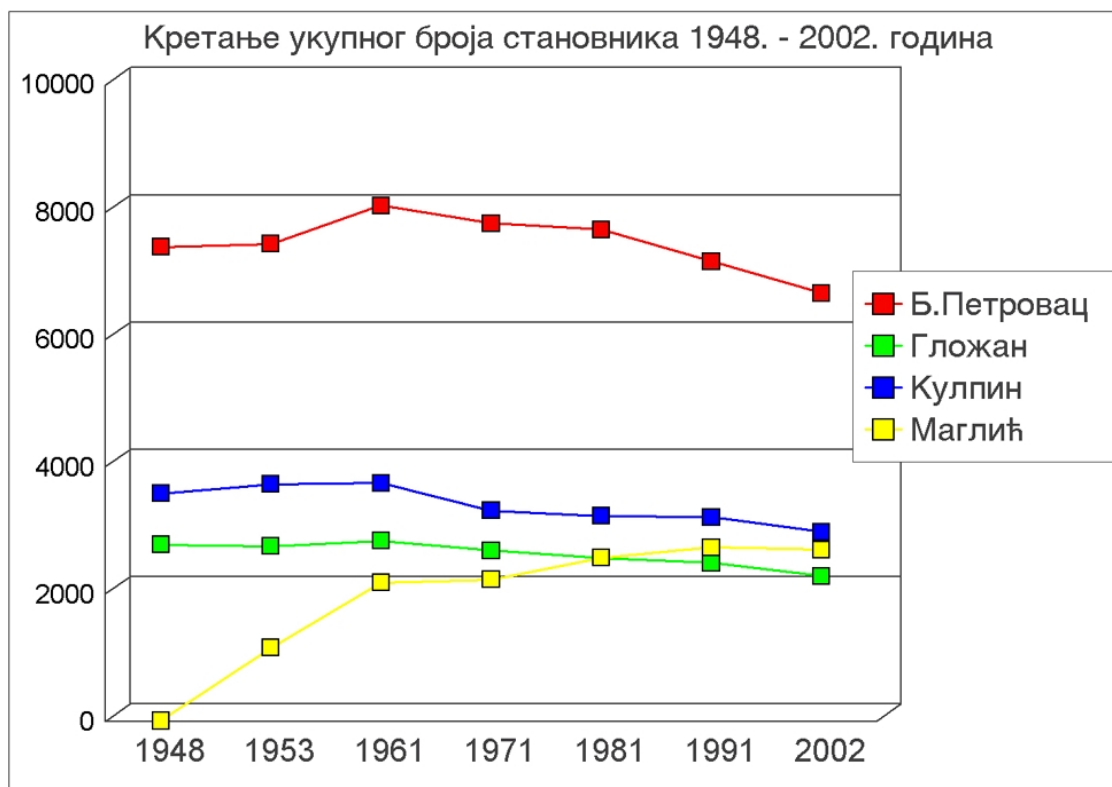
Према последњем попису становништва 2002. године, у 4 насеља општине Бачки Петровац живи 14681 становник, а у центру општине живи 45,8% популације.

Дистрибуција становништва према величинским категоријама, у ова четири насеља, указује да је просечна популациона величина 3670 становника. Три насеља су у величинској категорији до 3000 становника, а општински центар у величинској категорији 5001-10000 становника.

Кретање укупног броја становника

Насеља	Година пописа							Прос. стопа раста	
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	1948/02	1981/02
Б.Петровац	7452	7503	8104	7822	7729	7229	6727	-0,19	-0,66
Гложан	2776	2754	2839	2682	2569	2487	2283	-0,36	-0,56
Кулпин	3578	3728	3742	3312	3226	3207	2976	-0,34	-0,38
Маглић	8	1157	2180	2226	2571	2733	2695	11,38	0,22
Општина	13814	15142	16865	16042	16095	15656	14681	0,11	-0,44

Анализа кретања укупног броја становника општине Бачки Петровац, за период од 1948-2002. године, указала је на тренд пораста укупног броја становника, по просечној годишњој стопи од 0,11%. Популациона величина има тренд перманентног пада броја становника, од Пописа 1981.године. Посматрано по насељима овај тренд је исти, сем у Маглићу, али је и у овом насељу забележен пад укупног броја становника по последњем Попису.

Анализа миграционих кретања извршена је на основу података пописа 2002. године. Према тим подацима учешће аутохтоног становништва је 66,7%, а највећи број становника досељен је из друге општине, односно републике. Најслабије је изражено међуопштинско кретање становништва, а и то је углавном усмерено ка центру општине.

Миграциона кретања

Насеља	Укупно	Од рођења станује у истом месту становања	Досељено у место сталног становања	Досељено из			непознато насеље досељена
				другог насеља исте општине	друге општине републике	друге републике државе	
Б.Петровац	6727	4941	1786	533	899	348	6
Гложан	2283	1708	575	139	293	138	5
Кулпин	2976	1977	999	379	431	187	2
Маглић	2695	1159	1536	113	513	904	6
Општина	14681	9785	4896	1164	2136	1577	19

Поред спољних у насељу су заступљене и дневне миграције. Према попису из 2002. године број запослених у насељима општине Бачки Петровац износи 4080 лица, од чега су 37,7% дневни мигранти.

Структура становништва

Анализа структуре становништва по великим добним групама указује на неповољну старосну структуру становништва са високим индексом старења од 1,0, који се посматрано по насељима креће од 0,9 (Кулпин, Маглић) до 1,1 у Гложану.

Старије средовечно и старо становништво чини 51,7% укупне популације у општини Бачки Петровац.

Структура становништва по великим добним групама

Насеља	Укупно	0-19 г.		20-39 г.		40-59 г.		60 и више		индекс старења
		број	%	број	%	број	%	број	%	
Б.Петровац	6727	1490	22,1	1735	25,8	1994	29,6	1508	22,4	1,0
Гложан	2283	498	21,8	578	25,3	649	28,4	558	24,4	1,1
Кулпин	2976	690	23,2	771	25,9	885	29,7	630	21,2	0,9
Маглић	2695	659	24,5	672	24,9	745	27,6	619	23,0	0,9
Општина	14681	3337	22,7	3756	25,6	4273	29,1	3315	22,6	1,0

Посебно су анализиране и остале старосне структуре. Добна група од 0-19 година чини 22,7% укупног становништва (у Маглићу 24,5%). Најзаступљенија је група од 7-14 година старости, тј. основно школски узраст.

Остале старосне структуре

Насеља	испод 1 год.	јаслени узраст 1-3	предшкол. узраст 3-6	школски узраст 7-14г. 15-19 г.		Укупно 0-19
Б.Петровац	57	126	276	588	443	1490
Гложан	21	36	91	205	145	498
Кулпин	28	62	120	264	216	690
Маглић	11	34	94	288	232	659
Општина	117	258	581	1345	1036	3337

Становништво према активности

Радни контингент (жене 15-59 год. и мушкарци 15-64 год.) чини 64,3% укупне популације. Укупан број активних лица је 6870, а општа стопа активности 46,8. Искоришћеност радног контингента је 72,7%.

Радни контингент и активно становништво

Насеља	број (15-59,64)	% од укупног становништва	број активних	општа стопа	искоришћеност радног контингента
Б.Петровац	4335	64,4	3080	45,8	71,0
Гложан	1450	63,5	1156	50,6	79,7
Кулпин	1945	65,4	1417	47,6	72,9
Маглић	1715	63,6	1217	45,2	71,0
Општина	9445	64,3	6870	46,8	72,7

Према последњем попису 18,3% од укупне популације је пољопривредно становништво, од чега је 62,0% активно у пољопривреди. Посматрано по насељима, у Гложану је највећи проценат пољопривредног становништва, а у Маглићу најмањи.

Пољопривредно становништво

Насеље	Укупно пољоп. стан.		Активно пољоп. стан.		Изддржавано пољоп. стан.	
	број	% од укуп. становн.	број	% од пољоп. становн.	број	% од пољоп. становн.
Б.Петровац	1081	16,1	624	57,7	457	42,3
Гложан	817	35,8	555	67,9	262	32,1
Кулпин	539	18,1	338	62,7	201	37,3
Маглић	244	9,1	145	59,4	99	40,6
Општина	2681	18,3	1662	62,0	1019	38,0

У 2002. години лица са личним приходом чинила су 19,0% укупне популације општине, а издржавана лица 33,9% укупне популације. Коефицијент издржаваности (однос издржаваних лица и броја активних) је 0,73. Овај однос је најповољнији у Гложану.

Лица са личним приходом и издржавана лица

Насеље	лица са личним приходом	издржавана лица	коэффицијент издржаваности
Б.Петровац	1347	2282	0,74
Гложан	369	756	0,65
Кулпин	509	1033	0,73
Маглић	560	913	0,75
Општина	2785	4984	0,73

Становништво према школској спреми

Анализа образовне структуре становништва вршена је преко категорије неписменог становништва старијег од 10 година и према школској спреми становништва старијег од 15 година.

Насеље	број неписмених	% учешћа у групи старијој од 10 година
Б.Петровац	42	0,69
Гложан	19	0,92
Кулпин	40	1,5
Маглић	157	6,36
Општина	258	1,95

У популацији старијој од 10 година 2,0% је неписмено становништво (1971. год. 4,3%). Посматрано по насељима, највећи проценат неписмених је у Маглићу.

Анализа образовне структуре становништва према школској спреми показује да 21,5% становништва старијег од 15 година, чини становништво без школске спреме и незавршеног основног образовања.

У популацији старијој од 15 година највеће учешће има становништво са завршеним средњим (36,2%) и основним образовањем (34,4%). Посматрано по насељима, највећи проценат високообразованих је у Бачком Петровцу, у Маглићу је највећи проценат са завршеним средњим, а у Кулпину са завршеним основним образовањем, што у односу на претходне периоде указује на знатно побољшану образовну структуру становништва општине.

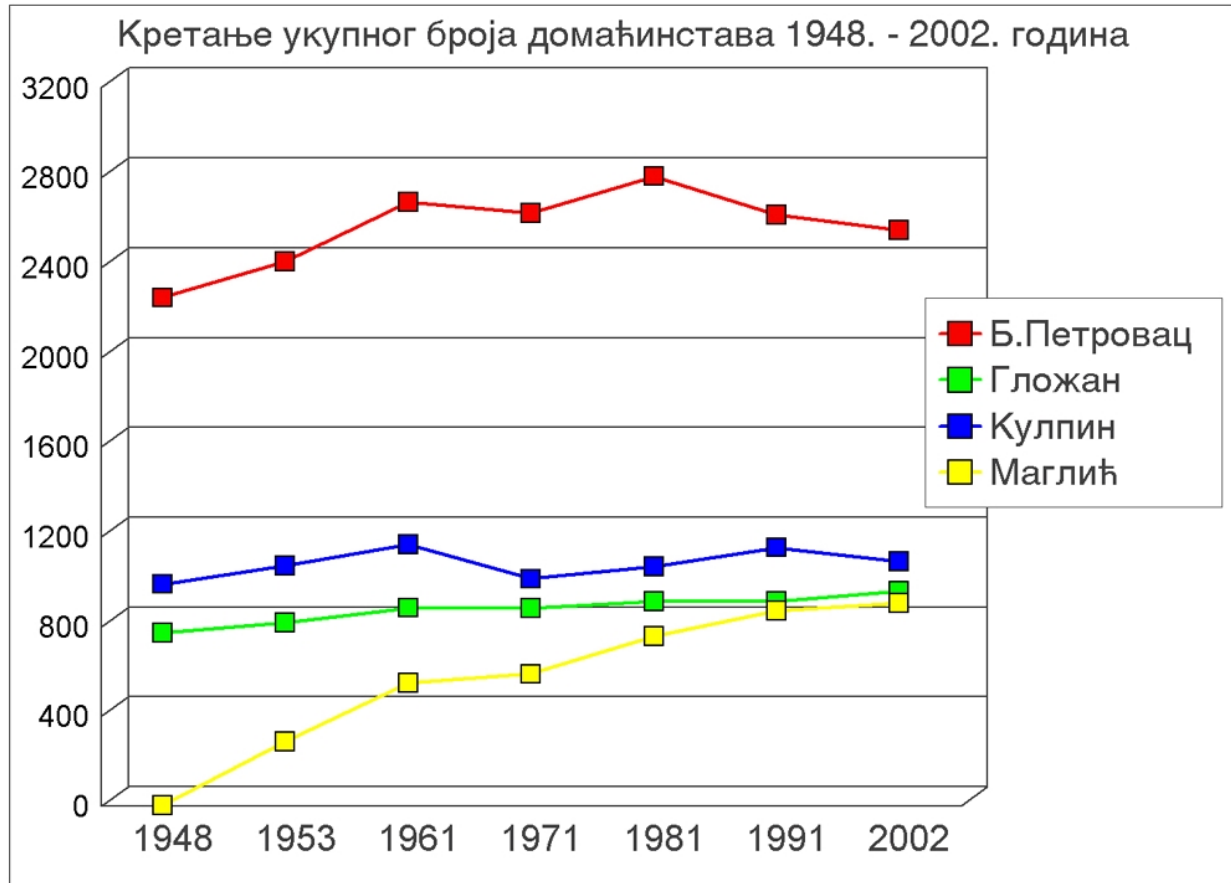
Структура становништва старијег од 15 година према школској спреми

Насеље	укуп.	без школ. спреме	не зав. основ. образ.	основ. образо.		средње образ.		више образ.		високо образ.		непознато
				број	%	број	%	број	%	број	%	
Б.Петровац	5680	85	887	1960	34,5	2153	37,9	206	3,6	325	5,7	64
Гложан	1930	36	510	729	37,8	563	29,2	38	2,0	46	2,4	8
Кулпин	2502	69	559	953	38,1	786	31,4	61	2,4	51	2,0	23
Маглић	2268	235	283	616	27,2	977	43,1	81	3,6	58	2,6	18
Општина	12380	425	2239	4258	34,4	4479	36,2	386	3,1	480	3,9	113

Кретање укупног броја домаћинства је у анализираном периоду (1948-2002.год), имало тренд пораста укупног броја домаћинства. Просечна величина домаћинства опадала је од 3,4 до 2,7 чланова по домаћинству, као последица процеса раслојавања домаћинства.

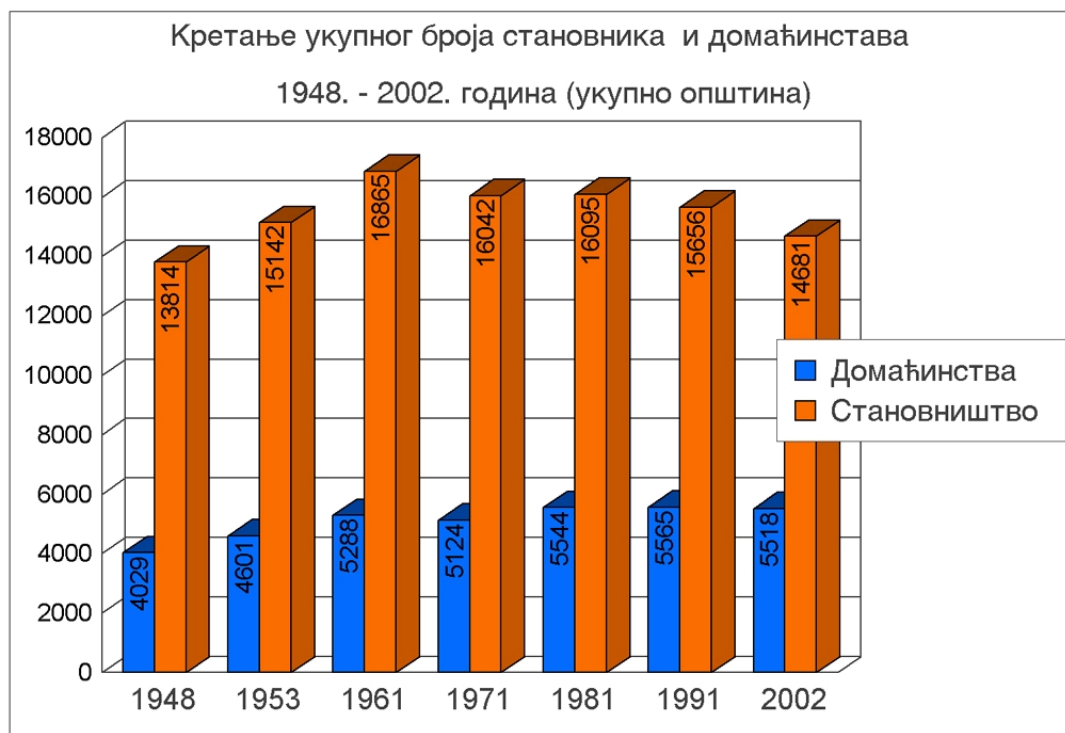
Број домаћинства

Насеља	Година пописа							Прос.стопа раста	
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	1948/02	1981/02
Б.Петровац	2265	2426	2690	2642	2806	2633	2567	0,23	-0,42
Гложан	772	818	883	882	913	911	957	0,40	0,22
Кулпин	989	1070	1166	1012	1068	1152	1090	0,18	0,10
Маглић	3	287	549	588	757	869	904	11,15	0,85
Општина	4029	4601	5288	5124	5544	5565	5518	0,58	-0,02

Просечна величина домаћинства

ОПИС	Година пописа							Прос.стопа раста	
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	1948/02	1981/02
Б.Петровац	3,3	3,1	3,0	3,0	2,8	2,7	2,6	-0,42	-0,24
Гложан	3,6	3,4	3,2	3,0	2,8	2,7	2,4	-0,76	-0,79
Кулпин	3,6	3,5	3,2	3,3	3,0	2,8	2,7	-0,52	-0,48
Маглић	2,7	4,0	4,0	3,8	3,4	3,2	3,0	0,21	-0,62
Општина	3,4	3,3	3,2	3,1	2,9	2,8	2,7	-0,47	-0,42

На основу свега може се **оценити** да је општа **демографска ситуација** на посматраном подручју **неповољна**. Пад укупног броја становника (перманентно од 1981.год), ниска стопа наталитета и фертилитета, негативан природни прираштај (знатно виши од војвођанског просека), висок индекс старења; све су то карактеристике популације која се налази у стадијуму дубоке демографске старости. Повољна образовна структура становништва обезбеђује квалификовану радну снагу, као значајан елемент будућег привредног развоја општине. Погоршавање старосне структуре и виталних карактеристика популације не може допринетити побољшању демографске ситуације у наредном периоду, али је потребно одговарајућим мерама демографске и социјалне политике бар ублажити даље негативне тенденције.

3.4. Привредне делатности

Као основа за анализу досадашњег привредног развоја општине Бачки Петровац коришћени су подаци Републичког завода за статистику, подаци Одељења за привреду и финансије општине Бачки Петровац, као и резултати извршене анкете мањег броја субјеката планирања (појединачна предузећа, представници МЗ насеља општине Бачки Петровац и други).

Сагледавањем основних развојних индикатора извршена је анализа привредне развијености општине Бачки Петровац.

Пољопривреда и индустрија су основне привредне гране. У табелама на 23 страни дат је преглед оствареног народног дохотка 2003. године, по делатностима и облицима својине.

Из прегледа се види да је највећи доходак остварен у пољопривреди, лову, шумарству и водопривреди, затим у трговини на велико и мало и у прерађивачкој индустрији. Од укупно оствареног народног дохотка у општини Бачки Петровац, 2003. године, око 52% је остварено у пољопривреди, лову, шумарству и водопривреди, што је знатно више у поређењу са Јужно-бачким округом (око 16%) или са нивоом Војводине (око 21%). Високо учешће пољопривреде у структури народног дохотка општине Бачки Петровац не може се позитивно оценити, јер је пре свега последица пада привредне активности у општини (више него динамичног развоја пољопривреде). Од укупног народног дохотка

52% је остварено у приватној својини, 23% у мешовитој, 19% у друштвеној и по око 3% у задружној и државној својини. У структури запослених (активно становништво које обавља занимање, Попис 2002. год) од укупно 5670 запослених у примарним делатностима ради око 39%, у секундарним делатностима око 31% и у терцијарним 30%.

Степен привредне развијености одређује се према различитим критеријумима. Један од њих је остварени народни доходак по становнику, као и одређени показатељи за мерење степена развијености (кориговани НД/становнику, број запослених на 1000 становника, промет у трговини на мало по становнику, број телефонских претплатника на 1000 становника) приказани у наредним табелама.

	Народни доходак по становнику		
	у динарима		
	2002.	2003.	ниво 2003. РС=100
Република Србија	76349	88283	100,0
АП Војводина	89738	100854	114,2
Јужно-бачки округ	98061	115790	131,2
Бачки Петровац	57492	58275	66,0

У оквиру Јужно-бачког округа, коме припада општина Бачки Петровац, према оствареном народном доходу по становнику, она је једна од најнеразвијенијих. По оствареном народном доходу по становнику 2002.године, од укупно 12 општина, општина Бачки Петровац је на 10 месту, а 2003. године на 8 месту. Према овом показатељу општина Бачки Петровац је знатно испод просека за Јужно-бачки округ, АП Војводину и Републику Србију.

Степен развијености општине, према одређеним показатељима¹ дат је у следећој табели:

	2003. година							
	Кориговани народни доходак по становнику		Број запослених на 1000 становника		Промет у трговини на мало/ст.		Број телефонских претплатника на 1000 становника	
	ниво РС=100	ранг	ниво РС=100	ранг	ниво РС=100	ранг	ниво РС=100	ранг
Република Србија	100,0	-	100,0	-	100,0	-	100,0	-
АП Војводина	115,1	-	97,3	-	83,7	-	94,5	-
Општина Бачки Петровац	67,3	89	88,8	60	76,4	46	111,5	20

Вредности мерних индикатора развијености општине Бачки Петровац 2003. године, показују да је општина Бачки Петровац на 89 месту од 160 општина у Србији без Косова и Метохије, кад је кориговани доходак по становнику у питању. Код осталих показатеља ранг је мало бољи, нарочито кад је у питању потрошња у малопродаји и број запослених на 1000 становника. Општина Бачки Петровац је најбоље рангирана (20 место) по броју телефонских претплатника на 1000 становника.

Према датим показатељима, анализа показује да је степен привредне развијености општине Бачки Петровац испод просека Републике и АП Војводине.

¹ Извор: Показатељи развијености општина, општине у Србији 2004. године – Републички завод за статистику Србије

Народни доходак, по делатностима, 2003.

	Укупно	Пољопривреда, лов, шумарство и водопривреда (сектор А)	Рибарство (сектор Б)	Вађење руда и камена (сектор Б)	Прерађивачка индустрија (сектор Д)	Произв. и снабд. ел. енергијом, гасом и водом (сектор Д)	Грађевинарство (сектор Ђ)	Трговина на велико и мало, оправка (сектор Е)	Хотели и ресторани (сектор Ж)	у хиљ. дин Саобраћај, складиштење и везе (сектор З)
Република Србија	665003241	121031255	263297	17178868	189915793	27242849	46439414	166750939	13811553	53962734
Војводина	207655036	42965091	221758	7486664	80480392	7505733	10285924	36535609	2935876	12407541
Јужнобачки округ	70199728	10943732	105953	4819049	22214155	2558127	4801860	15298290	1060279	4650867
Бачки Петровац	852628	445790	-	-	86580	17157	43724	181450	17549	39855

Народни доходак, по облицима својине, 2003.

	Укупно	Друштвена својина	Приватна својина			Задружна својина	Мешовита својина	Државна својина
			свега	предузећа	газдинства и радње			
Република Србија	665003241	111277419	3350098583	172015572	162994011	8356732	159903216	50456291
Војводина	207655036	56356181	93191236	42566848	50624388	3349386	47756350	7001883
Јужно-бачки округ	70199728	18083280	32556490	18154116	14402374	1284663	14630281	3645014
Бачки Петровац	852628	164116	444160	110541	333619	25494	195694	23164

Пољопривреда

По свом значају пољопривреда представља једну од најзначајнијих грана привреде и највећи број становника општине бави се пољопривредом, као основном или допунском делатношћу.

Пољопривреда као привредна грана у општини Бачки Петровац у укупном народном доходу учествује са око 52%.

Структура коришћења земљишта по категоријама*

назив КО	шуме %	њива %	врт %	воћ- њак %	вино- град %	лив- ада %	обра- диво %	пашњак %	трст. мочв. %	нео- бра- диво %	пољо- прив- редно %	пло- дно %	не- пло- дно %
Бачки Петровац	2,67 0,04	5.375,43 84,17	0,00 0,00	12,86 0,20	44,48 0,70	176,69 2,77	5.609,5 87,83	32,92 0,2168	0,22 33,1386	33,14 0,52	5.642,59 88,35	5.645,3 88,39	741,3 11,61
Гложан	88,83 2,91	2.433,35 79,77	4,80 0,16	0,84 0,36	36,96 1,21	0,00 0,00	2.485,9 81,49	30,41 101,6726	101,67 132,0829	132,08 4,33	2.618,02 85,82	2.706,9 88,73	343,8 11,27
Кулпин	3,14 0,08	3.092,95 81,59	0,00 0,00	10,27 0,27	12,53 0,33	220,29 5,81	3.336,0 88,01	100,98 2,5800	2,58 103,5636	103,56 2,73	3.439,60 90,74	3.442,7 90,82	347,9 9,18
Маглић	0,00 0,00	2.371,10 90,55	0,00 0,00	0,15 0,01	0,29 0,01	4,17 0,16	2.375,7 90,72	21,92 0,0000	0,00 21,9197	21,92 0,84	2.397,63 91,56	2.397,6 91,56	221,0 8,44
Укупно	94,64 0,60	13.272,82 83,76	4,80 0,03	34,11 0,22	94,26 0,59	401,15 2,53	13.807,1 87,13	186,24 1,18	104,47 0,66	290,71 1,83	14.097,85 88,97	14.192,5 89,56	1.653,9 10,44

* Извор података: Републички геодетски завод, Служба за катастар непокретности општина, 2006.

У укупној површини пољопривредног земљишта највећу заступљеност имају оранице и баште, са учешћем од око 94%, док су ливаде и пашњаци заступљени са око 4%. Остале површине су под воћњацима, виноградима, рибањацима, трстицима и барама.

Највише ораничних површина захватају ратарске културе, где доминира производња стрних жита која се гаје на око 75% укупних површина.

Индустријско биље гаји се на око 15%, поврће 6%, крмно биље и друге културе на око 4% укупних површина ораничног земљишта.

Најраспрострањеније културе у производњи стрних жита су кукуруз и пшеница.

Узгој индустријског биља има посебну важност и дугу традицију гајења. Пре свега то су шећерна репа, соја, сунцокрет, сирак док је производња хмеља драстично опала, што је карактеристично и за друга подручја на територији АП Војводине.

Повртарство на територији општине има дугу традицију и уочљиво је да су у задњим годинама површине под повртарским културама у сталном порасту. Доминантне повртарске културе су кромпир, чија се производња креће око 8000 t/год, парадајз 1.245 t/год и црни лук 1.570 t/год. Од осталих повртарских култура гаје се паприка, мрква, купус, лубенице и диње.

Воћарска и виноградарска производња заступљена је на свега око 1% укупних површина, што представља изузетно низак ниво производње, а приметно је да су у задњим годинама практично нестале површине под виноградима. Традиционална опредељеност на повртарство утицала је на смањење воћарских и виноградарских површина. Најзаступљеније врсте воћа су јабука и шљива, док су остале врсте слабије заступљене.

Сточарство представља значајну грану пољопривреде, по обиму и значају. На територији општине постоји дуга традиција узгоја стоке, а на бази расположивих статистичких података уочава се смањење броја говеда, док је кретање броја свиња, живине и оваца циклично.

По броју грла најзаступљеније врсте су живина, са око 100.000 комада, свиње са око 10.000 грла, говеда око 1.500 грла и овце од 100-200 грла. Носилац развоја сточарства у наредном периоду биће индивидуални произвођачи, а већ се уочава заинтересованост појединаца за заснивање фарми капацитета преко 1.000 товљеника по турнусу.

Говедарство по свом економском значају заузима високу позицију у сточарској производњи, али је изменом расног састава говеда у правцу млечног типа, смањена могућност за производњу висококвалитетног јунећег меса. Најзначајнији део производње одвија се у пољопривредним домаћинствима, а количине произведеног млека предају се на откупним станицама, које се налазе у свим насељима општине.

Овчарство је слабо развијено на територији општине. Узгој оваца у задњих 10 година креће се око 120 грла, а резултат слабог развоја ове гране сточарства је недостатак радне снаге, нестајање салаша и смањење пашњачких површина.

Живинарство спада углавном у пратећу грану сточарства, с обзиром да се скоро комплетна производња живине и конзумних јаја производи за сопствене потребе домаћинства, а читав живинарски фонд налази се у индивидуалним газдинствима.

Територија општине Бачки Петровац налази се на земљиштима погодним за наводњавање и поред постојећих система за наводњавање приметно је да је у задњих 10 година дошло до развоја микро система за наводњавање, који воду захватају из бушених бунара и преко тифона или кишних крила наводњавају пољопривредне културе.

Стање пољопривредне механизације, на територији целе општине, као и у осталим општинама у окружењу и целој АП Војводини, је доста лоше. Просечна старост механизације је преко 15 година. Охрабрује чињеница да је у задњих 5 година дошло до пораста броја пољопривредних машина, што значи да је почео процес обнављања механизације. Подизање техничке основе пољопривреде представља предуслов за повећање продуктивности и конкурентности пољопривредних производа.

Развој пољопривреде у задњој деценији прошлог века одвијао се у изузетно неповољним и нестабилним условима што је довело до готово драстичног слабљења аграра у целини. Овакав положај нејзначајније привредне гране захтева неминовно редефинисање аграрне политике и стратегије даљег развоја пољопривреде.

Стање аграра, без обзира на боље приносе и резултате у односу на просек АП Војводине, уопште није на завидном нивоу и у наредном планском периоду неопходно је систематско решавање проблема у пољопривреди, користећи компаративне предности природних потенцијала и традицију гајења биљних и животињских врста. У ратарству се очекује промена структуре сетве у корист интензивних и профитабилних култура, док ће у сточарству доћи до неминовног развоја мини фарми и повећаног интересовања за алтернативне видове биљне и животињске производње.

Носилац развоја, у општини Бачки Петровац, треба да буде научни инстит за ратарство и повртарство Нови Сад. Седиште једног од његових организационих делова (Институт за хмељ, сирак и лековито биље) налази се на територији општине Бачки Петровац. Ова научна институција била је носилац развоја и утемељивач нових идеја и технологија на простору целе Војводине.

Шуме, шумско земљиште и ловна подручја

На територији општине заступљене су шуме и шумско земљиште у површини од 94,64 ха према подацима катастра из 2006. године. Шумовитост од 0,60% је знатно испод оптималне шумовитости дате ППР Србије. Значајне су, пре свега, заштитне али и производне функције ових шума.

Највећи комплекси шума се налазе уз Дунав, у јужном делу општине. То су чисте и мешовите састојине, делом аутохтоних шума и шумских култура тополе, врбе, јасена, хрста и багрема. Овим шумама газдују ЈП "Воде Војводине" - ВП "Дунав" из Бачке Паланке. Шуме уз водотоке поред заштитне улоге имају и привредну функцију. Шуме утичу на смањење воденог талога и регулишу климатске факторе (ублажавају екстремне температуре и смањују ударе ветра). ЈП "Воде Војводине" газдују и шумама уз Основну каналску мрежу уз канале Нови Сад – Савино Село и Бачки Петровац - Каравуково. Мањи део шума је у друштвеном и приватном власништву.

Површине под шумама и заштитним зеленилом се налазе и у оквиру економија, као ловне ремизе и мањи шумски појасеви у атару.

На подручју обухвата Плана се налази ловиште Бачка којим газдује ловачко удружење "Петровац" из Бачког Петровца. У ловишту су заступљене врсте крупне и ситне ловне дивљачи.

Индустрија

У индустрији је остварено 10% од укупно оствареног народног дохотка, 2003. године.

У оквиру индустрије најразвијенија је прерађивачка и металска индустрија и прерада дрвета; заступљене су и грађевинска оператива, штампарско-графичка делатност и конфекција.

Анализа просторног размештаја привредних капацитета показала је највећи степен концентрације индустријских капацитета у Бачком Петровцу и делимично у Маглићу.

Ограничења у развоју привреде општине Бачки Петровац огледају се пре свега и у недовољној искоришћености постојећих капацитета, паду производње код извесног броја предузећа, незапослености, престанку рада неких предузећа, успореном процесу приватизације. Могући ограничавајући фактор, у дужем временском периоду, може бити и неповољна демографска слика општине Бачки Петровац (старење популације, погоршавање виталних карактеристика у дужем периоду стварају проблем обезбеђивања довољног броја радно способног становништва).

Досадашња ограничења у развоју превазићи ће се обновом пољопривредне производње, прерађивачке индустрије и потстицањем развоја туризма. За остварење овог циља постоје природне претпоставке и развојне шансе које нуде нови услови привређивања.

Општина Бачки Петровац се према одредбама ПП Републике Србије налази делом своје територије у појасу **интензивног развоја првог значаја**, што ствара добре развојне могућности у наредном периоду (са перспективом да центар општине у будућности постане **мали индустријски центар** са 1000-5000 запослених).

Носиоци развоја привреде општине Бачки Петровац биће пољопривреда, индустрија и туризам.

Најзначајније потенцијале будућег привредног развоја општине Бачки Петровац чине: квалитетна радна снага, близина великог тржишта града Новог Сада, повољни услови за производњу здраве хране, потојећи капацитети у области примарног и секундарног сектора и др.

Потенцијали планског подручја у области индустрије темеље се на расположивим природним ресурсима и радом створеним вредностима, при чему су основни развојни приоритети динамизирање прерађивачке и металске индустрије, прераде дрвета, као и даљи развој грађевинске оперативе, трговине и угоститељства.

Постоје изузетни потенцијали и за још динамичнији развој мале привреде у циљу повећања степена запослености и прихода становништва (прерађивачке делатности, занатство и личне услуге, домаћа радиност).

Трговина, угоститељство, занатство

Од укупно оствареног народног дохотка у општини Бачки Петровац 22% је остварено у трговини, што говори да је она добро развијена.

Анализа постојећих трговинских капацитета указала је на постојање довољног броја трговинских капацитета (око 100 у општини), али и на недостатак савремених трговинских капацитета.

Свега 2% од укупно оствареног народног дохотка у општини Бачки Петровац остварено је у угоститељству, што говори да је недовољно развијено.

Анализа структуре и обима угоститељских објекта (око 50-так у општини) показује да су заступљени у довољној мери, али да је потребно побољшати опремљеност објеката и подићи ниво услуга. Анализа је показала и недостатак смештајних капацитета.

Веома дугу традицију у општини Бачки Петровац има и занатство. Своје прво удружење занатлије су основале још 1842. године. Данас на територији општине има око 200 занатлија. Највише их је у општинском центру (око 60%), затим у Кулпину (око 20%), Маглићу (око 15%) и остало у Гложану. Најзаступљеније су занатске услуге у служби човека и грађевинарства. Изузетно су заступљене и превозничке услуге.

Туризам

Туристичка делатност, није имала оно учешће у привредном развоју општине Бачки Петровац, која јој по потенцијалима припада.

Ограничења везана за развој туризма, на бази стања су следећа:

- Недовољно диференциран туристички производ Бачког Петровца који би био конкурентан на домаћем и иностраном тржишту, као и неодговарајућа изграђеност туристичке и пратеће инфраструктуре.
- Недовољна маркетиншка презентација туристичких потенцијала општине, на домаћем и иностраном тржишту.
- Материјална основа за рецептивни туризам, незадовољава како бројем објеката, структуром, тако и квалитетом услуге.
- Највеће ограничење развоја туризма општине и ширег простора је непостојећа стратегија развоја подручја, која би подразумевала јасан модел развоја, одговарајуће фондове, законску регулативу, носиоце и фазе развоја.

Постојећа материјална база се јавља као ограничавајући фактор развоја туризма, јер туристичко угоститељски објекти не задовољавају потребе, својим капацитетом и опремљеношћу. Највише услова за развој спортско-рекреативног туризма има центар "Врбара" где се налази истоимени ресторан са специјалитетима словачке националне кухиње, који у оквиру својих капацитета обезбеђује и услуге смештаја гостију, а постоји и могућност коришћења отвореног базена. Сваке године се одржава традиционална манифестација Словака-словачке народне свечаности, која представља својеврсну повезаност словачке националне мањине у Војводини, са Словачком.

Општина Бачки Петровац има значајан туристички *потенцијал*. Постоје реалне могућности за развој културно-манифестационог, ловног, риболовног, спортско-рекреативног облика туризма као и циклотуризма. У случају да се правилно комбинују: потенцијали, планови развоја, средства као и активности носилаца послова у области туризма може се очекивати да туризам постане једна од водећих привредних делатности општине.

Са становишта природно-географских потенцијала може се констатовати да општина Бачки Петровац има:

- Повољан положај захваљујући реци Дунав. Излазак општине на реку Дунав омогућава развој риболовног и спортско-рекреативног туризма.
- Ловне терене који су богати ловном дивљачи (најбројнија је перната ловна дивљач).

Истовремено насеље Бачки Петровац се налази у близини великог туристичко емитивног подручја као што је Нови Сад.

Поред природних, општина Бачки Петровац располаже и антропогеним туристичким мотивима који представљају значајан туристички потенцијал. Народно градитељство овог краја сасвим је особено, са пуно вредности садржајног и *изворног* начина живљења.

У центру општине, насељу Бачки Петровац, налази се: галерија Урбанчек–школа сликања; удружење жена-школа ткања и предења, школа традиционалних плесова; галерија Ахој-школа веза и производња керамике; домаћинство Дудашевих-производња кулена и словачких кобасица.

У Гложану се налази отворена летња позорница за културне манифестације, летња уметничка колонија наивног сликарства са музејем, завидан број аутентичних словачких кућа од набоја са изворним намештајем, израда сувенира од кукурузовине.

У Кулпину пољопривредни музеј (дворац Дунђерски).

3.5. Просторни развој, мрежа насеља и организација јавних служби

Просторни развој

Полазећи од историјског, културног, архитектонско-грађевинског наслеђа, географског положаја, расположивих привредних и друштвених ресурса као потенцијала развоја, евидентно је да су данашња насеља општине Бачки Петровац, постала и развијала се под сличним условима и утицајем истих друштвено-економских фактора, пошто су сва настала почетком XIV века.

Насеља општине Бачки Петровац имају карактеристике типичних војвођанских насеља, са елементима класичне колонизације и планске изградње, прилагођене рељефу и хидрографији терена. Плански основ насеља задржан је од настанка па до данашњих дана. Томе је посебно допринела израда адекватне урбанистичке документације, јер сва насељена места имају урбанистичке планове.

Мрежа насеља

На простору обухваћеном Планом налазе се четири насеља, у којима живи укупно 14681 становник. Центар општине је насеље Бачки Петровац са 6727 становника, док остала три насеља имају готово равномеран распоред становништва: Гложан има 2283 становника, Кулпин 2976 и Маглић има 2695 становника. Величина насеља и број становника су опредељујући фактори у мрежи насеља општине, тако да насеље Бачки Петровац има статус општинског центра, а остала три насеља су руралног карактера.

У току развоја, у мрежи насеља, није дошло до већег степена диференцијације насеља, сем Бачког Петровца, као општинског центра, кога издвајају неке функције у области администрације, здравства, просвете и снабдевања. Остала насеља, иако мања, су му веома слична. На тај начин развој општине није резултат развоја само општинског центра, већ заједничке активности свих насеља општине.

Утицај Новог Сада, као регионалног центра, на општину Бачки Петровац је значајан, пре свега у административном смислу, интеракцијама у секундарном и терцијалном сектору и кроз повезаност привреде и инфраструктуре.

Сходно томе, мрежа насеља и њена диференцијација није ограничавајући фактор развоја подручја општине Бачки Петровац.

Организација јавних служби

У општини Бачки Петровац заступљена је већином примарна мрежа јавних служби и то у области социјалне заштите, образовања, здравствене заштите, културе и физичке културе, односно спорта и рекреације.

У области социјалне заштите и образовања капацитети дечијих и предшколских установа, основних школа и средње школе задовољавају садашње потребе. Објекти су углавном 20-ак година стари, па је потребна реконструкција и савремено опремање. Нажалост, евидентна је тенденција смањивања броја деце у већини насеља.

Капацитети амбуланти, здравствених станица и дома здравља су такође задовољавајући, с тим што је потребно боље опремити службе (нарочито по мањим насељима). Такође, у свим насељима постоје апотеке и ветеринарске станице и добро су опремљене.

Постојећи капацитети домова културе, музеја, галерија и изложбених простора су довољни, али их треба боље искористити, оживети и обогатити новим садржајима.

Уређених спортских терена има у свим насељима и у функцији су. Углавном су то фудбалска игралишта или игралишта за мали фудбал, понегде још за кошарку и одбојку. Међутим, ови терени су недовољно опремљени, те су потребна додатна улагања у опремање и реконструкцију (трибине, свлачионице...), као и увођење нових садржаја. У свим насељима постоје фискултурне сале (у склопу школа), које се користе и ван наставе за спорт и рекреацију, али спортску халу или спортски центар мултинаменског карактера општина Бачки Петровац нема. Изузев Маглића, који има нови отворени базен (у изградњи су остали спортско-рекреативни садржаји), Бачког Петровца који у оквиру центара "Врбара" има отворени базен, друга насеља немају купалишта, односно отворене или затворене базене.

3.6. Инфраструктурни системи

Саобраћајна инфраструктура

На простору општине Бачки Петровац имамо пружање саобраћајница различитог хијерархијског нивоа—државни путеви I и II реда (магистрални и регионални пут) који у потпуности испуњавају све захтеве за транспортом чак на високом нивоу саобраћајне услуге.

Саобраћајна мрежа унутар општине Бачки Петровац својом садашњом изграђеношћу омогућује извршење путничког и робног превоза од изворишта до одредишта унутар општинског простора или окружења.

На простору општине Бачки Петровац имамо пружање државног пута I реда (магистралног пута) број 7, Бачка Паланка—Нови Сад, који само пресеца јужни део општинског простора и омогућује остварење просторних веза са окружењем и субрегионима. Својом изграђеношћу и својим значајем у саобраћајној матрици Војводине, овај пут је важан за простор општине јер омогућава остварење веза са субрегионима.

Постојећа траса државног пута I реда—магистралног пута (ободом насеља Гложан) својим манифестацијама не угрожава интерне насељске токове.

Основни саобраћајни капацитет овог простора је државни пут II реда (регионални пут) број 102, Нови Сад—Бачки Петровац—Ратково који својим пружањем кроз овај простор кумулише све интернасељске токове и води транзит у правцу запада Војвођанског простора.

У постојећем стању државни пут II реда (регионални пут) број 102 својом трасом дијаметрално пресеца урбани простор насеља Бачки Петровац и својим манифестацијама угрожава функционисање интернасељског саобраћаја. Транзит својим проласком кроз центар насеља наноси низ негативности урбаном живљењу, тако да је у будућности неминовна елиминација тих облика кретања.

Значај овог државног пута за простор општине Бачки Петровац је велик, јер он кумулише и сва кретања у гравитационом подручју у атару.

У оквиру општине Бачки Петровац имамо пружање општинских-локалних путева Бачки Петровац-Гложан и Бачки Петровац-Кулпин-Равно Село. Ови општински (локални) путеви су у функцији интернасељског повезивања и локалног су значаја. Ови путеви служе уз некатегорисане путеве за остваривање просторних веза између насеља и сировинског залеђа-атара.

Уређеност атара, путевима, на простору општине Бачки Петровац је задовољавајућа, али се у планском периоду морају утврдити хијерархијски нивои како би се могла планирати изградња савремених конструкција путева са највећим интензитетом саобраћаја, односно са највећим значајем у атару.

Железнички саобраћај, на простору општине Бачки Петровац, присутан је преко једноколосечне споредне железничке пруге на правцу Нови Сад-Бачки Петровац-Оџаци.

Траса нове железничке пруге, у односу на општински центар Бачки Петровац, има ободно тангенцијално пружање, док у односу на Маглић има тангенцијално пружање. Значај ове пруге за овај простор у претходним декадама је био велик (путнички и робни превоз), међутим експанзијом друмског саобраћаја овај вид саобраћаја је изгубио у значају, тако да сада имамо само повремену робну отпрему са повременом путничком отпремом.

У оквиру железничких станица постоје изграђени објекти и магацини који нису у функцији.

Водни саобраћај на простору општине Бачки Петровац је присутан преко пловног канала из система ДТД Каравуково-Бачки Петровац и Савино Село-Нови Сад.

Пловни пут канал Каравуково-Бачки Петровац и пловни пут канал Савино Село-Нови Сад, на простору општине, уливају се у заједнички канал који води ка Новом Саду (Дунаву). Пловни канали су таквих димензија да омогућују једносмерну пловидбу пловилима са газом од 2,1 m. Пловни путеви се мало користе у извршењу транспортног рада (углавном за расуте терете). Због економичности овог превоза било је покушаја иницирања овог превоза (у Кулпину), међутим на иницијативи је и остало, иако постоје одличне просторне могућности за развој овог вида транспорта.

Немоторни саобраћај у оквиру општинског простора има дугу традицију с обзиром на карактеристике терена и удаљености између насеља. Бициклички саобраћај је осим унутар насељених места општине такође заступљен и у међунасељској комуникацији. У насељима као и ван насеља (деонице државних и општинских путева) обавља се по површинама за динамички саобраћај. Са безбедносног аспекта, јавља се проблем, јер постоји "сукоб" динамичког и бицикличког саобраћаја не само у насељима, већ и ван њих.

Водопривредна инфраструктура

Снабдевање водом

На територији општине Бачки Петровац у једном градском и три сеоска насеља, организовано снабдевање водом за пиће обавља се каптирањем подземних вода основног водоносног комплекса и водоносних средина плиоцена.

ЈКП "Прогрес" из Бачког Петровца управља са три водовода (Бачки Петровац, Маглић, Кулпин), док је водовод у Гложану под ингеренцијом локалног ЈП.

Организовано водоснабдевање насеља Бачки Петровац, обавља се са изворишта у југоисточном делу града (код спортског центра). На изворишту су активна 3 бунара, од којих два захватају подземне воде водоносних средина плиоцена, а један подземне воде основног водоносног комплекса. Кота терена изворишта је око 85 m АНВ. Експлоатација подземних вода, процењена је на основу броја водозахватних објеката, фактурисаних количина испоручене воде корисницима, карактеристика каптиране водоносне средине, броја становника, потреба у води привредних субјеката прикључених на водоводни систем и процењених губитака у мрежи, а на основу постојеће документације и процене техничких лица у водоводу Бачки Петровац. Просечна експлоатација подземних вода процењена је на око $Q=15$ l/s. Захваћене подземне воде карактерише повећан садржај гвожђа.

Поред централизованог изворишта за снабдевање становништва пијаћом водом, постоји неколико изворишта из којих се снабдевају водом индустријски погони. Захваћене су подземне воде водоносних средина плиоцена. Просечна експлоатација, процењена на основу технолошких процеса, броја запослених радника и активности у протеклом периоду за све привредне субјекте износи око $Q=5$ l/s.

Организовано водоснабдевање насеља Кулпин обавља се са изворишта на западној периферији насеља, на коме су данас активна 4 бунара. Захваћене су подземне воде из водоносних средина плиоцена, једним бунаром и подземне воде из основне водоносне средине (другим бунаром). Кота терена изворишта је око 86 m АНВ. Подземне воде плиоцена оптерећене су гасовима. Захваћене воде су подвргнуте третману дегазације. Квалитет подземних вода не одговара у потпуности нормативима воде за пиће, повећан је садржај гвожђа преко МДК.

Водоводна мрежа је положена у свим улицама, али је на неким правцима потребна реконструкција и замена цевовода. Такође је неопходно извршити спајање огранака у прстенове ради квалитетнијег и равномернијег снабдевања становништва.

Водоснабдевање насеља Маглић обавља се преко 3 бунара на изворишту у центру насеља, а у плану је изградња новог изворишта у југоисточном делу насеља на којем се предвиђа бушење још 3 бунара. Првим бунаром су захваћене подземне воде основног водоносног комплекса, а са друга два подземне воде из водоносних средина плиоцена. Кота терена изворишта је око 84 m АНВ. Просечна експлоатација процењена је на око $Q=5$ l/s.

Организовано снабдевање насеља Гложан обавља се експлоатацијом 2 бунара из изворишта у центру насеља. Захваћене су подземне воде из водоносних средина плиоцена. Бунар из 1997.г. још није пуштен у рад. Кота терена изворишта је око 80 m АНВ. Просечна експлоатација подземних вода за потребе водоснабдевања процењена је на око $Q=3,5$ l/s. У наредном периоду се планира бушење још једног бунара у централном делу насеља.

Одвођење отпадних вода и атмосферских вода

Насеље Бачки Петровац се налази на споју канала ДТД Савино Село-Нови Сад и канала Каравуково-Бачки Петровац. Кроз само насеље се пружа наикадашњи канал Бегеј, који је ископом канала Каравуково-Бачки Петровац пресечен и сада служи искључиво за делимичан пријем атмосферских вода из насеља. Атмосферске воде се у овом моменту изливају делимично у канал, делимично отичу ван насеља, а највећим делом се задржавају у ископаним јарцима. Обзиром на релативно велику ширину уличног појаса, као и постојећи зелени појас, то решење делимично функционише, али ипак не задовољава у потпуности. Већина постојећих јаркова нису повезани тако да се слободно може говорити о упојним јарковима у којима вода доспева, ту се задржи и постепено процеђује у подземље.

Слична ситуација је и у осталим насељима општине, где је одвођење сувишних атмосферских вода решено отвореним каналима положеним уз уличне саобраћајнице са уливом у најближе реципијенте, водотоке, депресије на периферији насеља или непосредно у мелиоративне канале. Канали углавном не врше своју функцију због неодржавања, па су неретко засути и тада постају "упојни канали". Неопходна је реконструкција канала, њихово међусобно повезивање у јединствене системе на нивоу насеља, као и њихово продубљивање и чишћење, што ће се позитивно одразити на ниво подземних вода, који је у појединим насељима доста висок.

Што се одвођења санитарних отпадних вода тиче, у Бачком Петровцу и Гложану постоји организовано прикупљање и одвођење отпадних вода преко канализационих система, а у тим насељима су изведена и ППОВ. У Гложану је на канализациони систем до сада прикључена трећина насеља и у наредном периоду се очекује прикључење свих корисника простора, обзиром да је систем изведен у потпуности.

У Маглићу је изведено око 6 km канализационе мреже по усвојеном пројекту и у наредном периоду ће се систем комплетирати, али је проблем постројење за пречишћавање. Према једној варијанти изградио би се пречистач за потребе насеља, уз евентуално учешће и Кулпина у реализацији инвестиције, а у другој, прикупљене воде би се из насеља потискивале ка пречистачу у Бачком Петровцу.

Иначе, за насеље Кулпин је урађен пројекат вакумске канализације, а проблематика пречишћавања вода, као и могућа решења, су иста као и за Маглић–локални пречистач, заједно са Маглићем, или упућивање ка постојећем постројењу у Бачком Петровцу.

Енергетска инфраструктура

Ограничење приликом развоја и изградње енергетске инфраструктуре огледа се у конфликту између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (земљишта, становништва, итд.) и предузимању одговарајућих мера за смањење конфликта и санирање негативних последица (програми рекултивације/ревитализације, отклањање штета итд.).

Гасоводна инфраструктура

На подручју обухвата Плана пролази магистрални гасовод РГ-04-11/II и разводни гасовод РГ-08-01 за снабдевање гасом општине Бачки Петровац. Изграђене су ГМРС "Гложан" и ГМРС "Бачки Петровац".

Гасификована су сва насеља у општини Бачки Петровац, а то су Бачки Петровац, Гложан, Маглић и Кулпин.

Нафтоводна инфраструктура

Кроз територију општине Бачки Петровац пролази Јадрански нафтовод ЈАНА Н-660.

На простору општине Бачки Петровац, налазе се две хидротермалне бушотине НИС-НАФТАГАСА.

Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом потрошача у обухвату плана обезбеђено је из трансформаторске станице ТС 35/10 kV "Бачки Петровац". У овој трафостаници уграђена су два трансформатора 35/10 kV, снаге 8 kVA и 4 kVA. Напајање трафостанице у редовном уклопном стању обезбеђено је путем једног 35 kV вода из ТС 110/20 kV "Футог" преко ТС 35/10 kV "Футог" и једног 35 kV вода из ТС 110/35 kV "Бачка Паланка 1", преко ТС 35/10 kV "Челарево".

Од трафостанице ТС 35/10 kV "Бачки Петровац", путем 10 kv извода и дистрибутивних трафостаница 10/0,4 kV, врши се снабдевање електричном енергијом потрошача на територији општине Бачки Петровац, у насељима Бачки Петровац, Кулпин и Маглић. Насеље Гложан се снабдева електричном енергијом преко једног 10 kv извода из ТС 35/10 kV "Челарево".

Преко територије општине прелази 220 kV далековод број 209/2 Сремска Митровица 2-Србобран и 110 kV далеководи број 1011 Футог-Бачка Паланка и 159/1 Бачка Паланка 1-Србобран.

Ови далеководи чине и део основне преносне електроенергетске мреже за територију АП Војводине.

На датом простору постоји изграђена преносна средњенапонска 35 kV, 20 kV и 10 kV, као и нисконапонска 0,4 kV и припадајуће трафостанице, тако да је цело подручје опремљено објектима електроенергетске инфраструктуре. Напајање потрошача обезбеђено је из два правца, из правца Футога и правца Бачке Паланке.

Потрошња електричне енергије на подручју општине Бачки Петровац за период од 1995. до 2004. год. дата је у следећој табели, као и процентуално изражена стопа раста потрошње.

насеље	год.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Бачки Петровац	потрошња MWh	20372	20421	21016	23110	22789	22089	21101	19700	22190	20040
	коэф.пороаста П%		2,4	-2,9	9,9	-1,3	-3,0	4,4	-6,6	12,6	-9,6
Гложан	потрошња MWh	5079	5032	5286	6347	6249	6048	5064	4637	5297	5109
	коэф.пороаста П%		-0,9	5,0	20	-14	-1,5	-8,4	-8,4	14,2	-3,5
Кулпин	потрошња MWh	6571	6404	6347	7840	7548	7210	6928	6472	6921	6701
	коэф.пороаста П%		-2,5	-0,9	23,5	-3,7	-4,4	-3,9	-6,6	6,9	-3,2
Маглић	потрошња MWh	7312	7301	9017	8128	7984	7654	8894	8483	10478	11034
	коэф.пороаста П%		-0,15	23,5	-9,8	-1,8	-4,1	16,2	-4,6	23,5	5,3

Просечна годишња стопа раста потрошње електричне енергије од 1995. до 2004. године, по насељима општине Бачки Петровац, дата је у следећој табели:

насеље	просечна годишња стопа раста потрошње од 1995-2004.год.
Бачки Петровац	0,36
Гложан	0,07
Кулпин	0,22
Маглић	4,68

Структура потрошње по насељима општине Бачки Петровац за период јануар-децембар 2004. године била је:

насеље	високи напон			домаћинства			остала потрошња		
	број	MWh	%	број	MWh	%	број	MWh	%
Б.Петровац	8	2759	13,11	2831	14413	68,50	255	3868	18,38
Гложан	1	251	4,91	850	4067	79,60	54	791	15,48
Кулпин	1	142	2,12	1157	5709	85,20	71	850	12,68
Маглић	3	4112	37,27	899	5488	49,74	75	1434	13,00

Из претходне анализе се може закључити да је потрошња електричне енергије на територији општине Бачки Петровац износила:

1995. године 39 334 MWh

2004. године 43 884 MWh

што значи да коефицијент повећања потрошње електричне енергије износи 1,11.

Постојеће капацитете електроенергетске инфраструктуре карактерише неприлагођеност захтевима стално растуће потрошње. Изграђеност преносне и дистрибутивне мреже је задовољавајућа у погледу покривености простора, али не и у погледу капацитета и техничких карактеристика водова и дистрибутивних трафостаница.

Већи део преносне мреже је одговарајућег квалитета. Део средњенапонске мреже је грађен за 10 kV напонски ниво, те се мора реконструисати или заменити. Капацитети изграђених трафостаница такође су не задовољавајући, те је потребно у наредном периоду повећати инсталисану снагу трафоа и изградити нове капацитете.

Секундарна (нисконапонска) мрежа непосредно напаја потрошаче и може се констатовати да покрива сва насељена места.

Постојећа нисконапонска мрежа је највећим делом ваздушна. Реконструкција нисконапонске мреже у насељима је делимично извршена, те је потребно у потпуности исту извршити.

Јавну расвету, у насељима, потребно је реконструисати.

Телекомуникациона и РТВ инфраструктура

Телекомуникациона инфраструктура, на подручју општине Бачки Петровац, којом су обухваћени телекомуникациони објекти, телефонске централе, спојни путеви примарна и секундарна мрежа у насељима, већим делом, и по квалитету и по капацитету, је на задовољавајућем нивоу. Секундарна мрежа није на задовољавајућем нивоу, велики део је изграђен надземно и недовољног капацитета.

У свим насељима, је извршена аутоматизација и дигитализација телекомуникационе опреме и система. У свим насељима општине Бачки Петровац инсталиране су аутоматске телефонске централе. Чворна централа налази се у Бачком Петровцу, а остале три имају ранг крајњих централа везаних оптичким каблом на Бачки Петровац. Спојни пут чворне централе у Бачком Петровцу са главном централом у Новом Саду остварен је оптичким каблом.

Централе су смештене у посебне просторије које задовољавају прописе ЗЈ ПТТ.

Постојеће стање међумесних кабловских релација на територији општине Бачки Петровац, приказано је у табели:

Редни број	Релација	Дужина у km	
1.	Нови Сад-Оџаци	63,17	оптички кабл
2.	Бачки Петровац-Гложан	10,48	оптички кабл
3.	Бачки Петровац-Кулпин	5,28	оптички кабл
4.	привод за Маглић	1,56	оптички кабл
5.	Нови Сад-Бачка Паланка	43,5	коаксијални кабл

У сва четири насељена места општине Бачки Петровац постоји по једна поштанска јединица која врши услуге по ПТТ номенклатури, као и посебно уговорене услуге. У Бачком Петровцу постоје три шалтерске службе, у Маглићу две, а у Кулпину и Гложану по једна.

Територија Бачког Петровца је подељена на четири доставна рејона, Кулпина и Гложана на два, а територија Маглића спада у један доставни рејон.

Преко територије општине Бачки Петровац прелазе радио-релејни коридори телекомуникационог система веза "Телекома":

Бачки Петровац-Бачка Паланка
Бачки Петровац-Нови Сад

и мобилних телекомуникација "Мобтела":

Бачки Петровац-Бранковац
Бачки Петровац-Челарево
Бачки Петровац-Кисач

За потребе система ГСМ мреже мобилних телекомуникација на простору општине Бачки Петровац изграђена је базна радио-станице у Бачком Петровцу.

3.7. Заштићена природна добра

На предметном простору се налазе локалитети који су у поступку заштите и подручја предвиђена за заштиту.

У поступку заштите је парк око дворца Дунђерског у Кулпину (у току је израда Студије).

За заштиту су предвиђени остаци Гложанског рита, у виду депресија под трском које служе као гнездилишта барских птица, природних реткости. На овом станишту уважава се I степен режима заштите. Рибњаци у околини наведених локалитета служе као хранилишта барских птица.

3.8. Непокретна културна добра

Историјат насеља

Најранији спомен о **Бачком Петровцу** потиче из 14 века када се налазио у Бачкој жупанији. Бачки Петровац је прво насеље кога словачко становништво насељава 1745 године. Досељавање предака данашњих војвођанских Словака у тзв. "Доњу земљу", остварено је у оквиру сеобе кметова у току 18 и 19 века. Сеоба Словака представљала је саставни део великог процеса насељавања слабо насељених предела, после протеривања Турака са територије Угарске. Словачко становништво које је насељавало Војводину састојало се искључиво од сељака кметова. Ова чињеница је дуго времена обележавала цео живот овог становништва у новој домовини. Кметски начин живота имао је пресудан утицај и у старој домовини, коју су напустили због економског угњетавања.

До доласка Словака, у Бачком Петровцу живели су Срби, који су напустили ово насеље, тако да је 1819 године остало још само 13 породица. Сву њихову имовину добило је сиромашно словачко становништво.

Први писани подаци о Словацима у Бачком Петровцу су из 1772 године, када је извршена урбана регулација под Маријом Терезијом. Према усменој традицији први

колонисти су правили привремене станове. То су биле полуземунице од прућа, облепљене блатом и покривене сламом или трском. Данас оваквих станова нема.

У другој половини 19 века дошло је до побољшања економске ситуације, што је изазвало потстицај у изградњи. Тек од тог времена почиње интензивнији развој сеоске куће.

Бачки Петровац је из ранијег времена познат као центар производње доброг хмеља, гајења и обраде кудеље. Словаци у Бачком Петровцу сматрају се и данас за живу грану словачког народа.

Гложан је забележен у Бачкој жупанији већ 1369. године. У турским дефтерима спомиње се у бачкој нахији 1553. године. Према жупанијском попису од 1699. године спомиње се као насеље и насељена пустара. 1703. године спомиње се као једна од пустара футошког властелинства. 1717. године припојен је новој Бодрошкој жупанији, али је још увек само пустара. 1756. године населили су га нови становници. 1765. године Гложан је као насељена пустара или ново село уговором везан за футошко властелинство. Према годишњем попису становништва од 1900. године у Гложану је било 2747 становника са 430 домова. Према националној припадности било је 2597 Словака, 86 Срба, 30 Немаца, 20 Мађара и 17 припадника осталих народности.

Гро данашњег становништва чине Словаци; од некадашњих многобројних Срба остало је само неколико породица. Број Срба је опао, углавном због тога што се Срби у великом броју исељавају у градове. Вредни, штедљиви и везани за земљу Словаци остају у месту. Уколико и иду на школовање у већини случајева враћају се у матично место да буду са службом.

Насеобина **Кулпин**, налазила се првобитно на узвишењу, између данашњег Кулпина и Бачког Петровца. С обзиром на водоплавност терена целе јужне Бачке (пре копања канала) ова локација је сасвим разумљива. Становници су били Мађари, католичке вере. Занимали су се сточарством, ловом и риболовом. Становали су у земуницама покривеним трском или рогозином.

Најезда Татара за владавине Беле IV у Угарској значила је крај насеобине, јер су је Татари уништили. После одласка Татара, краљ Бела је основао насеобину Кулпин на падинама према Силбашу. По доласку Татара мађарско становништво бежи на север а на њихово место насељавају се Срби.

Кулпин је забележен у Бачкој жупанији 1345. године. За време турске владавине забележен је у Бачкој нахији. У ово време Кулпин је мала насеобина са свега четири куће. Број кућа се стално повећавао тако да крајем 15 века има их већ двадесет. Око 1650. године забележен је као насељен, а 1698. године као ненасељен. 1722. године имао је Кулпин 105 породица. 1745 највећи део Срба из Кулпина одселио се у Русију. 1762. године живело је у Кулпину 104 српске, 23 словачке и 4 мађарске породице, док је 1792 имао 104 дома.

Године 1745 Марија Терезија је даровала Кулпин браћи Вучковић, који су се 1739. године доселили у ове крајеве из Херцеговине. Ова породица, Богић-Вучковић, касније је узела име Стратимировић. За време Стратимировића број становника у Кулпину се повећао и место је 1772. године добило данашњи изглед. Настојећи да село економски ојача Стратимировићи су позвали Словаке из Кисача и Петровца, који су се у ове крајеве населили још у 17 веку. Захваљујући њима Стратимировићи сређују своје дотада слабо економско стање. Ово је било од значаја за опште напредовање Кулпина који већ крајем 18 века има школу. Породица Стратимировић подигла је и цркву.

После 1848. године Стратимировићи су толико економски ослабили да читав њихов посед прелази у руке мађарске племићке породице Сземзо. 1889. године и они пропадају, а имање купује Лазар Дунђерски.

Место има српску православну и словачку евангелистичку цркву.

Ранији назив **Маглића** је Буљкес. Припадао је Бачкој жупанији. Турски извори га спомињу у бачкој нахији 1554. године. По одласку Турака постао је пустара, али га је 1723. године населила гранична милиција из оближње Паланке. Име Буљкес помиње се 1717. и 1737. године. После укидања границе враћен је државном ерару, 1786. године насељен је Немцима са 1100 душа и 230 домова, а после завршетка Другог светског рата најпре Грцима емигрантима, а затим Србима досељеницима из разних крајева. По свој је прилици да се у близини данашњег Буљкеса налазило римско насеље. О томе говоре и нађене гробнице са урnama римских богаташа. 1890. године пронађена су два натписа на циглама. Према попису становништва из 1900. године у Буљкесу је било 3042 становника и 503 дома, од тога 2899 Немаца, 73 Словака, 54 Мађара и 12 Влаха.

Године 1820 подигнута је велика лутеранска црква.

Црква у Маглићу је сакрални објекат који је припадао немачкој евангелистичкој црквеној општини у Маглићу. Давно је напуштена и дужи низ година служила је као магацин.

Анализа просторне матрице насеља

Насеље **Бачки Петровац** карактерише густа и неправилна просторна матрица. Јасно је уочљив првобитни део насеља са Улицом Бранислава Мокића и осталим околним улицама са релативно правилно распоређеним блоковима кућа и паралелним улицама. Како се насеље ширило уочљив је гравитирајући положај нових саобраћајница према старом језгру града.

Архитектонски развој сеоске куће може се пратити од краја 18 века до почетка 19 века. Најстарије типове кућа налазимо у Улици Бранислава Мокића које потичу с краја 18 века. Данас, очувана је кућа на броју 7 са статусом споменика културе, док је кућа на броју 9, услед неодржавања пала. Остале куће у овој зони настале су касније, али су значајне за увид у развојни пут куће у овом крају.

У Улици Каменског наилазимо на објекте који представљају наредни корак у развоју стамбеног градитељства где се већ осећа утицај стилских радова грађанске архитектуре. Већи део објеката у себи носи очуване одлике стила.

У улицама Ј.Н.Армије, Кузманијеве и Генерала Штефанека имамо објекте које одликује чврста повезаност са традиционалним градитељством троделне куће, са капијом, кућерком или чардаком постављеним на регулациону линију и прелаз ка објектима грађанске архитектуре. Мале и скучене куће се дограђују, а сазидане су и нове које се одликују богато украшеним фасадама, лепљеним украсима од гипса, клинкер опеке и керамичких плочица.

Објекти подигнути крајем 19 века окренути су широм страном ка улици затварајући на тај начин улични фронт парцеле. За фасаде је карактеристична штуко декорација са карактеристикама барока. Ове куће указују на развојни пут станишта по хоризонтали и теже ка естетским вредностима.

Оно што је уочено, а што је карактеристично и за остала насеља општине, јесте постепена девастација објеката од значаја за праћење развоја насеља, као и рушење истих што доводи до постепеног губљења идентитета целина и амбијената.

Преглед објеката

На основу утврђених градитељско-урбанистичких, архитектонских, историјских, културолошких и археолошких вредности сачуваног културног наслеђа Бачког Петровца издвојена су доле наведена културна добра са циљем њихове правне заштите и заштите кроз просторно планирање.

Непокретна културна добра

Сакрални објекти

1. Словачка евангелистичка црква и парохијски дом, Маршала Тита 10, решење бр. 02-662/2-81 од 10.11.1981, парцела бр.1 и 7

Споменици етнологије

1. Кудељара-Мљач, решење бр.01-587/3-78 од 15.12.1978, к.п. број 2018/1, у Улици Хвјездеславој бр.16

Објекти народне архитектуре

1. кућа у Улици Б.Мокића бр. 7, решење бр. 272/64 од 25.05.1965 – изузетан значај; к.п.број 68
2. кућа у Улици Б.Мокића бр.9 – значајно културно добро; к.п.број 69

Евидентиране непокретности које уживају претходну заштиту

Евидентиране целине

1. **целина I** - Улица Маршала Тита
 - лева страна улице од Улице Народне револуције до Масарикове (к.п.број 18/1,18/2,19,20,22/1,24/1 и 25
 - десна страна улице од Улице Народне револуције до броја 20-Занатски дом (к.п.број 13, 1,7,6,673,672,671 и 670)
2. **целина II** – блокови кућа између Улица Максима Горког, Б.Мокића и Школске, бочно ограничено Улицом Народне револуције и Лењиновом

Појединачни објекти

1. Улица Б.Мокића бр.11 (к.п.број 70)
2. Народне револуције 20,22,24,26 (к.п.број 1913, 1910, 1909 и 1906/2)
3. Улица Косовска:
 - бр. 11,21 (није утврђен број парцеле)
 - бр. 39,41,43 (к.п.број 1666,1663 и 1662/3)
4. Улица Ј.Чајака бр.16 (к.п.број 1327)
5. Улица Лењинова:
 - бр. 18 (к.п.број 219), 23 (к.п.број 211/2), 24 (к.п.број 226) и бр.39 (није утврђен број парцеле)
 - бр. 58,60 и 62 (к.п.број 2101/111, 2101/110 и 2101/80)
6. Улица Змај Јовина:
 - бр. 22,23,25,31,32 (није утврђен број парцеле)
 - бр.39 (к.п.број 2100/34), 41 (к.п.број 2100/32), 42 (к.п.број 6951/3), 44 (к.п.број 6951/2), 46 (к.п.број 6950/7), 48 (к.п.број 6950/6)
7. Улица Генерала Штефанека:
 - бр.16,22,34,52 (није утврђен број парцеле)
 - бр. 23 и 31 (к.п.број 2042 и 2054)
8. Улица Кузмањева:
 - бр.14,17,18 (није утврђен број парцеле)
9. Улица Коменског:
 - бр.1 и 3 (к.п.број 1324/2 и 1324/1)
 - бр. 18,20,22,24 (к.п.број 1349, 1350, 1353, 1354) и бр. 28 (к.п.број 1358)
10. Улици Пролетерска бр.26 - објекат за круњење кукуруза-крупача (к.п.број 874)
11. Улица Слатковићева бр.16 (к.п.број 1833/2)
12. Улица ЈНА:
 - бр. 27 (к.п.број 1534)
 - чардак и летња кухиња бр. 29 (к.п.број 1531)
 - бр. 35 (к.п.број 1526)
13. објекат Гимназије (к.п.број 1952)

14. објекат Дома културе и целокупни фронт кућа ка Улици Народне револуције (к.п.број 51 и 52)
15. објекат магацина Улица Лењинова (к.п.број 416/1)
16. објекат магацина Народне револуције бр.4 (к.п.број 1933) и стамбени објекат (к.п.број 1933/1)

Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја

1. спомен-обелиск на тргу у центру
2. спомен-пирамида у дворишту гимназије
3. спомен-плоча на згради Дома културе, у Улици Коларовој бр.4
4. кућа са спомен-плочом у Улици Руда Хрубика бр.7
5. спомен-плоча на стадиону Спортског друштва "Младост"
6. спомен-плоча у холу гимназије
7. спомен-плоча на кући у Улици Јозефа Марчока бр.20
8. спомен-плоча на салашу Ондреја Паленкаша, у атару
9. кућа у Улици мартина Хрубика бр.66
10. заједничка гробница на словачком гробљу
11. надгробни споменик на јеврејском гробљу
12. надгробни споменик на јеврејском гробљу

Гложан

Са географског становишта положај Гложана у општини Бачки Петровац је веома повољан. Повезан је локалним путевима са већим местима у околини и важнијим економским и културним центрима.

Насеље је издуженог облика и ушорено. Административне зграде, затим црква и школа су у центру места. Оне су окружене репрезентативнијим стамбеним зградама што је иначе карактеристика и за остала насеља у Војводини. То су куће са високим приземљем, озидане споља – главна фасада, којој се поклања посебна пажња. Барокни забати украшени су гипсаним украсима, обично постављена у сва три угла забата. Друге облике забата карактеришу равне линије, такође украшени. Зидови главне фасаде такође су украшени гипсаним радовима нарочито део око прозора. Карактеристичан је на овим кућама један необичан начин украшавања уличне фасаде, поред овог раније описаног: лепљење керамичких плочица по читавој површини уличног зида.

Старији тип кућа, карактеристичан за време од пре сто и више година, много је једноставнијег изгледа. Главна намена тих кућа је да задовоље основну стамбену намену, што је било и једино могуће тек досељеним Словацима, сиромашног имовинског стања. То су ниске приземљуше, са ниско напуштеном стрехом крова, чији је покривач најчешће била трска. Карактеришу их дебели зидови од набоја, сем чеоне, уличне стране чији је забат најчешће, обложен даскама. Челом су постављене на уличној линији, сем малог изузетка које су дужом страном према улици али која је без прозора што је ретка појава на овим кућама. Данас су ти објекти дотрајали, у великој мери девастирани а кровни покривач од трске замењен је црепом. Дobar део таквих кућа је и срушен.

Преглед објеката

На основу утврђених градитељско-урбанистичких, архитектонских, историјских, културолошких и археолошких вредности сачуваног културног наслеђа Гложана издвојена су доле наведена културна добра са циљем њихове правне заштите и заштите кроз просторно планирање.

Непокретна културна добра

Сакрални објекти

1. Српска православна црква, (к.п.број 1626), споменик културе, решење Завода број 01-261/14-1990 од 03.11.1992.године, а предложено је утврђивање овог објекта за споменик културе од великог значаја (01-427/1-90 од 25.10.1990. године)

Евидентиране непокретности које уживају претходну заштиту

Сакрални објекти

1. Словачка евангелистичка црква, саграђена 1796. године, обновљена 1862. године (к.п.број 1318)

Појединачни објекти

1. прека кућа у Ул. Маршала Тита бр.26 (к.п.број 1472)
2. угаона кућа у Ул. Маршала Тита бр.28 (к.п.број 1462)
3. дужна кућа у Ул. Маршала Тита бр. 39 (к.п.број 1605)
4. прека кућа у Ул. Маршала Тита бр. 97 (к.п.број 1299)
5. низ кућа у Ул. Републичка бр.24,26,28,30 (к.п.број 791,789,787 и 785)
6. кућа у Ул. Пролетерској бр.10 (к.п.број 1230)

Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја

1. Споменик погинулим мештанима у порти словачке цркве
2. Спомен гробље (део гробља на словачком гробљу)
3. Спомен плоча на згради основне школе у Ул. Маршала Тита бр.89 (к.п.број 1305)
4. Спомен плоча на кући Мишковиц Самуела у Ул. Партизанска бр.5 (к.п.број 1111)
5. Спомен плоча на кући Шапрак Андрије у Ул. Маршала Тита бр.87 (к.п.број 1306)
6. Спомен плоча на салашу Корчок Јулија у близини Гложана
7. Споменик палим борцима и жртвама фашистичког терора у центру села, испред Дома културе
8. Надгробни споменик заједничке спомен гробнице на православном гробљу

Кулпин

Кулпин се налази северно у односу на Бачки Петровац. Просторна матрица насеља је ортогонална, правоугаоних блокова ободне изградње.

Насеље је ушорено са кућама постављеним челом на уличној линији. У центру села су две цркве, српска православна и словачка евангелистичка црква, објекат основне школе, зграда старе основне школе и објекат некадашње Српске православне вероисповедне школе, комплекс од два дворца са парком и помоћним објектима и куће новијег типа.

Два дворца саграђена су за породицу Стратимировић. 30-тих година 19 века. Кулпинско властелинство откупио је од породице Стратимировић старији Семзе Јанош, а 80-тих година 19 века ово имање је откупила породица Дунђерски. Оба дворца саграђена су у класицистичком стилу и представљају најзначајније објекте наше политичке историје и историје профане архитектуре. Оба дворца су са уличне стране ограђени оградом од цигала са великим капијама у којима су украси од кованог гвожђа. Уз већи дворца је велики парк са ретким и врло старим стаблима дрвета. У склопу дворца су две велике економске зграде а трећа је изван оgrade.

У насељу преовлађује ниска, приземна кућа од набоја са кровом на «две воде» покривеним црепом (некада трском). Такође, су заступљене и куће са високом фасадом чији је забат «кибла» озидан. Он је у облику троугла или је са профилираним ивицама и полукружног завршетка. На уличној фасади су прозори од уличне собе а негде и врата која воде на трем.

Некада евидентирани куће у Улици 1. маја бр. 33 и Улици Масариковој бр. 155 су порушене. На углу Масарикове и Улице Јанка Чмелика забележена је кућа покривена трском у лошем стању. Већи део старијих објеката је временом девастиран или порушен, те акценат на заштити, реконструкцији и ревитализацији треба ставити на подручје централног дела насеља са сакралним објектима, комплексом двораца и преосталих културних установа.

Преглед објеката

На основу утврђених градитељско-урбанистичких, архитектонских, историјских, културолошких и археолошких вредности сачуваног културног наслеђа Кулпина издвојена су доле наведена културна добра са циљем њихове правне заштите и заштите кроз просторно планирање.

Непокретна културна добра

Објекти грађанске/народне архитектуре

1. Два дворца, парк и ограда која окружује дворце, стављени под заштиту закона Решењем бр. 01-247/1-70 од 27.априла 1970. године:
 1. Мали дворцац, к.п. број 722, К.О. Кулпин-врт у селу (шума парк)
 2. Велики дворцац, к.п. број 723, К.О. Кулпин

Евидентирани непокретности које уживају претходну заштиту

Сакрални објекти

1. Православна црква, подигнута 1813. године. (к.п.број 1)
2. Словачка евангелистичка црква, саграђена 1877. године. (к.п.број 429/1)

Појединачни објекти

1. објекат Српске православне вероисповедне школе коју је подигао Георгије Бранковић, православни митрополит и патријарх (к.п.број 35/2 и 36/1)
2. објекат старе основне школе, поред православне цркве (к.п.број 34 или 35/1)
3. објекат предшколске установе (к.п.број 719/2)
4. објекти и зелене површине:
к.п.број 718/1,718/2, 719/1,720, 721,
к.п.број 724 – кућа (помоћне зграде-подрум),
к.п.број 725 – кућа и двор(помоћне зграде) и
к.п.број 726 – кућа и двор (помоћне зграде)
5. салаш на изласку из Кулпина према Равном селу, а преко пута гробља (није утврђен број парцеле)
6. кућа у Улици Масариковој бр.114 (к.п.број 828)

Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја

1. Надгробни споменик погинулим Словацима у порти словачке цркве
2. Спомен гробнице палих бораца Словака на Словачком гробљу
3. Два надгробна споменика палим борцима на православном гробљу

Маглић

Маглић се налази западно од Бачког Петровца. Село је данас насељено колонистима. Улице су правилне и секу се под правим углом. Црква се налази у центру села и сада се користи као магацин за пшеницу. Грађанске архитектуре у селу нема, изузев неколико уздужно постављених кућа и уобичајених објеката са улазом по средини.

Композиција села представља изразито ортогоналну шему. Правилан трг–крстатог облика на сучељавању и укрштању четири правилно регулисане улице. Оквир трга чине: евангелистичка црква, велика зграда на супротном углу, највероватније седиште управе и стамбене зграде. Простор испред цркве данас се користи као пијачни простор. Композиција трга, са кружно регулисаним саобраћајем, редак је примерак организације центра насеља.

Некада типизовани облици кућа са гибловима барокног духа које су се низале у правилним редовима, у наизменичном ритму зграда и зиданих ограда данас се затичу у траговима. Велики број објеката је порушен и замењен новоизграђеним објектима, а оно што је преостало је или девастирано или трошно и напуштено и склоно паду. На очуваним примерима оваквих објеката на уличној фасади поред обавезна два прозора појављују се и врата која се користе углавном зими и воде директно са улице у гонак куће.

Преглед објеката

На основу утврђених градитељско-урбанистичких, архитектонских, историјских, културолошких и археолошких вредности сачуваног културног наслеђа Маглића издвојена су доле наведена културна добра са циљем њихове правне заштите и заштите кроз просторно планирање.

Евидентирани непокретности које уживају претходну заштиту

Сакрални објекти

1. Евангелистичка црква (к.п.број 481/1 и 481/2)

Објекти грађанске/народне архитектуре

1. Улица маршала Тита:
 - парна страна - бр.16 (к.п.број 197), 40(к.п.број 327 и328), 42(к.п.број 329 и 330), 48(к.п.број 462 и463/1), 50(к.п.број 461) и 58(к.п.број 431 и 432)
 - непарна страна – бр.41(к.п.број 844 и 845) и објекат на к.п.број 486,487 и 488
2. објекат на углу Ул. маршала Тита и И.Л.Рибара (к.п.број 835/2)
3. Улица Ћирпанова бр.30 и 31 (к.п.број 265/1 и 821/1)
4. кућа у Улици Братства и Јединства бр.23 (к.п.број 603 и 604/1)

Остало

1. објекат привредног добра «Маглић», Улица Иве Лоле Рибара бр. 39 (к.п. број 1808)

Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја

1. меморијални парк првобитних досељеника у Маглић на локацији некадашњег старог гробља у Маглићу; локација старог гробља налази се у блоку 25 – локацију старог гробља у Маглићу треба задржати и уредити као меморијални парк са уређеним стазама, споменицима, односно заједничком костурницом и спомен плочом као и оградом око комплекса.

3.9. Заштита животне средине

Квалитет животне средине ове општине је у одређеној мери деградиран због неадекватног коришћења природних ресурса.

Територија општине Бачки Петровац одликује се релативно високим степеном комуналне опремљености свих насеља.

Снабдевање водом у насељима општине обавља се каптирањем подземних вода основног водоносног комплекса и водоносних средина плиоцена. Подземне воде плиоцена оптерећене су гасовима, и подвргавају се третману дегазације. Такође, имају повећан садржај гвожђа.

Одвођење сувишних атмосферских вода углавном је решено отвореним каналима положеним уз уличне саобраћајнице са уливом у најближе реципијенте, водотоке, депресије на периферији насеља или непосредно у мелиоративне канале. Канали углавном не врше своју функцију услед неодржавања, и често су засути те у већини случајева представљају "упојне канале". Неопходна је реконструкција канала, њихово међусобно повезивање у јединствене системе на нивоу насеља, као и њихово продубљивање и чишћење, што ће се позитивно одразити на ниво подземних вода, који је у појединим насељима доста висок.

У погледу одвођења санитарних отпадних вода, у Бачком Петровцу и Гложану постоји организовано прикупљање и одвођење отпадних вода преко канализационих система, а у тим насељима су изведена и ППОВ. У Гложану је на канализациони систем до сада прикључена трећина насеља и у наредном периоду се очекује прикључење свих корисника простора, обзиром да је систем изведен у потпуности.

У насељу Маглић планирана је изградња канализационе мреже. У погледу постројења за пречишћавање отпадних вода планирана је или изградња насељског уређаја за пречишћавање или потискивање ка постојећем пречистачу у Бачком Петровцу.

Из свега горе наведеног можемо закључити да неизграђеност система за одвођење отпадних санитарних вода у свим насељима општине утиче на загађење подземних вода. Такође, неизграђеност канала за одвођење атмосферских вода, узрокује индиректно и загађење земљишта, као природног ресурса, што може представљати лимитирајући фактор за пољопривредну производњу.

Употреба пестицида и вештачког ђубрива може утицати на контаминацију земљишта, односно на квалитет пољопривредних производа.

Постојеће депоније комуналног отпада се налазе у непосредној близини насеља или у самом насељу; нису санитарно уређене и на њима се не врше нужне мере заштите, осим на депонији у Гложану. Ова депонија поседује и заштитни појас.

На депонијама се одлажу све врсте чврстог отпада, а у Бачком Петровцу и Кулпину и течни отпад.

На депонијама у Бачком Петровцу, Маглићу и Кулпину се одлаже и животињски отпад, а медицински отпад у Маглићу.

Депоније не поседују потребну документацију.

Неадекватно одлагање комуналног отпада и животињских лешева у насељима угрожава земљиште и водоносне слојеве, а индиректно и ваздух, као природни ресурс и представљају изворе загађења околине.

3.10. Потенцијали и ограничења подручја

ПОТЕНЦИЈАЛИ

- Три морфолошка облика-најраспрострањенија је лесна тераса, оцедитост терена,
- првокласно пољопривредно земљиште (82% ливадска црница),
- хидротермалне бушотине,
- највећи природни водоток - река Дунав,
- вештачки водотоци: Велики и Мали бачки канал,
- могућност одводњавања и наводњавања,
- највећи проценат активног становништва у примарним делатностима,
- релативно добра уређеност и опремљеност супра и инфраструктуром свих насеља,
- израђеност свих видова инфраструктуре,
- велико културно и споменичко наслеђе,
- неговање традиционалног облика живљења,
- антропогени туристички мотиви.
- урађена просторно-планска и урбанистичко-техничка документација.

ОГРАНИЧЕЊА

- недовољна пошумљеност (0,6%),
- еолска ерозија,
- неповољна демографска ситуација,
- није извршена комасација.

II ПРЕДЛОГ ОСНОВНИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА РАЗВОЈА

1. ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Основни циљеви заштите, развоја и уређења подручја Плана били би:

- стварање планског основа за организовани просторни развој, заштиту и уређење подручја општине Бачки Петровац;
- рационално коришћење простора ради повећања функционалне и развојне ефикасности;
- изналажење простора и могућности за остварење одрживог развоја пољопривреде и њено усклађивање са осталим делатностима;
- задржавање становништва унапређењем квалитета живљења и обезбеђивањем услова за запошљавање;
- очување, унапређење и заштита природе, посебних природних вредности и непокретних културних добара;
- туристичка валоризација природних и антропогених вредности на простору општине Бачки Петровац, и обезбеђивање услова за развој различитих облика туризма које је могуће развијати,
- заштита посебно вредних, угрожених и деградираних подручја,
- интеграција заштите животне средине у све појединачне, секторске политике и стратегије развоја,
- планирање и одрживо коришћење природних ресурса, добара и енергије,
- увођење енергетски економичнијих технологија и постепени прелазак на максимално могуће коришћење обновљивих природних ресурса,
- подстицање производње и примене технологија које смањују загађивање животне средине и производњу отпада,
- максимално могуће смањење, у складу са достигнутим степеном друштвено-економског развоја, свих активности које имају негативне ефекте на природу.

2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Становништво

Циљ будућих демографских кретања у општини Бачки Петровац односи се на успоравање негативних трендова у кретању укупног броја становника и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације, као и на стварање услова за повећање степена запослености у насељима.

Мрежа насеља, функционална усмереност и јавне службе

Нови Сад, ће и надаље са развијеним функцијама регионалног центра, имати доминантан утицај на развој општине Бачки Петровац, нарочито развојем и унапређењем заједничких инфраструктурних система за које постоји економски интерес, технички услови изградње и рационално функционисање.

Циљеви и смернице у области мреже и функције и организације јавних служби у општини Бачки Петровац су:

- Формирање мреже и хијерархије насеља, уз максималну рационализацију планираних структура јавних објеката,
- Постизање оптималног нивоа урбаног и руралног живљења по насељима, у зависности од укупних природних и створених потенцијала;
- Преиспитивање постојећих граница грађевинских реона насеља, уз сагледавање потребе за ширењем, односно смањењем појединих насеља;
- Повећање нивоа социо-економске развијености подручја;
- Постизање заступљености јавних служби по насељима, у складу са хијерархијским нивоом и функцијом насеља;
- Јачање мреже јавних служби у руралним насељима где се очекује интензивнији привредни развој (Маглић), у области туризма (Гложан);
- Промене у организацији рада јавних служби, већа употреба савремених информатичких и других комуникационих средстава и прилагођавање потребама и особеностима локалних заједница, увођење комплементарних и пратећих активности.

Привредне делатности

Основни циљ израде Плана у области привреде је обезбеђење просторних услова за развој стабилне и развијене привредне структуре, која ће дугорочно посматрано омогућити одрживо коришћење природних и створених ресурса и компаративних предности општине.

На основу природних и радом створених предуслова за општину Бачки Петровац у области пољопривреде могу се дефинисати следећи циљеви:

- утврђивање предуслова за оптимални развој пољопривредне производње тржишне оријентације,
- правилна и свеобухватна процена специфичности датог подручја и производних могућности, које му пружају компаративне предности, у односу на друга подручја,
- стварање предуслова за рационализацију земљишних поседа и проширење површина под засадима воћа и грожђа,
- општа инвентура просторних и развојних могућности по разним областима пољопривреде,
- на бази постојеће традиције и већ достигнутих производних резултата, треба тежити комплетирању прерађивачких капацитета за финализацију значајне производње ратарских производа са овог подручја,
- унапредити оне гране пољопривреде за које постоје природне предиспозиције на овом подручју, а нису достигле потребан обим (сточарство, пчеларство, узгајање лековитог биља, као и могућност узгоја цвећа).

У области индустрије основни циљ је ревитализација индустрије и развијање свих грана индустрије (нарочито прерађивачке), у складу са заштитом животне средине и контрола утицаја индустријских активности на животну средину.

Циљ у развоју капацитета терцијалних делатности је подстицање њиховог развоја да би се достигао ниво који захтевају савремени стандарди живљења.

Са аспекта развоја туризма, основни циљ израде Плана, је да се природне и антропогене вредности на простору општине Бачки Петровац могу туристички валоризовати, као и да се утврде конкретни правци развоја оних облика туризма које је могуће развијати, с акцентом на изворне облике туризма. Циљ је да се у оквиру потенцијала планирају садржаји и активности како би се повећао туристички промет планског подручја, као и приходи од туризма.

Планом треба дефинисати:

- валоризацију туристичких потенцијала у складу са захтевима савремене туристичке тражње и принципима развоја одговорног и одрживог туризма,
- приоритетне облике и обим туристичких активности,
- решења за уређење, изградњу и коришћење површина у складу са очувањем културне и природне баштине и развојем локалне заједнице,
- развојне планове туризма ширег простора са циљем да се поспеши туристички развој самостално и у оквиру ширег простора кроз туристичке производе и заједничку маркетиншку презентацију.

Шуме, шумско земљиште, ваншумско зеленило и ловна подручја

Посебни циљеви који се односе на подручје општине Бачки Петровац су:

- очување постојећих шума, шумског земљишта (уз водоток Дунава) и ваншумског зеленила и унапређење њиховог стања,
- повећање површина под шумама на рачун шумског земљишта и пољопривредног земљишта слабијег бонитета (изузетно IV и V катастарске класе)
- пошумљавање нових површина у оквиру изворишта вода, речних токова,
- подизање заштитних имисионих шума у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница,
- повећање површина под ваншумским зеленилом формирањем заштитних појасева поред саобраћајница, мелиорационих канала и посебно у оквиру пољопривредног земљишта (пољозаштитни појасеви) ради заштите од еолске ерозије,
- формирање заштитног зеленила у оквиру економија, салаша и депонија комуналног отпада и других објеката у атару као и свих деградираних површина (позајмишта, јаловишта)
- формирање свих категорија насељског зеленила у свим насељима општине,
- обезбеђење и трајно јачање и развој општекорисних функција шума, повезивањем шума, ваншумског зеленила и зеленила насеља у систем зелених површина.

У области развоја ловства на територији општине Бачки Петровац општи циљеви су повећање бројности и структуре дивљачи, као и очување ретких и угрожених врста. Посебни циљеви проистичу из специфичности ловишта и спроводиће се кроз важеће ловне основе и годишње планове газдовања ловишта "Бачка".

Заштита природних добара

Основни циљеви у области заштите природе су:

- спровођење мера заштите на заштити природних добара која су у поступку заштите,
- валоризација локалитета који су станишта природних реткости.

Заштита непокретних културних добара

Циљеви у области заштите непокретних културних добара су:

- израда студија, са валоризацијом стања и дефинисањем смерница развоја непокретних културних добара са становишта заштите;
- израда пројеката санације и реконструкције споменика културе.

Заштита животне средине

Основни циљеви у оквиру заштите животне средине су:

- постизање рационалне организације, уређења и заштите простора усклађивањем његовог одрживог коришћења са могућностима и ограничењима у контексту

експлоатације и коришћења природних ресурса-пољопривредног земљишта, шума, воде итд.

- обезбеђење квалитетне животне средине у контексту спречавања загађења воде, ваздуха и земљишта као природних ресурса,
- заустављање даље деградације природних вредности и природних ресурса кроз одрживо коришћење предметног простора, израдом јединственог катастра свих загађивача на територији општине и успостављањем мониторинга стања животне средине.

Од посебних циљева у области заштите животне средине на територији општине истичу се:

- очување еколошке функције слободног простора на територији општине, због њеног значаја за воду, ваздух и земљиште, рационализација коришћења природних ресурса, уз фаворизовање коришћења обновљивих извора енергије;
- стварање повољних микроклиматских услова на територији Општине повећањем површина под шумама и ваншумским зеленилом (садња заштитних појасева у оквиру пољопривредног земљишта, каналске и саобраћајне инфраструктуре);
- смањење и контрола употребе пестицида и других хемијских препарата у пољопривредној производњи;
- стварање услова за пренамену и заштиту постојећих деградираних простора;
- пречишћавање свих отпадних вода (комуналних и индустријских), ради одржавања квалитета воде у реципијентима;
- снабдевање насеља потребном количином квалитетне воде за пиће;
- санирање и рекултивација свих неуређених и непрописно лоцираних сметлишта у општини, као и других деградираних простора;
- санитарно депоновање комуналног и нетоксичног индустријског отпада и животињских лешева у складу са важећим правилницима и Националном стратегијом управљања отпадом Владе Републике Србије на локацији у КО Кулпин.

Саобраћајна инфраструктура

У домену саобраћајне инфраструктуре посебни циљеви су:

- Стварање услова за развој свих облика саобраћаја на простору општине Бачки Петровац како би се подстакло развој села.
- Будућа саобраћајна матрица општине Бачки Петровац треба да буде сегмент саобраћајне матрице Војводине, као дела саобраћајне мреже Републике, на нивоу перспективних интер регионалних повезивања (нови мост на Дунаву) овог простора са окружењем.
- Стварање услова за афирмацију железничког и водног саобраћаја са тенденцијом увођења интегралног саобраћаја.
- Стварање услова за афирмацију и унапређење свих облика немоторних кретања (пешачких и бициклистичких), у циљу међунасељског повезивања општине на овај здрав и природан начин.

Водопривредна инфраструктура

Посебни циљеви развоја водопривредне инфраструктуре су:

- Рационално коришћење вода, а нарочито воде за пиће;
- Приоритет у коришћењу вода има планска рационализација потрошње и виšekратно коришћење вода у технолошким процесима;
- Побољшање снабдевања водом свих корисника;
- Смањивање специфичне потрошње воде у домаћинствима, политиком реалних цена воде, мерењем утрошка воде и мерама планске рационализације потрошње.
- Комплетирање система за одвођење отпадних вода;
- Пречишћавање отпадних вода;
- Осигурање повољног режима коришћења и заштите подземних вода;
- Усаглашавање развоја система водовода и канализације са потребама;
- Заштита квалитета подземних и површинских вода;

- Заштита насеља, индустријских комплекса и пољопривредних површина од спољних и унутрашњих вода;
- Реконструкција отворене каналске мреже за одводњавање;
- Оспособљавање каналске мреже за двонаменску функцију (наводњавање);
- Реализација канализационих система за одвођење отпадних и атмосферских вода.

Енергетска инфраструктура

Задатак Плана је да утврди програм и смернице развоја енергетске инфраструктуре, синхронизује њен развој са свим активностима на овом подручју и тиме обезбеди најповољније услове за заштиту животне средине, очување природних вредности, живот и рад људи на овом подручју и њен даљи развој.

Постојећи капацитети и изграђеност гасоводне инфраструктуре на подручју обухвата Просторног плана општине Бачки Петровац, пружају могућност њеног даљег развоја и проширења.

Електроенергетска инфраструктура

У области електроенергетске инфраструктуре посебни циљеви су:

- обезбеђење квалитетне и сигурне испоруке електричне енергије диктиране потрошњом у наредном периоду, за све потрошаче на подручју општине Бачки Петровац,
- у потпуности ревитализовати преносну мрежу,
- реконструисати постојећу 35 kV и 10 kV мрежу на 20 kV мрежу,
- по потреби градити нове 20kV водове,
- изградити нове и реконструисати постојеће трафостанице на 20/0,4kV, у складу са захтевима реконструисане дистрибутивне мреже и порастом потрошње,
- у насељима изградити квалитетну јавну расвету по захтевима ЈКО.

Телекомуникациона и РТВ инфраструктура

У области телекомуникационе и РТВ инфраструктуре посебни циљеви су:

- обезбедити потребан број телефонских прикључака за све кориснике, домаћинства у насељима и привредне субјекте,
- обезбедити мрежу високог квалитета, поузданости и расположивости изградњом јединствене транспортне мреже,
- заменити дотрајалу опрему и модернизовати мрежу, да би се обезбедило поузданије и квалитетније функционисање телекомуникационог система ПТТ и услови за увођење савремених услуга,
- увести нове телекомуникационе услуге увођењем оптичких каблова у месну мрежу,
- увести мобилне услуге засноване на радио преносу,
- изградити модерне приступне кабловске мреже, за обезбеђење широкопојасних сервиса, развој јавних, комерцијалних и локалних радио и ТВ програма, уз константно праћење и укључивање нових технологија у складу са светским трендовима,
- осигурање коридора за РР везе,
- изградња микроталасних система за дистрибуцију радио и телевизијских програма у сеоским и мањим градским срединама изолованим острвима КДС

III ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ПРАВИЛА КОРИШЋЕЊА, УРЕЂЕЊА И ЗАШТИТЕ ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА

1. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Природни ресурси општине Бачки Петровац су:

- пољопривредно земљиште,
- шумско земљиште,
- биљни и животињски свет,
- површинске и подземне воде и
- минералне сировине.

Око 89% површина територије општине Бачки Петровац је **пољопривредно земљиште**, на ком је могуће са веома великим успехом организовати све видове пољопривредне производње, те га је потребно штитити мерама и активностима којима се трајно обезбеђују природне функције земљишта. У том смислу забраном коришћења пољопривредног земљишта у друге сврхе, осим у случајевима утврђеним Законом и овим Планом, забраном испуштања и одлагања отпадних и штетних материја, контролисаном применом минералних ђубрива и препарата за заштиту, избором адекватних технологија у обради земљишта и противерозионих мера, сачуваће се квалитет земљишта тј. његова физичка, хемијска и биолошка својства.

Пољопривредном земљишту које је коришћено за експлоатацију минералних сировина пројектима рекултивацује дати намену блиску пређашњем стању.

Пољопривредно земљиште треба заштитити пољозащитним појасевима од штетног дејства еолске ерозије којом се односе и земљиште и усеви у фази семена, што за последицу има смањење приноса.

Ваншумско зеленило уз путеве и канале је, такође, у функцији заштите пољопривредног земљишта, с обзиром да утиче на унапређивање микроклиматских услова окружења.

Шумско земљиште на територији Општине треба повећати са садашњих 0,6%, пошумљавањем слабијих бонитетних класа пољопривредног земљишта, изузетно IV и V катастарске класе. Шумско земљиште као ресурс треба користити у складу са његовим биолошким капацитетима, како би ефекти у шумарству били већи. Неопходно је остварити и заштитне (превасходно водозащитну) и социо-економске функције шума. Одговарајући избор станишта за пошумљавање, избор врста дрвећа, као и примена прописане технологије гајења шума, спада у најважније превентивне мере заштите шума и шумског земљишта.

Целокупан биљни и животињски свет и вредне делове природе који су под претходном заштитом као станишта природних реткости (водотоци, мртваје, слатине), треба користити тако да се не угрози њихов опстанак. Сталном пропагандом и

едукацијом, посебно млађе популације, указивати на значај заштите коју треба спроводити и кроз бројне активности.

Површинске и подземне воде Општине је потребно користити у мери и на начин да се не угрози њихов квалитет. Пречишћавањем отпадних вода пре њиховог упуштања у водотоке (реципијенте), сталном међународном сарадњом и праћењем и контролом њиховог стања, могуће је очувати квалитет површинских вода, пре свега вода у каналима Каравуково-Бачки Петровац и Нови Сад-Савино Село.

Подземне воде, посебно изворишта, такође, треба штитити од загађења, посебно оне у пливим водоносним слојевима одговарајућим техничким мерама.

На територији Општине најзаступљеније **минералне сировине** су хидрогеотермалне воде, а регистроване су и истражене две појаве пескова и опекарских сировина. Активности везане за експлоатацију термалних вода могуће су на читавој територији општине Бачки Петровац, имајући у виду да истраживање, експлоатација и искоришћавање хидрогеотермалне енергије не представља никакву опасност за животну средину. Постојеће просторе на којима се експлатишу минералне сировине по завршетку експлоатационог периода, треба вратити у пређашње стање рекултивацијом и дати им намену којом се не угрожава стање животне средине.

2. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ

На основу утврђених биодинамичких карактеристика популације, досадашњих развојних тенденција, планираних мера демографске политике, као и прогнозираног привредног и укупног друштвеног развоја, у периоду 2002-2021. год. за посматрана насеља је прогнозиран благ пад укупног броја становника, тако да ће 2021. године у насељима општине Бачки Петровац живети 13900 становника. Просечна величина домаћинства износиће 2,6 чланова по домаћинству, а укупан број домаћинстава биће 5450.

Преглед по насељима дат је у следећој табели:

Насеље	Број становника		Индекс	Прос. стопа раста	Број домаћинстава		Просечна величина домаћинства	
	2002.	2021			2002.	2021.	2002.	2021.
Б.Петровац	6727	6400	95,1	-0,3	2567	2500	2,6	2,6
Гложан	2283	2150	94,2	-0,3	957	970	2,4	2,2
Кулпин	2976	2750	92,4	-0,4	1090	1050	2,7	2,6
Маглић	2695	2600	96,5	-0,2	904	930	3,0	2,8
Укупно	14681	13900	94,7	-0,3	5518	5450	2,7	2,6

3. РАЗВОЈ ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Динамичнији и складнији развој привреде, пре свега агрокомплекса, привредне инфраструктуре и друштвеног стандарда треба да допринесе побољшању услова живота и рада становништва Општине.

3.1. Пољопривреда

Пољопривредна производња као доминантна привредна грана, без обзира на све тешкоће кроз које је пролазила у претходном периоду и кроз које пролази и данас, има веома значајне развојне могућности. Да би у наредном планском периоду развој

пољопривреде био што ефикаснији неопходно је испоштовати неке од основних принципа:

- Увођење савремених технологија и примена нових научних сазнања у процесу пољопривредне производње
- Стална едукација произвођача путем презентација и саветовања
- Дефинисање носилаца развоја пољопривреде на локалном и регионалном нивоу
- Подстицање удруживања више произвођача ради рационалније производње и коришћења механизације
- Планирање производње у складу са потребама тржишта
- Подстицање промене сетвене структуре у корист акумулативнијих видова производње
- Формирање развојних фондова од локалног и регионалног значаја
- Подстицање производње у заштићеном простору
- Изградња сточарских капацитета
- Изградња прерађивачких капацитета
- Даљи развој система за наводњавање
- Увођење неконвенционалних видова производње у биљној и сточарској производњи
- Стално праћење квалитета земљишта и подземних вода
- Коришћење органских и минералних ђубрива у складу са препорукама стручних служби
- Перманентна ветеринарска контрола у свим насељима општине

Ратарство

У наредном периоду у општини Бачки Петровац доминатна грана биљне производње биће и даље ратарство.

Посебну пажњу потребно је посветити уско специфичним програмима производње. Полазећи од природних предности за ратарску производњу, добрих педолошких карактеристика земљишта, умерено континенталне климе и створених вредности које се огледају у традицији ратарске производње на овом подручју и високог стручног знања носилаца развоја пољопривреде, потребно је осавременити производњу применом нових технологија у складу са савременим научним сазнањима.

Посебни циљеви развоја ратарства морају се огледати у следећем:

- да се обезбеди прехранбена сигурност грађана довољним количинама квалитетних производа,
- да се обезбеде довољне количине квалитетних сировина за прехранбену индустрију, како домаћих тако и страних произвођача,
- да се повећа производња квалитетног семена за домаће произвођаче и за извоз,
- да се изменом структуре сетве и применом нових технологија дође до већих економских ефеката ратарске производње,
- да се посвети посебна пажња националним уско специфичним програмима производње,
- да се повећају површине под индустријским и крмним биљем на рачун површина под житима,
- да се повећају површине за семенску производњу у условима наводњавања,
- да се очувају земљишни ресурси водећи рачуна о квалитету земљишта,
- да се начином избора технологије производње не изазове негативан утицај на животну средину,
- да ослонац у креирању стратегије остану домаћи научно образовни институти и стручне службе,
- да се донесе план развоја пољопривреде као најзначајније привредне гране.

Повртарство

С обзиром да територија општине поседује добре агроеколошке услове, као и дугу традицију производње поврћа, реално је очекивати да се у наредном периоду повећају површине у повртарској производњи, а уз примену савремених технологија да дође и до повећања приноса.

Очекује се да у наредном периоду дође до повећања површина у свим облицима производње од баштенског и њивског, до производње у заштићеном простору. Да би се то постигло потребно је:

- Повећати површине под повртарским културама, при чему би оне требале да достигну површине од око мин 20 % укупне површине пољопривредног земљишта.
- Повећати производњу поврћа као другог усева.
- Обезбедити разноврснији производни програм, увођењем квалитетнијих и отпорнијих сорти високог нутритивног и здравственог квалитета.
- Осавременити баштенски начин производње, уз избор сорти које захтевају веће ангажовање људске радне снаге и комбиновати са производњом у заштићеном простору.
- Набавити нову специјализовану савремену механизацију.
- Подизати већи број батериских стакленика и пластеника.
- Повећати образовни ниво пољопривредних произвођача, путем стручних саветовања о достигнућима у савременој повртарској производњи.
- Обезбедити виши степен прераде на месту настанка сировина (сушење, смрзавање, паковање, производња амбалаже, транспорт итд.).

Воћарство и виноградарство

С циљем развоја воћарско-виноградарске производње на територији општине а у складу са оријентацијом на интензивирање свих облика пољопривредне производње неопходно је:

- донети стратегију развоја воћарско-виноградарске производње,
- задужити стручне службе за контролу садног материјала и по препорукама ове службе подизати нове воћњаке и винограде,
- садни материјал бирати према типовима земљишта,
- спровести санацију постојећих засада и крчење старих и дотрајалих уз заснивање нових,
- подизати засаде избором отпорнијих врста и сорти који нарочито показују отпорност према проузроковачима болести и штеточиима,
- уносити интегралан биолошки концепт у воћарско-виноградарској производњи како би се пратили светски трендови производње,
- перманентно повећати површине под трајним засадима, водећи рачуна о истовременом побољшању квалитета производње.

Остали видови њивске производње

С обзиром на квалитет земљишта и традицију у производњи и других култура на отвореном простору, за очекивати је да ће у наредном планском периоду доћи до неминовног смањења површина под високоакумулативним културама.

Потребно је сагледати могућност и израдити програм узгоја зачинског, ароматичног и лековитог биља, као и могућност узгоја цвећа.

Сточарство

Стање у сточарству, на територији општине Бачки Петровац, карактеришу нагомилани проблеми праћени slabим производним резултатима у односу на могућности подручја, и перманентним падом производње. Да би се овакво стање побољшало неопходно је:

- утврдити стратегију развоја сточарства за територију општине уз израду јединственог одгајивачко-селекциског програма,
- обезбедити довољне количине квалитетне хране првенствено на подручју општине,
- дефинисати јасне критеријуме и израдити одговарајући одгајивачко-селекцијски програм,
- успоставити задовољавајући здравствени статус животиња уз стални надзор ветеринарске службе,
- обезбедити повезивање примарне производње са прерађивачком индустријом, како би се ускладили планови производње,
- специјализовањем производње поделити расни састав говеда у правцу млечног и месног типа,
- извршити адаптацију постојећих објеката фарми, а нове објекте пројектовати и изводити у више фаза и етапа реализације,
- уводити нова савремена научна сазнања у процес производње,
- праћење контроле квалитета сточне хране од улазних компоненти до готових крмних смеша,
- израдити посебан програм ревитализације и унапређења сточарства за територију целе општине и дефинисати носиоце спровођења програма.

Остали видови производње

У свим насељима постоји интересовање за производњу неконвенционалних видова анималне производње. У насељима би се уз релативно мала улагања могли организовати разни видови производње у постојећим објектима, као основна или додатна делатност. Неки могући видови овакве производње су:

- гајење фазана у контролисаним условима
- фармски узгој препелица
- гајење пужева
- узгој нутрија, чинчила и кунџа
- гајење глиста.

У општини нису довољно искоришћене могућности за развој пчеларства, те је неопходно у свим стратешким опредељењима нагласити да постоје добри услови за развој овог вида производње.

Пољопривредна механизација

У наредном периоду најважнији задаци биће:

- Осавремењавање машинског парка
- Побољшање квалитета машина
- Организовање техничко саветодавне службе
- Израда критеријума и карата за оцену погодности појединих типова земљишта за конзервациске системе обраде
- Едукација пољопривредних произвођача ради правилног избора одређених типова машина и опреме
- Остваривање научно-техничке сарадње са суседима из региона на унапређењу квалитета машинског парка
- Омогућење слободног избора из широке понуде/према интересовању и потребама свих произвођача
- Подржати развој предузећа за пружање услуга, одржавање и сервисирање механизације и опреме

Уређење и коришћење вода у пољопривреди

На територији општине тренутно постоје изграђени системи за наводњавање на површинама од око 2.500 ha.

У наредном периоду, са променом сетвене структуре и интензивирањем пољопривредне производње, наметнуће се неминовност изградње нових и реконструкција постојећих заливних система.

Постојећа каналска мрежа за одводњавање је у доста лошем стању и у наредном планском периоду неопходно је извршити њену реконструкцију.

Да би се побољшала ситуација у овој области неопходно је предузети одговарајуће мере и то:

- извршити анализу рада постојећих система за наводњавање и одводњавање као и анализу свих њихових делова (црпне станице, каналска мрежа, уређаји итд.),
- дефинисати приоритете који уз најмања улагања у првој фази могу дати најбоље резултате,
- извршити измуљивање и чишћење постојећих канала детаљне каналске мреже,
- на теренима, чија конфигурација то дозвољава, канале за одводњавање користити као вишенаменске омогућујући да се у одређеном периоду токм вегетације могу користити за наводњавање,
- извршити анализу квалитета вода прве издани и на високим теренима омогућити бушење бунара за потребе наводњавања мањих површина,
- експлоатацију свих водопривредних система организовати и планирати на савременим, рационалним и научно-стручно верификованим критеријумима.

3.2. Шуме, шумско земљиште, ваншумско зеленило и лов

Шуме у оквиру Плана треба да остваре заштитне културно-социјалне и производне функције, а ваншумско зеленило превасходно заштитну функцију.

Како би се постигли задати циљеви и оствариле основне функције шума и ваншумског зеленила у оквиру обухвата Плана, потребно је:

- унапредити стање постојећих шума превођењем изданаčkih шума у високе, мелирацијом деградираних шума у високо продуктивне уз интензивну негу и заштиту постојећих шума у свим фазама развоја;
- шумско земљиште користити у складу са његовим биолошким капацитетима;
- повећати површине под шумама пошумљавањем шумског земљишта-чистина;
- заснивати и обновити водозаштитне шуме уз водоток Дунава;
- фаворизовати садњу аутохтоних састојина уз тежњу очувања аутохтоних пејсажа;
- организовати трајну максималну шумску производњу;
- остварити подизање ваншумског зеленила на око 2% укупне територије општине деловима простора уз канале, путне коридоре, у оквиру пољопривредног земљишта и у оквиру насеља;
- шуме и ваншумско зеленило повезати у систем зелених површина који ће омогућити јачање укупног био-еколошког система;
- формирати заштитно зеленило уз радне површине у атару, зоне кућа за одмор, на деградираним површинама, око депоније смећа и у оквиру насеља.

Ловиште у границама подручја обухваћеног Планом има добре услове за развој и гајење дивљачи. У наредном периоду је потребно обнављати решење о давању ловишта на газдовање. Планом се предвиђа:

- постизање пуног економског капацитета ловишта,
- заштита и очување ретких и угрожених врста,
- изградња ловно-техничких објеката уз могућност ограђивања делова ловишта,
- повећање економских ефеката ловства.

3.3. Индустија

Користећи своје компаративне предности, а имајући у виду укупне и посебне потенцијале општине Бачки Петровац, основни развојни приоритет треба да буде ревитализација укупне привреде, односно динамичнији развој прехрамбене индустрије, првенствено захваљујући богатој сировинској основи (мини прерађивачки капацитети за прераду меса и млека, воћа и поврћа).

Да би се обезбедили услови за брже запошљавање и пораст прихода становништва, веома важан развојни приоритет треба да буде развој малих и средњих предузећа. Значајни просторни и сировински потенцијали свих насеља у општини, као и недовољно ангажована радна снага треба да се активира обезбеђењем услова за развој прерађивачких капацитета мањег обима (нарочито прерада пољопривредних производа, услужне делатности итд.), чиме би се обезбедио и бржи трансфер становништва из примарних делатности. Интензивирањем привредног и укупног развоја општине ангажоваће се највећи део контингента радно способног становништва.

Принципи и правила организације будуће просторне структуре привредних активности су:

- изградња и функционисање привредних капацитета мора се одвијати уз строго поштовање мера заштите животне средине, природних и непокретних културних добара утврђених законом и овим Планом;
- капацитете са великим просторним и посебним саобраћајним захтевима градити у оквиру планираних радних зона;
- капацитете са специфичним захтевима (потенцијални загађивачи) градити на локацијама које обезбеђују услове за минимизирање негативних утицаја ових активности на животну средину;
- капацитете производно оријентисане мале привреде градити, по правилу, у оквиру планираних радних зона. Изузетно, када просторне могућности парцеле то дозвољавају, када технолошки процес производње и пратеће активности не угрожавају животну средину, те нису у супротности са преовлађујућом наменом зоне, ови капацитети се могу градити унутар основног насељског ткива;
- капацитете намењене развоју туризма градити у за то планираним зонама;
- мрежу капацитета намењених снабдевању и услугама развијати у складу са критеријумом учесталости њиховог коришћења: капацитете намењене задовољавању свакодневних потреба становништва развијати у складу са просторном дистрибуцијом становништва, капацитете намењене повременом или изузетном коришћењу развијати у централној насељској зони и у зонама највеће концентрације становника и посетилаца.

Будућу просторну структуру привредних капацитета чиниће следећи облици просторно-организационих јединица:

- радне зоне;
- појединачни радни комплекси на засебним парцелама у оквиру насељских зона са другом превлађујућом наменом;
- појединачни капацитети рада у склопу парцела са другом преовлађујућом наменом.

У склопу основног насељског ткива (становање, шира зона центра) могу се градити и развијати они капацитети чија технологија рада нема негативних утицаја на животну средину, заштићена природна и непокретна културна добра, који нису у колизији са планираном преовлађујућом наменом зоне и парцеле на којој се гради, уз услов да просторне могућности парцеле (индекс изграђености, индекс заузетости, приступ јавној саобраћајници и сл.) то дозвољавају.

3.4. Туризам

Од развоја туризма се очекује да ће поред своје основне делатности утицати и на интензиван привредни и укупни равој општине Бачки Петровац.

У Гложану се планира изградња Етно-парка "Дунавски сан", јужно од Гложана, уз реку Дунав. Овај простор би требао да повећа туристичку понуду општине Бачки Петровац, те ју учинио атрактивнијим за домаће и стране посетиоце. Са друге стране, народно стваралаштво овог простора би на најбољи начин било презентовано великом броју туриста.

У погледу садржаја Етно-парк "Дунавски сан"–Гложан издвојене су две основне целине:

- садржаји на простору између високог насипа и саме обале реке Дунав (мало пристаниште са Марином, службени објекти, туристичка рецепција, рибарске колибе и рибљи ресторан)
- садржаји у непосредном окружењу–простор између насипа и насеља Гложан (централна рецепција, паркинзи по ободу, "Дунавско село" са колибама и етно-кућама, водени парк са базенима, спортско-рекреативни комплекс, централни трг и др).

У Бачком Петровцу од пресудне је важности заштита, очување и правилна валоризација културно-историјског наслеђа и у том смислу треба планирати:

- туристички производ чија ће основа бити валоризовање културне и етно баштине, за што постоји све значајнија тражња;
- изградњу и реконструкцију смештајних капацитета различитог нивоа услуга (хотели, мотели, камп, домаћа радиност);
- формирати информативне пунктове, продавнице сувенира;
- изградити рекреативно-спортске садржаје, дати већи значај понуди контролисаног спортског риболова;
- очувати биодиверзитет (нарочито фауне), проценити капацитете за ловни туризам који неће угрозити природне вредности.

Све ове активности треба да допринесу да се туристички производ Бачког Петровца прилагоди туристичкој тражњи, тако да се са једне стране повећа обим туристичког промета, а са друге омогући задржавање туриста више од једног дана. У оба случаја резултат је повећање прихода од туризма, повећање запослености становништва – једном речју туризам постаје развојни фактор привреде Бачког Петровца.

Ако се посматра садашњи и потенцијални туристички производ Бачког Петровца онда се могу издвојити доминантни и потенцијални туристички токови. Пре свега тренутно најзначајнији су:

Културно-манифестациони туризам. Везује се за изузетно значајну културно историјску баштину Бачког Петровца.

Сваке године у Бачком Петровцу одржава се традиционална манифестација Словака – словачке народне свечаности, која представља својеврсну повезаност словачке националне мањине у Војводини, са Словачком. Неопходно је изградити хотел више категорије, у општинском центру, развити водичку службу, сувенирницу, ресторан. На тај начин ће се општина Бачки Петровац укључити у туристичку понуду Војводине у целини.

Ловни туризам. Представља значајан сегмент туристичке понуде општине Бачки Петровац. Изузетна вредност простора, која се огледа у разноврсности ниске ловне дивљачи (нарочито: зец, фазан, ласица, сова, орао) чини га туристички врло вредним.

Потребно је реновирати постојеће капацитете, објединити понуду на основу планова одрживог развоја ловног туризма у односу на све субјекте који газдују ловиштима, уређење ловишта и посебне програме за узгој дивљачи.

Риболовни туризам. Општина Бачки Петровац има спортско-туристички карактер. Овај вид туристичке понуде постаје све актуелнији као основна понуда за све већи број специјализованих туристичких агенција, али може бити и додатни садржај боравка.

Циклотуризам. У Европи је овај облик туризма врло популаран, а насип уз Дунав, у општини Бачки Петровац, је идеална дестинација за организоване бициклистичке трке.

Један од основних предуслова одрживог развоја туризма је едукација свих учесника у туризму: туристичких радника, локалног становништва, туриста и свих осталих укључених у туристичке и пратеће активности.

За све туристичке производе мора се урадити јасна сегментација. За сваки сегмент понуде потребно је осмислити маркетиншку и промотивну стратегију. Јасно је да у овој фази развоја туризма домаћи гост од највеће важности, те се зато посебна пажња мора усмерити на:

- Рекретивно-излетничке токове које чине домаћи туристи: Њима се морају понудити брошуре, леци... где су излетничко рекреативни садржаји и набројани и објашњени на професионалан начин. Важно је повезати се са манифестацијама ("културна јесен") али и створити нову везану за традицију, фолклор. Рекламирање је могуће и пожељно преко средстава информисања (нарочито ТВ).
- Културни туризам који постаје све значајнији облик туризма. Он прожима готово све облике, јер је потреба за упознавање културе, обичаја, баштине неког краја у основи готово свих облика туристичког кретања или туристичке тражње.
- Ова интересовања су у потпуности окренута културним садржајима и то: манифестацијама, културној и споменичкој баштини, традицији старих заната и др.
- Све категорије потенцијалних страних туриста. Њих је потребно обавештавати о условима пута и туристичкој понуди преко одговарајућих сајтова. Зато је неопходно урадити сопствени web-sajt, али и ући на неки од официјелних сајтова, Војводине, Србије. Презентација понуде на ЦД-у и израда неколико врста водича, брошура који приказују богатство садржаја и конкретну понуду на немачком и енглеском језику преко туристичких асоцијација или самоиницијативно треба представити на сајмовима туризма (иностраним), јер је од велике важности квалитетом изборити место у специјализованим брошурама водећих туристичких организација.

4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И МРЕЖА НАСЕЉА И ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Валоризацијом стања исказане су потребе за ширењем насеља, ради формирања радних зона у Кулпину и Маглићу. Израдом нових урбанистичких планова за сва насеља дефинисан је просторни развој насеља и границе грађевинских рејона.

Функционална диференцијација насељске мреже заснована је на постојећој категоризацији: **општински центар** је насеље Бачки Петровац, а **сеоска насеља I степена** су Гложан, Кулпин и Маглић. Ова три насеља су функционално повезана са општинским центром, а центар општине усмерен је ка регионалном центру Нови Сад, за задовољење потреба вишег реда (болница, високо и специјално образовање, позориште и сл).

Организација садржаја јавних служби по насељима задовољава потребе становника и минималан ниво опремљености, за степен развијености општинског центра и насеља. Поред постојећих садржаја планира се још:

- у области **образовања, културе, информатичке делатности и комуникација**: виша, висока школа, Народни универзитет и друго;
- у области **физичке културе**: мањи спортско-рекреативни центри мултинаменског карактера (у Бачком Петровцу и Маглићу), купалишта - отворени/затворени базени (у Гложану и Кулпину), спортска стрелишта за гађање глинених голубова (у Гложану и Кулпину), језеро за пецање (у Маглићу) и уређени и опремљени спортски терени (у Гложану и Маглићу).

Врста јавне службе	Бачки Петровац	Гложан	Кулпин	Маглић
I Социјална заштита				
1. дечија установа	+	+	+	+
2. центар за социјални рад	+			
3. геронтолошки дом	**			
II Образовање				
1. предшколско образовање	+	+	+	+
2. основна школа	+	+	+	+
3. средња школа	+			
4. виша, висока школа	**			
III Здравствена заштита				
1. амбуланта, здрав. станица		+	+	+
2. дом здравља	+			
3. апотека	+	+	+	+
4. ветеринарска станица	+	+	+	+
IV Култура				
1. библиотека	+	+	+	+
2. дом културе	+	+	+	+
3. музеј	+		+	
4. галерија и изложбени простор	+		**	
5. сценско-музичка делатност (словачко-војвођанско позориште)	+			
6. народни универзитет	**			
V Информативна делатност и комуникације				
1. информативни центар Бачки Петровац	+			
VI Физичка култура				
1. уређени спортски терени	+	+	+	+
2. уређени и опремљени спортски терени	+	**	+	**
3. купалиште-базени	+	**	**	+
4. језера за пецање		+		**
5. спортско стрелиште		**	**	
6. мањи спортско-рекреативни центри мултинаменског карактера	**			

НАПОМЕНА: ** планирани садржаји

5. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ

5.1. Саобраћајна инфраструктура

У планском периоду простор општине Бачки Петровац биће опслужен са три вида саобраћаја (друмски, железнички и водни) који ће својим капацитетима омогућити извршење транспортног рада, као и међусобно интегрално повезивање на бази утврђене логистике.

Успостављање интегралног повезивања више видова саобраћаја на овом простору треба иницирати ради снижавања трошкова транспорта и побољшања услова конкурентности производа са овог простора.

Основно стратешко одређење у домену друмског саобраћаја на овом простору је изградња обилазница око насеља и стварање оптималних услова за свеобухватни развој али на принципима задовољавајућег нивоа стања животне средине као и урбаног живљења у оквиру насеља–принципи одрживог развоја. Изградња обилазнице око Бачког Петровца и Гложана би омогућила виши ниво саобраћајно-превозне услуге, виши ниво урбаног живљења и знатно побољшање еко услова у насељима. Динамика изградње ових нових саобраћајних капацитета ће директно функционално зависити од афирмације радних зона, односно свеукупног привредног раста као и економске моћи нашег друштва у наредном периоду.

На простору општине Бачки Петровац планирана је елиминација транзита ван урбаних простора (Бачки Петровац–Гложан), с тим да за насеље Кулпин резервишемо коридор и ако буде потребно да се активира, тек након вишекритеријумског вредновања.

Стратешко одређење је, да се изврши оптимизација атарске путне мреже као и оптимизација броја прелаза преко железничке пруге, како би се утврдила хијерархијска структура атарских путева.

Железнички саобраћај

Стратешко одређење у домену железничког саобраћаја, на простору општине Бачки Петровац, је да се садашња пруга реконструише и модернизује по европским стандардима. За ове подухвате постоје одређени просторни и инфраструктурни услови.

Успостављањем новог система железничког саобраћаја, на овом простору, доћиће до афирмације овог вида превоза у извршењу превозно транспортног рада.

Водни саобраћај

Водни саобраћај на простору општине Бачки Петровац и у будућности ће бити присутан преко пловних канала ДТД, с тим да се планира присталиште за расуте и генералне терете на простору општине. Да би афирмисали радну зону у Бачком Петровцу потребно је укључити и овај вид саобраћаја у прерасподелу обима транспорта због снижавања трошкова транспорта. На простору Бачког Петровца се планира и успостављање интегралног саобраћаја, за потребе овог и околног простора, за шта постоје одлични просторни и инфраструктурни услови.

Немоторни саобраћај

У наредном планском периоду бициклистички саобраћај као битан сегмент матрице кретања у оквиру општине Бачки Петровац постојаће и као такав биће врло значајан за комуницирање између становништва како у урбаним тако и ван урбаних средина. Овакав вид здравог и економичног кретања остварив је само уз задовољавање потребних елемената (посебно у насељима) који ће омогућити, неометано и безбедно функционисање како овог вида тако и брзог динамичког саобраћаја, без утицаја на квалитет и ниво услуге међунасељског комуницирања.

5.2. Водопривредна инфраструктура

Снабдевање водом

У складу са стратешким одређењима, у планском периоду снабдевање водом највишег квалитета оствариће се развојем регионалног система водоснабдевања (у овом случају Новосадски регионални систем), из којег ће се снабдевати становништво

насеља општине Бачки Петровац, као и само они технолошки процеси у којима је неопходна вода највишег квалитета. Окосницу овог система, уз локална изворишта, чини међурегионално извориште у алувиону Дунава, на сектору од Бездана до Богојева.

Као што је Просторним планом Републике Србије утврђено, предвиђа се повезивање са Новосадским системом, а поред тога, овај систем је повољно повезати са системом горње Тисе преко Бачке Тополе и Суботице, односно преко Бечеја и Аде. Из овог система вршило би се водоснабдевање насеља у следећим општинама: Апатин, Сомбор, Оџаци, Кула, Бач, Мали Иђош, Бачка Топола, Врбас, Србобран, Бечеј и Нови Бечеј, а алтернативно и насеља општине Суботица.

У свим решењима комплексних водопривредних система која користе воду највишег квалитета-снабдевање становништва увек има приоритет при расподели воде на кориснике.

Норма потрошње (у дану са максималном потрошњом) се у прошлости стално и значајно повећавала, а садашња норма за градске и приградске кориснике од 460 l/стан на дан не подмирује све потребе. Ако би се елеминисало ненаменско коришћење висококвалитетних вода и обезбедиле све потребе корисника, оцењује се да би садашње потребе износиле нешто преко 500 l/стан на дан. Процењене норме потрошње за мања насеља каква су у општини Бачки Петровац износе око 400 l/стан. на дан, од чега је домаћинствима намењено око 215 l/ст. на дан, док је преостали део намењен потребама животиња и другој потрошњи.

Усвојена концепција техничког решења предвиђа дистрибутивне мреже у насељима за обезбеђење сваког потрошача довољном количином воде, потребног притиска и одговарајућег квалитета, а које се напајају из насељских изворишта. Постојећи извори и бунари задржавају се, уз њихово уређење, контролу и заштиту квалитета воде за санитарну употребу.

Постојећа водоводна мрежа у насељима се задржава са делимичном реконструкцијом на деоницама које не задовољавају планске потребе.

Снабдевање водом насеља вршити из артешких водоносних слојева уз строгу контролу исправности воде пре и у току експлоатације. Посебну пажњу посветити избору места за бушење, као и регулисању зоне око бунара и објеката у мрежи, а све у складу са Законом о водама.

Снабдевање водом у оквиру рубних предела насеља и атару, као и тамо где нема могућности за снабдевање водом преко водоводне мреже, биће решено индивидуално, путем бушених бунара.

Код снабдевања индустријских капацитета, који производе веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације, чиме ће се обезбедити вишеструка употреба захваћане воде, очување и заштита водних ресурса како од загађења, тако и од прекомерне експлоатације и исцрпљивања појединих издани.

Снабдевање технолошким водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу воде пре и у току експлоатације, или из водотокова.

Одвођење вода

Површинске воде, природни и вештачки водотокови изложени су перманентној деградацији, упуштањем отпадних индустријских и насељских вода. Зато се ове воде морају прихватити и одвести до реципијента. На простору општине Бачки Петровац развијаће се сепарациони канализациони системи, којима ће се посебно одводити фекалне отпадне воде, а посебно атмосферске отпадне воде.

Основни задатак канализационог система је потпуна хидротехничка санитација урбаних простора. Фекални канализациони системи треба да прикупе и одведу ван територије све отпадне воде формиране при употреби и коришћењу. Канализациони системи су у врло уској вези са водоснабдевањем и представљају функционалну и органску целину са њим. Због тога се канализациони системи морају развијати упоредо са развојем система водоснабдевања.

Индустријске отпадне воде решаваће се, по потреби, посебним системима. Зависно од врсте и типа загађене воде вршиће се њихово претходно пречишћавање кроз претретман, па ће се тек онда ићи на заједничко пречишћавање са санитарном и атмосферском отпадном водом.

Услови претретмана индустријских отпадних вода треба да:

- заштите здравље особља које ради на одржавању канализационих система;
- заштите канализациони систем и објекте на њему;
- заштите процес пречишћавања отпадних вода на централном уређају;
- обезбеде одстрањивање из индустријских отпадних вода материје које се мало или никако не одстрањују на централном уређају за пречишћавање отпадних вода, а које могу угрозити захтевани квалитет вода реципијента.

Пре упуштања отпадних вода у реципијент предвиђа се њихово пречишћавање на централном постројењу за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Карактер реципијента предвиђа, односно захтева висок степен пречишћавања. После пречишћавања на уређајима за пречишћавање отпадних вода, пре испуштања у реципијент концентрација појединих загађујућих материја у ефлуенту мора задовољавати услове које прописује надлежно водопривредно предузеће.

За сва насеља у општини могу се предвидети у складу са Директивама Европске заједнице екстензивни начини пречишћавања отпадних вода ("мокра поља"), а један такав пречистач већ функционише у Гложану.

Постоји могућност прикључења канализационе мреже појединих насеља у општини (Маглић и Кулпин) на постојећи пречистач у Бачком Петровцу, који би уз проширење капацитета задовољавао потребе корисника на овим просторима. Алтернатива овом решењу је изградња ППОВ за свако насеље посебно.

Туристички локалитети и центри, као и викенд зоне проблем одвођења отпадних вода решаваће преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање, или ће се отпадне воде евакуисати у бетонске водонепропусне септичке јаме које ће се периодично празнити аутоцистернама ангажовањем надлежне комуналне организације, а садржај одвозити на депонију.

Развој атмосферске канализације има задатак заштите урбанизованих површина унутар насеља и индустријских погона од плављења атмосферским водама. Кишну канализацију конципирати за меродавне услове (временски пресек, урбанизованост простора, рачунска киша итд.), а етапно реализовати тако да се изграђени делови рационално уклапају у будуће решење.

У насељима општине Бачки Петровац, постојећа мрежа отворених канала ће се ширити у складу са потребама, са уливима у најближе потоке, канале и депресије путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала (потока). За атмосферске отпадне воде са зауљених и запрљаних површина (бензинске пумпе и сл.), предвидети одговарајући третман на сепаратору уља и таложнику. Садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l, а суспендованих материја од 30 mg/l.

Приликом израде плана који евентуално предвиђа израду концепта атмосферске канализације потребно је претходно дефинисати укупне количине упуштених вода и

сходно томе уз консултацију надлежних органа водопривреде проценити могућност прихвата дефинисаних количина. У случају да су процењене количине упуштених вода веће од оних на које се димензионисани делови каналске мреже у које се предвиђа упуштање, потребно је предвидети могућност реконструкције (повећање протицајног профила и сл.).

На подручју општине Бачки Петровац потребно је планирати праћење површинских и подземних вода ради потпунијег увида у квалитет вода и утврђивања потреба за предузимање мера у зависности од степена угрожености и врсте загађења.

Хидротехничке мелиорације (одводњавање и наводњавање)

Регулисање водног режима у земљишту, уз изградњу и реконструкцију постојећих система за одводњавање омогућиће интензивну пољопривредну производњу. Распрострањеност и изграђеност водопривредне инфраструктуре на територији општине је задовољавајућа, али је због њихове запуштености и неодржавања, проблем одводње сувишних вода и даље присутан.

Полазиште за техничка решења у домену хидротехничких мелиорација је ревитализација постојећих мелиорационих система и постепено смањење садашњег заостајања Србије у домену наводњавања изградњом нових система на земљиштима највиших бонитетних класа. Будући системи се планирају као интегрални мелиорациони системи (одводњавање, наводњавање, заштита од спољних вода), са свим мерама хидротехничких и агротехничких мелиорација.

Системи за одводњавање реализују се тако да се уклапају у решења интегралног уређења простора, при чему се води рачуна о потреби касније доградње и система за наводњавање.

На територији општине Бачки Петровац у наредном планском периоду не планира се изградња нових водопривредних објеката и активност ће се сводити на одржавање постојећих, а пре свега неопходно је извршити измуљавање канала Бачки Петровац – Каравуково.

Планиране активности на одржавању мелиорационих система на подручју (чишћење од замуљења и растиња и евентуалне реконструкције постојећих канала), омогућиће двонаменско коришћење постојећих система, односно и за потребе наводњавања.

5.3. Енергетска инфраструктура

Гасоводи високог и средњег притиска и објекти у саставу гасовода

Уређаји у саставу гасовода високог и средњег притиска, мерно-регулационе станице, компресорске станице, чистачке станице и блок станице/блокадни вентили са издувавањем, морају се лоцирати да задовоље прописана растојања од различитих објеката.

У појасу ширине 30m на једну и другу страну од осе гасовода високог притиска, забрањено је градити зграде за становање и боравак људи.

Гасоводна мрежа ниског притиска

Гасовод ниског притиска се води подземно и надземно. Када се гасовод води подземно локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара, бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0m од дна канала или ригола.

Изузетно, гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

Трасе ровова за полагање гасне инсталације се постављају тако да гасна мрежа задовољи минимална прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Укрштање дистрибутивног гасовода (ДГ) са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно. При томе се мора обезбедити природна вентилација канала, заштитне цеви или подземног пролаза.

За укрштање и паралелно вођење гасовода са железничком пругом, путевима и улицама, потребна је сагласност одговарајућих организација.

Дистрибутивни гасовод се не полаже испод зграда и других објеката високоградње.

Условe и сагласност за прикључење на гасну мрежу је потребно затражити од надлежног дистрибутера гаса.

Нафтоводна инфраструктура и минералне сировине

Не планира се изградња нафтовода.

Са аспекта експлоатације нафте, природног гаса и термалних вода-бушотина, предметни простор потребно је планирати за истражне бушотине НИС-НАФТАГАСА, јер посматрани простор спада у одобрени истражни простор НИС-НАФТАГАСА на основу Решења Министарства рударства и енергетике. Сходно томе, овај простор би требало резервисати за будуће истражне радове НИС-НАФТАГАСА.

Приликом изградње нових објеката НИС-ГАСА и НИС-НАФТАГАСА потребно је обратити пажњу на заштићена природна и културна добра на територији општине Бачки Петровац. Такође, приликом планирања, пројектовања и изградње ових објеката, водити рачуна о смањењу конфликта између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (насеља, становништва, земљиште, итд.) и предузимати одговарајуће мере за санирање негативних последица (програм рекултивације, ревитализације, отклањања штета итд.).

Коришћење алтернативних облика енергије

Штедњу и рационално коришћење енергије не треба схватити као ограничавање друштвеног и личног стандарда.

Коришћењем алтернативних облика енергије утиче се на раст животног стандарда, очување и заштиту животне средине.

Главна препрека коришћењу алтернативних енергетских извора лежи у захтеву да енергија из ових извора буде конкурентна конвенционалној. Такође, разлог у застоју развоја алтернативних енергетских извора лежи и у:

- недовољном програмском повезивању научно-истраживачких и производних организација,
- недовољној обавештености инвеститора и одговарајућих државних органа о стању развоја технологија и могућим ефектима супституције, односно смањења енергетских трошкова експлоатације применом ових извора енергије,
- већим инвестиционим трошковима него за класичне системе и одсуством стимулативних мера финансијско-кредитне и пореске политике за њихово коришћење.

Биомаса

Енергетски потенцијал биомасе је сконцентрисан у отпаcima из пољопривреде, шумске и дрвопрерађивачке производње (98% отпаци из пољопривреде, 1,5% отпаци из шумске производње и 0,5% отпаци из дрвопрерађивачке производње).

Због специфичних услова и особина енергетска валоризација биљних остатака пољопривреде рационална је уз ограничење да се врши непосредно сагоревање у стању настанка и прикупљања са минимумом транспорта, манипулације и припреме. Из тих разлога треба тежити коришћењу биомасе у непосредној близини места настанка, у првом реду у циљу задовољења енергетских потреба саме пољопривредне производње.

Биогас

Биогас се производи и користи првенствено из разлога економичног управљања стајским ђубривом, ради оптимизације доходака по хектару обрадиве површине, заштите човекове средине и радне околине и из потребе снабдевања фарми сопственом енергијом.

Сви досадашњи покушаји за производњу биогаса код нас нису дали задовољавајуће резултате. Још нису пронађена оптимална техничко-технолошка решења третмана стајњака. Застој у развоју сточарства је, такође, један од фактора који дестимулативно делују на развој овог енергента.

Геотермална енергија

На основу светских и домаћих искустава, оцењује се да би се геотермалне воде Панонског басена Војводине, с обзиром на физичко-хемијске и геотермалне одлике, могле користити у следећим областима: пољопривреди за загревање стакленика, у сточарству и живинарству за загревање фарми, у индустрији као технолошка вода, у балнеотерапији и спортско-туристичким центрима, загревању објеката, у рибарству и сл. Геотермална енергија је вид енергије који је економски оправдано транспортовати на мања растојања.

Обзиром на присуство термалних бушотина на територији општине Бачки Петровац, неопходна је израда *Студије хидротермалних потенцијала и термоминералних вода* којом би се утврдила њихова расположивост (капацитет, квалитет и сл.) да би се омогућило њено рационално и рентабилно коришћење.

Сунчева енергија

Сунчево зрачење може да се користи за добијање топлотних и хемијских извора енергије, за трансформацију у механичку и електричну енергију.

Ограничавајући фактор коришћења сунчеве енергије је велика почетна инвестиција, а потребне су и велике површине за инсталисање сунчевих колектора. Коришћење сунчеве енергије треба комбиновати са неким другим видом конвенционалне енергије, због немогућности адекватне акумулације и коришћења током целе године.

Енергија ветра

Одабирање погодног места за инсталисање ветрењача је најделикатнији и најодговорнији задатак кад се жели искористити енергија ветра. Стога избору локације претходи низ методолошких активности:

- Коришћење метеоролошких података, које поседују хидрометеоролошке службе;
- Теренска испитивања, да би идентификовали области за детаљна испитивања (мерење брзине ветра, правац дувања ветра);
- Регионалана испитивања;

- Верификација локација, на које треба поставити торњеве високе 50m са метеоролошким инструментима на неколико нивоа;
- Селекција турбина.

Електроенергетска инфраструктура

На простору обухваћеном планом, постоји изграђена преносна и дистрибутивна мрежа, коју је у циљу квалитетног и сигурног снабдевања електричном енергијом потрошача потребно ревитализовати и обезбедити двострано напајање.

Према поставкама планског решења, насеља обухваћена Планом и површина у околини насеља, предвиђа се пораст потрошње електричне енергије у сваком од појединих насеља, и у обухвату Плана, посматрано у целини.

Повећањем потрошње електричне енергије постојећих потрошача, домаћинства и индустрије, повећаће се оптерећење постојећих дистрибутивних трафостаница, те ће бити потребно повећати инсталисане снаге трафостаница реконструкцијом постојећих и изградњом нових трафостаница. Од посебне је важности предвидети све потребе у инсталисаној снази и обезбедити их благовремено, како не би дошло до преоптерећења дела мреже и појединих трафостаница, а самим тим до кварова и прекида у снабдевању електричном енергијом.

Планира се да ће годишња потрошња електричне енергије, до краја планског периода, за све потрошаче у обухвату Плана износити око 75,71 GWh, а вршна снага око 19MW.

Потрошња електричне енергије на подручју обухвата Плана за плански период дата је у следећој табели:

	потрошња GWh 2025. године	вршна снага MW 2025. године	број трафостаница 630kVA
Бачки Петровац	38,00	9,50	19
Гложан	9,22	2,30	5
Кулпин	12,1	3,02	6
Маглић	16,39	4,09	8
Општина	75,71	19,09	38

Напајање електричном енергијом на простору обухваћеном Планом обезбедиће се из планиране трафостанице 110/20 kV, "Челарево", са инсталираним капацитетима енергетских трафоа 2X 31,5MVA.

Снабдевање електричном енергијом потрошача биће из планиране ТС 110/20kV "Челарево", преко 20kV мреже и дистрибутивних трафостаница 20/0,4kV.

Постојећа 10kV мрежа ће се реконструисати за 20 kV напонски ниво.

Постојећа ТС 35/10kV "Бачки Петровац" ће се реконструисати у разводно постројење 20kV. Од ТС 110/20kV "Челарево" до разводног постројења 20kV, ће се изградити у непосредној близини постојећег 35kV далековада Челарево-Бачки Петровац још два нова далековада 20 kV. 35 kV далековод Челарево-Гложан-Бачки Петровац, ће задржати своју постојећу трасу и радиће под напоном 20 kV.

35 kV далековод Футог-Бачки Петровац ће се од ТС 35/10 kV "Бачки Петровац" до изласка из планиране радне зоне каблирати. 35 kV далековод Челарево-Гложан-Бачки

Петровац, ће задржати своју постојећу трасу и радиће под напоном 20 kV. Од ТС 35/10 kV "Бачки Петровац", будућег 20 kV разводног чворишта, обезбедиће се нови кабловски изводи за будуће потрошаче у радној зони.

Из разводног постројења Бачки Петровац, планира се изградња још једног 20 kV далековаода за напајање индустрије у Маглићу.

Уз коридор постојећег 220kV далековаода планиран је 400kV далековод Сремска Митровица²-Сомбор³.

Изградњом нових трафостаница 20/0,4 kV напонског преноса и реконструкцијом постојећих 10/0,4 kV обезбедити довољно капацитета за све потрошаче.

Нисконапонску мрежу у појединим насељима, општине Бачки Петровац потребно је реконструисати.

Телекомуникациона и РТВ инфраструктура

У наредном периоду предвиђена је потпуна дигитализација телефонске мреже, што подразумева увођење дигиталних комутационих центара и дигиталних система преноса у свим равнима мреже. Ово подразумева и полагање каблова са оптичким влакнима, као медијумом преноса на свим нивоима, како међумесне мреже, тако и месне мреже.

Систем преноса одвијаће се преко дигиталних аутоматских телефонских централа довољног капацитета у свим насељима. За свако домаћинство обезбедити по један директан телефонски прикључак, као и довољан број прикључака за све привредне кориснике.

У свим насељима, потребно је изградити примарну и секундарну кабловску мрежу довољног капацитета.

Изградњом антенских система и базних станица мобилне телефоније у складу са плановима развоја предузећа мобилних телекомуникација, омогућиће се рад овог система телекомуникација на целом планском подручју.

У свим насељима за квалитетан пријем и дистрибуцију радио и ТВ сигнала, изградити кабловски дистрибутивни систем (КДС).

5.4. Комунална инфраструктура

Комунални отпад са територије Општине ће се одлагати на локацији за компостирање органског отпада и привремено одлагање комуналног отпада до изградње мреже регионалних депонија. Ова локација је изабрана у складу са "Елаборатом о могућности изградње санитарне депоније општине Бачки Петровац" и важећим Правилником и обухвата парцеле у КО Кулпин бројеви: 2774/1, 2774/2, 2774/3, 2774/4, 2774/5, 2774/6, 2774/7, 2775/1, 2775/2 и 2775/3 у укупној површини од 4 ха 76а 83 m².

Привремену депонију за одлагање комуналног отпада са територије Општине санитарно уредити у делу локације у КО Кулпин укупне површине од око 3 ха.

Простор за компостирање органског отпада фабрике "Марбо-продукт" ће чинити комплекс на делу локације у површини од око 0,85 ха.

На овој локацији ће се вршити компостирање отпада од кромпира, очишћеног скроба из сабирног канала и неусаглашеног теста.

Санитарно одлагање животињских лешева и отпада животињског порекла такође ће се вршити на предметној локацији у КО Кулпин, одакле ће се одвозити на коначни третман у регионалну кафилерију којој општина Бачки Петровац буде припадала.

Снабдевање водом највишег квалитета оствариће се развојем регионалног система водоснабдевања (у овом случају Новосадски регионални систем), из којег ће се снабдевати становништво насеља општине Бачки Петровац (до тада снабдевање водом по насељима вршиће се из артешких водоносних слојева-бунарима на постојећим насељским извориштима).

За сва насеља у општини могу се предвидети у складу са Директивама Европске заједнице екстензивни начини **пречишћавања отпадних вода** ("мокра поља"), а један такав пречистач већ функционише у Гложану.

Постоји могућност прикључења канализационе мреже појединих насеља у општини (Маглић и Кулпин) на постојећи пречистач у Бачком Петровцу, који би уз проширење капацитета задовољавао потребе корисника на овим просторима. Алтернатива овом решењу је изградња постројења за пречишћавање отпадних вода за свако насеље посебно.

6. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

На просторима Гложанског рита који су предвиђени за заштиту потребно је ускладити планиране активности са мерама заштите. У том смислу је потребно:

- спречити одношење површинског слоја траве са пашњака и влажних ливада одрживим коришћењем ових локалитета,
- одржавати водни режим рибњака који служе као хранилишта барских птица,
- ставити под заштиту парк око дворца Дунђерског у Кулпину, по доношењу Студије.

7. ЗАШТИТА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Смернице и услови заштите непокретних културних добара и евидентираних непокретности које уживају претходну заштиту су:

Опште смернице

- Услови заштите непокретног културног наслеђа морају бити интегрални део Просторног плана
- Потребно је усклађивање свих урбанистичких нивоа планирања са захтевима заштите и зонама евидентираним у овом елаборату
- Свака врста интервенције у евидентираним целинама као и на појединачним објектима мора се темељити на конзерваторским смерницама
- Истиче се потреба и нужност обраћања Заводу за заштиту споменика културе при захватима и интервенцијама на непокретним културним добрима и евидентираним непокретностима, као и потреба чишћења историјских целина од непримерених интервенција
- Уколико постоје услови за обнављање старог грађевинског фонда, искључити сваку могућност девастације и рушења
- Поставити за циљ развој културног туризма, екотуризма и рекреативног туризма уз преиспитивање капацитета одређених зона и целина - заузети став који потенцира наменско коришћење баштине.

Услови заштите

Услови заштите непокретног културног наслеђа односе се на опште одреднице, на евидентирание карактеристике-специфичности насеља и посебне услове очувања, одржавања и коришћења, што подразумева очување свих карактеристика на основу којих је утврђено споменичко својство. Услови заштите односе се на све категорије добара.

Општи услови заштите

Општи услови се односе на:

- очување постојеће уличне матрице и карактеристика просторне организације, заштиту постојећих профил улица, начина позиционирања објеката, лимитирану спратност на уличној регулацији
- очување евидентираних визура и реперних објеката
- очување постојећих приступних ведута

Посебни услови заштите

Сакрални објекти

- очување карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера
- забрана радова који могу угрозити статичку стабилност објекта
- за сваку интервенцију је потребно консултовати надлежни Завод за заштиту споменика културе (Не дозвољава се обнављање сакралних објеката без учествовања конзерваторске службе!)

Објекти народног градитељства/грађанска архитектура

- чување изгледа, конструктивних и декоративних елемената, традиционалних грађевинских материјала као и других карактеристичних елемената које поседују поједини објекти, а који ће се детаљно утврдити путем мера техничке заштите
- забрана извођења радова који могу угрозити статичку стабилност споменика културе
- обратити пажњу на материјализацију и обликовање потенцијалне нове градње
- у случају девастираних објеката извршити рехабилитацију на основу сачуваних обликовних елемената и података

Просторно културно-историјске целине

- очување постојеће уличне матрице, концепције, просторне организације и целовитости
- регулациони елементи старе урбане мреже морају се сачувати, а свака нова интервенција у циљу изградње, адаптације или реконструкције треба да поштује основну регулациону, односно грађевинску линију
- није дозвољено спајање већег броја парцела у циљу масовне изградње или реконструкције; парцеле у заштићеним зонама могу се повећавати спајањем, само у случају када се ради о значајнијем јавном градском садржају и то под посебним условима, нити је дозвољено увлачење грађевинске линије са циљем постизања нових целина у централној зони
- у блоковима у којима се дозвољава изградња на новим парцелама, треба спроводити у потпуности принципе изградње који су карактеристични за старо језгро по питању позиције објекта, волумена, спратности, величине парцеле, облика крова, материјала, архитектонских елемената и сл.
- очување појединачних објеката према посебним условима заштите који ће се детаљно утврдити путем мера техничке заштите

Услови заштите непокретног наслеђа у зони заштићене околине

Подразумева примену општих регулационих мера заштите у просторном појасу могућих новоградњи *непосредно уз границу заштите*. Издавање услова за ову зону обухватало би утврђивање принципа и начина груписања објеката, утврђивање плана парцелације, регулационих и грађевинских линија, одређивање спратности, примену основних материјала архитектонског изражавања и облика кровова.

Мере заштите заштићене околине непокретних добара и евидентираних добара под претходном заштитом су:

- дозвољено урбанистичко, комунално и хортикултурно опремање, уређење и одржавање
- забрана извођења радова који могу угрозити статичку стабилност објекта
- забрана подизања објекта који архитектуром, габаритом или наменом могу угрозити споменик културе

За све објекте наведене у списку, као и за њихову непосредну околину (припадајуће парцеле) важе одредбе Закона о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94). За радове на тим објектима (адаптације, ревитализације, доградње, реконструкције,...), сходно члановима 99-110 Закона о културним добрима, власници-носиоци права коришћења морају прибавити посебне услове – мере техничке заштите од стране Покрајинског завода за заштиту споменика културе, као и да прибаве сагласност на пројектну документацију.

За археолошке локалитете из списка који чине део Услови, важе исте одредбе Закона о културним добрима, које обавезују власника да пре предузимања било каквих земљаних радова обезбеди посебне услове од Покрајинског завода за заштиту споменика културе.

Гробља, према Закону о културним добрима уживају претходну заштиту, те се без посебне евиденције она третирају као заштићене целине.

8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Поштовањем одговарајућих прописа и усклађивањем са директивама ЕУ у области заштите животне средине, обезбедиће се успостављање и реализација свих активности које су у складу са принципима одрживог развоја. Одрживи развој представља непрестани процес усклађивања друштвеног, економског, културног (и урбаног) развоја са потребама и ограничењима животне средине кроз сарадњу свих интересних и друштвених група.

Планско опредељење просторног развоја општине Бачки Петровац је усмерено у контексту рационалног коришћења природних ресурса, реализације режима заштите природних добара и заштите и унапређења природних и радом створених вредности животне средине.

У циљу заштите ваздуха од загађења предвиђене су следеће активности:

- Формираће се заштитно зеленило уз канале, саобраћајнице, у оквиру пољопривредног земљишта, око радних зона, фарми, комуналних и других објекта,
- Очување и унапређење шумског фонда с обзиром на малу шумовитост читаве општине,
- Адекватна елиминација комуналног отпада у складу са основним принципима Националне стратегије управљања отпадом.

У циљу заштите воде од загађења реализоваће се:

- Снабдевање свих насеља водом највишег квалитета
- Водоснабдевање индустријских капацитета уз увођење процеса рецикулације,
- Завршетак радова на изградњи сепарационог канализационог система у свим насељима у општини,
- Предтретман индустријских отпадних вода,
- Заштита изворишта за водоснабдевање.

У циљу заштите земљишта од загађења предвиђене су следеће мере:

- Адекватно одвођење отпадних вода у свим насељима у општини,
- Контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде,
- Санација и рекултивација старих и дивљих депонија,
- Ревитализација мелиоративне каналске мреже,
- Формирати заштитно зеленило дуж саобраћајница, канала, у оквиру пољопривредног земљишта, радних зона, фарми, комуналних и других објеката,
- Селектирање отпада на извору и укључење у систем рециклаже као процеса смањена количина отпада за депоновање,
- Привремено одлагање комуналног отпада са територије Општине на делу локације депоније индустријског отпада у КО Кулпин, на којој ће се такође компостирати отпад органског порекла,
- Санитарно одлагање отпада животињског порекла, на локацији у КО Кулпин, одакле ће се организовано одводити у регионалну кафилерију,
- Укључење у систем регионалног депоновања комуналног отпада на основу Споразума о сарадњи Општина,
- Израда Општинског плана управљања комуналним отпадом и Плана управљања комуналним отпадом за регион за одлагање комуналног отпада којим ће се утврдити локација регионалне депоније, број трансфер станица у региону као и остале могућности за управљање комуналним отпадом (рециклажа, компостирање, инсинерација-спаљивање, анаеробна дигестија и др.)

9. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

На подручју општине Бачки Петровац континуирано ће се спроводити мере заштите и одбране од елементарних непогода, које настају као последица климатских, хидролошких, орографских и сеизмичких карактеристика на овом простору.

Приликом утврђивања просторне организације насеља, размештаја виталних објеката, прописивања урбанистичких параметара, планирања мреже саобраћајница и остале инфраструктуре, поштовани су општи принципи заштите од елементарних непогода и природних катастрофа, у оноликој мери колико је то досадашња просторна организација насеља дозвољавала.

Под елементарним непогодама, које су свакодневне појаве у свету и озбиљно угрожавају људе и материјална добра, подразумевају се: земљотреси, екстремне климатске појаве, пожари, поплаве и високе подземне воде, саобраћајне и друге велике несреће.

Заштита од земљотреса

Подручје општине Бачког Петровца спада у зону са могућим померањем тла до **7⁰ MCS**, за повратни период од 200 година. (подаци Сеизмолошког завода Србије).

Урбанистичке мере заштите се односе на поштовање процента изграђености, обезбеђење слободних површина и проходности, односно довољно широких уличних коридора, што у Бачком Петровцу није могуће у потпуности спровести, имајући у виду затечену организацију насеља (посебно централни део насеља). Техничке мере заштите огледају се у поштовању прописа за пројектовање и изградњу објеката на сеизмичким подручјима.

Угроженост од екстремно неповољних климатолошких вредности

На подручју општине Бачки Петровац могу се јавити у одређеним условима, екстремно неповољне вредности климатских фактора, који могу неповољно утицати на насељске и ваннасељске просторе и на ремећење редовних активности становништва.

Ветар

Подручје општине Бачки Петровац угрожено је од јаких, понекад и олујних ветрова. У просеку има годишње око 10 таквих дана. Највећу средњу брзину имају ветрови из правца северозапада и југоистока.

Предвиђене мере заштите се огледају у поштовању грађевинско- техничких мера при пројектовању. Метеоролошке - постављање објеката дужом страном у правцу дувања ветра, где год је то могуће. Дендролошке мере се односе на формирање заштитног зеленог појаса одређене ширине, густине и врсте дрвећа (високо дрвеће) попречно на правац дувања ветра, где постоје просторни услови.

Снег и снежни наноси

Број дана са снежним покривачем износи 46,1 дан/годишње, а месеци са највећим бројем дана са снежним покривачем су: јануар 16,6 и фебруар са 14,0 дана.

Град и грмљавинске непогоде

Грмљавинске непогоде и град, јављају се претежно у летњем периоду. У току године има 33,9 дана са грмљавином, а највећи интензитет је у јуну са 8,3 дана.

На територији општине Бачки Петровац, у оквиру Система одбране од града, изграђене су укупно четири противградне станице, са којих се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете, које спадају у I категорију експлозивних материја.

Противградне станице су изграђене на следећим локацијама:

Ред.бр.	Име ПГС	Х	У	Н
1	Кулпин	5031570	7390550	83
2	Маглић	5025060	7384490	84
3	Бачки Петровац	5023670	7389470	85
4	Гложан	5016730	7388750	83

Пожари

Опасност од избијања пожара присутна је на свим просторима, због бројних фактора који на то утичу, а људски фактор је и даље најчешћи узрок избијања пожара.

Ради заштите од преношења пожара, од урбанистичких мера, предвиђено је лоцирање индустријских објеката и складиштење запањивих материјала ван површина намењених становању, изградња објеката ниже спратности, планирани степен изграђености и степен искоришћености земљишта у оквирима прописаних степена у односу на зоне изградње.

Такође, заштита од преношења пожара обезбеђује се планирањем противпожарних преграда у виду слободних површина (саобраћајнице, површине за рекреацију, паркови и сл.). Противпожарне преграде могу бити I реда (спречавају преношење пожара), II реда (обезбеђују заштиту од пожара) и III реда (отежавају преношење пожара).

Ширине противпожарних преграда су:

1. преграда I реда ширине – $b = H_1 + H_2 + 20 \text{ m}$
2. преграда II реда ширине – $b = H_1 + H_2 + 10 \text{ m}$
3. преграда III реда ширине – $b = H_1 + H_2$

H_1 и H_2 су висине зграда на супротним странама противпожарне преграде.

Атмосферске воде и поплаве

Од водопривредних објеката за заштиту од штетног дејства спољашњих вода на територији општине Бачки Петровац налази се део насипа прве одбрамбене линије и то на делу од границе општине km 6+690 па до km 8+800. Насип је пројектован и израђен да издржи једнопроцентну воду и редовно се одржава у функцији.

Изградњом одбрамбених насипа, дуж обале канала Нови Сад-Савино Село и канала Бачки Петровац-Каравуково, насеља општине Бачки Петровац су заштићена од поплава.

Проблеми подземних вода могу се јавити у условима јаких и дуготрајних киша, али посебно не угрожавају насеља.

Заштита од ратних разарања

Приликом израде Плана, посебно при планирању организације и уређења простора, у свему су поштовани и уграђени услови и захтеви добијени од Министарства одбране Србије и Црне Горе, Сектор за грађевинско-урбанистичку делатност, Београд. Саставни део Плана биће Анекс Плана-посебан прилог о условима и захтевима у погледу потреба одбране земље и заштите од ратних разарања.

При пројектовању нових зграда, комуналних и других објеката, обавезно је прибавити мишљење општинског органа надлежног за послове одбране о потреби изградње склоништа или другог заштитног објекта.

10. ПРОСТОРНЕ ЦЕЛИНЕ И КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА

Анализирајући природне и створене услове простора обраде, простор општине Бачки Петровац се може поделити на две просторне целине:

- **зону приобаља реке Дунав, шума, туризма, рекреације и пољопривредне производње;**
- **зону интензивне пољопривредне производње.**

Зона приобаља реке Дунав је погодна за развој туризма. У овој зони се планира изградња Етно парка "Дунавски сан"–Гложан. Поред етно садржаја овај простор ће имати и спортско-рекреативне садржаје, а део простора ће се и даље користити за пољопривредну производњу.

У складу са Студијом мреже marina на Дунаву у Војводини, планирана је изградња marine за 50 возова. Приобални појас вегетације је неопходно одржавати у природном или полуприродном стању, а развој туризма мора бити усаглашен са заштитом биодиверзитета и животне средине. У небрањеном делу алувиона реке Дунав задржавају се постојећи викенд објекти и планира се изградња нових.

Зона интензивне пољопривредне производње заузима највећи део простора обраде. То је зона интензивне пољопривредне производње са могућношћу изградње пољопривредних објеката. Сва насеља општине се налазе у овој зони.

Основне категорије коришћења земљишта су:

- **пољопривредно**
- **шумско**
- **водно**
- **грађевинско**

Пољопривредно земљиште је земљиште које се користи за пољопривредну производњу: њиве, вртови, воћаци, виногради, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре, док су обрадива пољопривредна земљишта: њиве, вртови, воћњаци, виногради и ливаде.

У општини Бачки Петровац највећи део простора чини пољопривредно земљиште, и пољопривреда је најзначајнија привредна делатност проистекла из природних услова, и има веома велике развојне могућности. Значајно је подстицање и даље развијање ратарске, повртарске и сточарске производње, подизање воћњака и повртњака, изградња рибњака, као и подстицање гајења лековитог, зачинског и ароматичног биља. Развој пољопривреде захтева и изградњу пољопривредних објеката: објекти за смештај механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа, стаје за гајење стоке, објекти за потребе гајења и приказивања старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња, објекти за гајење печурки, пужева и риба, а у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Шумско земљиште - Кроз унапређење постојећих шума и шумског земљишта и формирање ваншумског зеленила повећаће се проценат шумovitости Општине (према ППРСрбије за подручје Јужно-бачког округа где је и општина Бачки Петровац оптимални проценат шумovitости је 12,2%).

Под шумским земљиштем, у складу са Законом о шумама, подразумева се земљиште на коме се гаји шума, или земљиште на коме је због његових природних особина рационалније да се гаји као шума, као и земљиште које је просторним односно урбанистичким планом намењено за шумску производњу. Под општекорисним функцијама шума, се подразумевају позитивни утицаји шума на животну средину, а нарочито: заштићене, хидролошке, климатске, хигијенско-здравствене, туристичко-рекреативне, привредне, наставничке, научноистраживачке и друге функције.

Унапређење и заштита шума ће се регулисати на основу овог плана, а у складу са посебном шумском и ловном основом, које су у надлежности регистрованих газдинских јединица и ловишта на подручју општине Бачки Петровац.

Водно земљиште на простору обраде чини природни међународни пловни пут-река Дунав, пловни путеви основне каналске мреже ХС ДТД, детаљна мелиоративна каналска мрежа са сливним подручјима.

У складу са Законом о водама, Водопривредном основом и овим планом ће се уредити заштита вода, заштита од штетног дејства вода, коришћење и управљање водама, као добрима од општег интереса, услови и начин обављања водопривредне делатности, организовање и финансирање водопривредне делатности и надзор над спровођењем одредаба.

Грађевинско земљиште је земљиште на којем су изграђени објекти или је планирана њихова изградња, а које може бити изгређено или неизграђено, уређено или неуређено. На простору општине имамо четири насеља која су дефинисана својим границама грађевинског реона и представљају грађевинско земљиште. Ван граница грађевинског реона насеља, у категорију грађевинског земљишта спадају и површине планиране за: пољопривредне објекте, све видове инфраструктуре са пратећим садржајима и објектима, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне зоне, спортско-рекреативне површине (уз термалне бушотине), саобраћајне терминале, површине и објекте за експлоатацију минералних сировина, комуналне објекте, објекте у функцији културе, образовања, рекреације и др.

Биланс намене простора

КАТЕГОРИЈЕ КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА	2005.		2025.	
	ha	%	ha	%
1. Шумско земљиште	94,64	0,6	94,64	0,6
2. Пољопривредно земљиште	13.804,13	87,10	13.400,78	84,57
3. Водно земљиште	346,20	2,19	346,20	2,19
- река Дунав	56,20		56,20	
- канали ОКМ	200,00		200,00	
- мелиоративни канали	74,00		74,00	
- насипи и остали водно земљиште	16,00		16,00	
4. Грађевинско и остало земљиште	1601,53	10,11	2.004,88	12,64
4.1. Грађевински рејони насеља				
Бачки Петровац	753,42		753,42	
Гложан	220,76		223,68	
Кулпин	267,66		315,53	
Маглић	273,59		323,16	
4.2. Зона кућа за одмор – викенд куће			3,26	
4.3. Зона спорта, туризма и рекреације			176,00	
4.4. Комунали објекти и површине	1,84		17,60	
4.5. Саобраћајна инфраструктура (јавни путеви и пруге)	81,00		13,50	
државни пут вишег техн. стандар.			31,00	
државни пут I реда	16,00		16,00	
државни пут II реда	32,00		55,00	
општински пут			(обилазница)	
железничке пруге	14,00		14,00	
	19,00		19,00	
УКУПНО 1+2+3+4	15.846,50	100	15.846,50	100

Пољопривредно земљиште чини око 87,10% укупне површине општине Бачки Петровац (15846,50ha) од чега је око 90% плодно земљиште. Планиране промене су увећање (проширење) грађевинског земљишта насеља и изградња пута вишег техничког стандарда, државног пута I реда, као и обилазнице око Бачког Петровца државни пут II реда, што износи 403,35ha. Ове промене су искључиво на категорији пољопривредног земљишта, које ће се смањити до 3% и прећи у категорију неплодног.

11. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА И УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА ОПШТИНЕ

Пољопривредно земљиште

У складу са *Законом о пољопривредном земљишту*, пољопривредно земљиште је земљиште које се користи за пољопривредну производњу (њиве, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре) и земљиште које је одговарајућим планским актом намењено за пољопривредну производњу. Обрадиво пољопривредно земљиште јесу: њиве, вртови, воћњаци, виногради и ливаде.

На основу истог Закона, ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, потребно је да се доноси **пољопривредне основе** заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта као плански документ. Пољопривредне основе доносе се у складу са просторним и урбанистичким плановима и морају бити међусобно усаглашене.

У складу са смерницама за уређење и изградњу пољопривредног земљишта датих овим Планом скупштина јединице локалне самоуправе, у складу са Законом о

пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", број 62/06), ће донети Пољопривредне основе ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, по претходно прибављеном мишљењу Министарства.

Водећи рачуна о основним принципима заштите пољопривредног земљишта, на пољопривредном земљишту се могу градити:

- објекти у функцији пољопривреде и пољопривредне производње;
- објекти свих видова инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- објекти за експлоатацију минералних сировина;
- водопривредни објекти, комунални и други објекти у складу са планом;
- формирати грађевинско земљиште за потребе привреде, туризма, рекреације и др. у складу са планом.

Водно земљиште

У складу са *Законом о водама*, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту се могу градити следећи садржаји:

- објекти у функцији водопривреде, одржавања и реконструкцијае водотока, пловних путева, речног и каналског саобраћаја;
- објекти инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- објекат марине;
- објекти свих видова туризма и рекреације, риболова и друго, а све у складу са условима надлежног Водопривредног предузећа.

За изградњу у водном земљишту пре реализације потребна је израда Студије процене утицаја објеката на животну средину, сходно Закону о процени утицаја на животну средину и Уредби о утврђивању листе пројеката за које је обавезна израда процене утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја ("Сл. гласник РС", бр. 84/05).

Шумско земљиште

Под шумским земљиштем, у складу са *Законом о шумама*, подразумева се земљиште на коме се гаји шума, или земљиште на коме је због његових природних особина рационалније да се гаји шума, као иземљиште које је просторним односно урбанистичким планом намењено за шумску производњу. Дрвореди, шумски расадници и паркови у насељеним местима, као и групе шумског дрвећа које чини целину на површини до пет ари, не сматрају се шумама.

У складу са *Законом о шумама*, шуме, као добро од општег интереса, мора да се одржавају, обнављају и користе тако да се: очува и повећа њихова вредност и општекорисне функције, обезбеди трајност и заштита и стално повећање прираста и приноса. Под општекорисним функцијама шума, се подразумевају позитивни утицаји шума на животну средину, а нарочито: заштићене, хидролошке, климатске, хигијенско-здравствене туристичко-рекреативне, привредне, наставничке, научноистраживачке и одбрамбене функције.

Унапређење и заштита шума се регулише шумском и ловном основом, а у складу са просторним или урбанистичким планом.

Водећи рачуна о основним принципима заштите шума, на шумском земљишту се могу градити следећи садржаји:

- изградња објеката у функцији шумске привреде;

- изградња објеката инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- изградња објеката свих видова туризма и рекреације, ловства и друго, а све у складу са условима надлежног шумског газдинства.

Грађевинско земљиште

У складу са Законом о планирању и изградњи насеља и ужих територијалних целина дефинисаће се њихов просторни развој, правила изградње, начин коришћења простора, издвајање јавног грађевинског земљишта, као и адекватне границе грађевинског реона или припадајућег грађевинског земљишта. Услови за градњу појединих садржаја на том простору, донели би се *Изводом из наведених урбанистичких планова*.

За поједине садржаје ван грађевинског реона насеља, за које је дефинисано грађевинско земљиште, као и његова регулација у односу на јавно грађевинско земљиште, а који су притом усклађени са наменом површина из овог плана, урбанистички и технички услови за њихову градњу доносиће се изразом *Акта о урбанистичким условима*. Актом о урбанистичким условима дефинисаће се услови за изградњу и уређење простора за пољопривредне објекте: објекти за смештај механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа, стаје за гајење стоке, објекти за потребе гајења и приказивање старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња, објекти за гајење печурки, пужева и риба, у складу са Законом о пољопривредном земљишту; као и простори и објекти у функцији експлоатације природних ресурса, бензинске и гасне станице, мотели, угоститељски и туристички објекти са пратећом инфраструктуром и сл.

11.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА ЗЕМЉИШТА У ОКВИРУ ГРАЂЕВИНСКОГ РЕОНА НАСЕЉА

Услови за уређење и изградњу на грађевинском земљишту у грађевинским реонима насеља општине Бачки Петровац, одвијаће се према условима утврђеним одговарајућим **урбанистичким планом**:

- за општински центар-урађен је и усвојен **Генерални план Бачки Петровац** ("Сл лист општине Бачки Петровац" 11/2004.год)
- за насељена места **Гложан, Кулпин и Маглић** рађени су и усвојени Урбанистички планови Општег уређења (за насеље Гложан "Сл лист општине Бачки Петровац" 1/07, а за насеља Кулпин и Маглић "Сл лист општине Бачки Петровац" 2/07.год).

11.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА У АТАРУ

Изградња на грађевинском земљишту изван грађевинског реона насеља вршиће се према условима утврђеним овим планом, издавањем **акта** и одговарајућим **урбанистичким планом**.

УСЛОВИ УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА

Пољопривредни објекти

Пољопривредним објектима сматрају се објекти намењени ратарској, сточарској, повртарској, воћарско-виноградарској, рибњачкој и осталим видовима пољопривредне производње.

Избор локације за изградњу пољопривредних објеката извршити након потпуне анализе природних карактеристика (педолошких, геолошких, метеоролошких, хидролошких, рељефа и др.)

При избору локације за изградњу пољопривредних објеката водити рачуна о квалитету земљишта и где год је то могуће објекте лоцирати на земљиштима нижих бонитетних карактеристика.

Пре реализације, за изградњу пољопривредних објеката, потребна је израда Студије процене утицаја објеката на животну средину, сходно Закону о процени утицаја на животну средину и Уредби о утврђивању листе пројеката за које је обавезна израда процене утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја ("Сл. гласник РС", бр. 84/05).

Пољопривредна домаћинства (салаши)

На пољопривредном земљишту је омогућена изградња објеката пољопривредних домаћинстава, где су објекти породичног становања у функцији пољопривредне производње.

Поред стамбеног објекта дозвољена је изградња: објеката за смештај пољопривредне механизације, фарми за узгој стоке, објеката за прераду и складиштење пољопривредних производа, стакленика, објеката за употребу у културне и рекреативне сврхе и сл., уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова и комплетну инфраструктурну опремљеност.

Уколико се на локацији граде објекти за робно сточарску производњу (стаје за узгој стоке), удаљеност од грађевинског реона, спортско-рекреативних и других јавних комплекса мора бити у складу са Законом и другим парвилницима који регулишу ову област.

Није дозвољена изградња стамбених објеката, без изградње објеката пољопривредне производње.

Изградња стакленика и пластеника је дозвољена на постојећим парцелама и без функције становања.

Минимална удаљеност стамбеног објекта од суседних парцела је 5,0m.

Максималан габарит стамбеног објекта до 200 m².

Минимална удаљеност економског објекта од суседних парцела је 10,0m, изузетно, удаљеност пластеника и стакленика од суседних парцела је мин 5,0m.

Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Комплекс, мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

До реализације планских и урбанистичких решења на постојећим изграђеним стамбеним објектима у атару, дозвољени су радови на реконструкцији.

Виноградарске и воћарске куће

На парцелама културе воћњак, виноград или других вишегодишњих засада, могућа је изградња виноградарских кућица.

Минимална удаљеност од објекта суседне парцеле је 1,0m а од суседног објекта 10m.

Максимална спратност објекта је П+Пот са подрумом (уколико то хидротехнички услови дозвољавају), по потреби продуженог у виду надстрешница, трмова или пергола. Максимални габарит затвореног дела објекта 25 m². По потреби могућа је и изградња економског објекта.

Осим изградње виноградарских кућица, бунара, пољског нужника, магацина за смештај воћа и поврћа и слично, не дозвољава се изградња било каквих других објеката.

Парцеле се могу оградавати транспарентном оградом до висине од 1,40m. Ограде и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Стакленици, пластеници

У циљу побољшања пољопривредне производње на пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника.

Минимална удаљеност оваквих објеката од међних линија је мин. 5,0m.

Парцеле се могу оградавати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Објекти намењени ратаско-повртарској производњи и објекти за смештај пољопривредне механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа (пољопривредне економије, машински парк)

Овим објектима сматрају се објекти за смештај пољопривредне механизације, објекти за складиштење пољопривредних производа, објекти за производњу и прераду пољопривредних производа и остали објекти у функцији ратарско-повртарске производње.

Објектима за смештај пољопривредне механизације сматрају се затворени простори и надстрешнице у којима се смешта механизација ради чување и одржавања.

Објектима за складиштење сматрају се све врсте складишта (силоси, трапови, подна складишта, хладњаче и др.).

Минимална удаљеност ових објеката од магистралног пута је 20 m, а од регионалног 10m.

Минимална удљеност објеката од суседне парцеле је 10m.

Максимални степен заузетости парцеле је 30%, максимални степен изграђености је 0,3. Максимална спратност објеката је П+0, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Минимална величина парцеле за изградњу ових објеката дефинише се величином самог објекта и не може бити мања од 0,5 ha.

Парцеле се могу оградавати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова и комплетну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

Ови објекти условљени су са провером инфраструктурне опремљености и изградом процене утицаја објеката на животну средину.

Задржавају се постојећи простори ратарских економија за смештај пољопривредне механизације, уз примену законски прописаних услова.

Фарме-објекти за узгој стоке

Изградња економских дворишта за држање копитара, папкара живине и кунића, условљава се са провером инфраструктурне опремљености у складу са прописима.

Ове објекте лоцирати на добро оцедитим земљиштима по могућству ниже бонитетне класе.

Удаљеност фарми од грађевинског реона, спортско-рекреативних и других јавних комплекса, као и међусобна удаљеност фарми различите врсте стоке, мора бити у складу са Законом и правилницима који регулишу ову област.

Величину парцеле дефинисати спрам капацитета и врсте производње, с тим да се мора обезбедити довољно простран круг који ће омогућити повезаност свих делова фарме.

Максимални степен заузетости парцеле је 30%, максимални степен изграђености је 0,3. Минимална удаљеност економских објеката од суседних парцела је 10,0m. Максимална спратност објеката је П+Пот.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

У оквиру фарме формирати два одвојена блока и то технички и производни. Технички блок подразумева изградњу објеката за смештај радника, складишта хране, карантинске просторије, машински део, просторије за ветеринарске прегледе, мини кланица за принудна клања и др.

Обезбедити посебан простор за уништавање или одлагање угинулих животиња.

У производном делу налазе се објекти за узгој стоке који морају бити подељени по категоријама стоке и то за приплодне животиње, за узгој подмлатка и за тов.

Комплекс фарме мора бити обезбеђен свом потребном инфраструктуром: санитарном водом, унутрашњом канализационом мрежом, електроенергетским инсталацијама унутрашњим саобраћајницама, приступним путевима и др.

Обавезна је изградња унутрашње и спољне хидрантске противпожарне мреже.

Унутрашње саобраћајнице градити тако да се обезбеди кружни саобраћај и да се одвоје правци допреме хране и одвоза животиња и ђубрета.

Фарма мора бити ограђена, а минимална висина ограде је 2,0m изграђена тако да се онемогући пролазак животиња.

Повезивање фарми са мрежом јавних саобраћајница обезбедити приступним путем минималне ширине 5,0m. На уласку на фарму изградити дезинфекциону баријеру минималне дужине 5,0m.

На фармама је дозвољена изградња економских објеката у функцији сточарске производње, уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова, комплетну инфраструктурну опремљеност и уз примену прописа за овакву врсту објеката.

Сви објекти намењени држању и узгоју стоке морају бити пројектовани и грађени према нормативима и стандардима за изградњу ове врсте објеката.

Постојеће фарме које не могу да задовоље прописане мере за коришћење, пренамениће се у друге садржаје везане за пољопривредну производњу.

Објекти за потребе гајења и приказивања старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња

Овакви објекти се могу формирати по принципу салаша.

Уколико се на локацији граде сточне стаје, удаљеност од грађевинског реона, спортско-рекреативних и других јавних комплекса мора бити у складу са Законом и другим парвилницима који регулишу ову област.

Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 10,0m.

Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Максимални степен заузетости парцеле је 30%, максимални степен изграђености је 0,3.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Комплекс, мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

Објекти за гајење печурки и пужева

Изградња оваквих објеката је усмерена на мање квалитетном земљишту, а у складу са нормама и правилницима који регулишу ову област.

Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 10,0m.

Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Комплекс, мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

Рибњаци

Избор локације за изградњу рибњака вршити након претходних анализа расположивих количина и квалитета воде која ће се користити за пуњење рибњака.

Границе рибњака морају бити обележене видљивим обележјима.

Приликом изградње одвојити окна по категоријама у складу са технологијом производње, младичњаке, товилишта и зимовнике.

У саставу рибњака морају да постоје уливно-изливни објекти, уставе, аератори, хранибене платформе и насипи који спречавају продор спољних вода у комплекс рибњака.

У оквиру техничког дела неопходно је обезбедити посебну просторију за ветеринарске прегледе и дневно праћење здравственог стања и прираста популације.

Уколико постоји могућност комплекс рибњака треба да буде ограђен.

Објекти намењени преради и финалној обради пољопривредних производа

Изградња производних објеката могућа је на земљишту од VI и више, бонитетне класе, ради груписања објеката, односно комплекса који у погледу простора, саобраћаја, инфраструктуре или радног процеса, могу потенцијално да угрозе стање животне средине у насељима.

Организација оваквих објеката је омогућена и на постојећем изграђеном земљишту које се користи као пољопривредна економија или фарма, а у складу са прописима и нормама који дефинишу одређену делатност.

Објекти намењени преради и финалној обради производа пољопривредне производње, се могу градити и уз пољопривредне објекте, како би се заокружио производни циклус, а у складу са прописима и нормама.

Новоформирани комплекс прераде и финалне обраде пољопривредних производа, мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине (земље, воде и ваздуха).

Морају имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0m до мреже јавних путева; морају бити снабдевени инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

У оквиру зоне, комплекса или парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни и објекти снабдевања.

Степен изграђености треба да је макс. 1,0 а степен искоришћености земљишта макс. 70.

Дозвољена спратност објеката је: за производне П, П+1; за пословне П, П+1; за складишне П и за економске П.

Формирање ветрозаштитних и пољозаштитних појасева

Ваншумско зеленило у виду ветрозаштитних и пољозаштитних појасева је потребно формирати у оквиру саобраћајне, водопривредне инфраструктуре и пољопривредног земљишта на око 2% површине територије општине. Пројектном документацијом је потребно одредити оптималне ширине и типове заштитних појасева, међусобна растојања и конкретан избор врста у складу са условима станишта. Препоручују се вишередни ажурни појасеви на најугроженијим деоницама. Потребно је оценити оправданост подизања појасева који би били на пољопривредном земљишту или ван линија путног појаса.

Шумско земљиште и ловишта

На шумском земљишту се могу градити објекти који су у функцији шуме, као и објекти у складу са Планом.

Уређење и опремање ловишта и шумског земљишта ће се вршити у складу са ловном и шумском основом.

Изградња ловних објеката ће се вршити у складу са ловном основом регистрованих ловишта.

Фазанерије

Фарме за производњу фазанске дивљачи могу се градити у склопу шумског и пољопривредног земљишта. Локације и објекти за ову намену морају испуњавати ветеринарско-санитарне и друге услове прописане за узгој ове врсте дивљачи. Спратност објеката П+О.

Куће за одмор

Обухват површине резервисане за намену викенд зоне у потезу "Вињичке" чине парцеле: 1853/1, 1853/2, 1853/3, 1853/4, 1854/1, 1854/2, 1854/3, 1854/4, 1854/5, 1854/6, 1854/7, 1854/8, 1854/9, 1854/10, 1854/11, 1854/12, 1854/13, 1855/1, 1855/2, 1855/3, 1856 К.О. Кулпин.

Минимална површина пацеле је 500 m². Укупна нето површина куће за одмор износи највише 60m². Спратност куће за одмор је приземље, приземље и поткровље, с тим да износи највише 2/3 површине приземља. Могућа је изградња подрума или сутерена, ако дозвољавају хидролошки услови.

Куће за одмор се граде од природног материјала. Дозвољава се изградња лођа, трмова и пергола испред и у склопу објеката према осунчаним просторима, истакнутим природним сацајима и видиковцима. Те површине, уколико нису застакљене, не улазе у састав дозвољене површине објекта.

Архитектонска обрада објекта мора се прилагодити непосредном асмбијенту и околном пејсажу. Делови зграда, њен структурални склоп од утицаја на обликовање и визуелни изглед (прозори, стрехе, димњачке капе, трмови са гредним системом и јастуцима) уз велику примену дрвета, морају бити у духу војвођанске куће и архитектонског наслеђа овог подручја.

У оквиру ове зоне могућа је и изградња спортско-рекреативних и туристичких садржаја.

Спратност: П+Пот. (приземље + поткровље)
Максимални коефицијент изграђености је 25%
Максимални индекс искоришћености је 0,4

За спортско-рекреативне и туристичке садржаје пре даље реализације обавезна је израда урбанистичког пројекта уређења.

Простори и објекти намењени експлоатацији природних ресурса

То су простори, објекти и постројења која служе за експлоатацију минераних сировина (глина, шљунак, песак, термалне воде, нафта, гас).

Простори за ове намене планирају се на основу решења надлежног министарства за енергетику (Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине).

Уколико се простор за експлоатацију минералних сировина налази на пољопривредном земљишту, одобрење за експлоатацију се мора прибавити од Министарства за пољопривреду.

Радне зоне

Изузетно могућа је и изградња производних објеката на земљишту од 6. и више, бонитетне класе, ради груписања објеката, односно комплекса који у погледу простора, саобраћаја, инфраструктуре или радног процеса, могу потенцијално да угрозе стање животне средине у насељима.

Новоформирани комплекс радне зоне, мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине (земље, воде и ваздуха).

Морају имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0m до мреже јавних путева; морају бити снабдевени инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

У оквиру зоне, комплекса или парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни и објекти снабдевања.

Степен изграђености треба да је макс. 1,0 а степен искоришћености замљишта макс. 70.

Дозвољена спратност објеката је: за производне П, П+1; за пословне П, П+1; за складишне П и за економске П.

Површине и објекти намењени туризму, спорту, рекреацији, образовању, култури и др.

У природним срединама као што су шуме, обала реке Дунав, обала канала и уз термалне бушотине и др., могу се планирати објекти или комплекси у функцији туризма: културно-манifestациони, циклотуризам, здравствено-рехабилитациони, излетнички, ловни, риболовни; спорта и рекреације: стрелишта, јахалишта, хиподроми, голф терени и др.; и образовања и културе: школе у природи, паркови, спомен обележја (уколико је неопходно утврдити општи интерес), уметничке колоније, летење позорнице, амфитеатри и сл.

Изградња и опремање објеката, мора бити првенствено од монтажних елемената, са неопходним санитарно-техничким уређајима. Архитектонска обрада ових објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у пејзаж. Режији коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозионих процеса и поремећаја режима вода, а уз услове и сагласност надлежног предузећа.

На просторима који су предвиђени за подизање оваквих објеката, слободан терен мора се користити заједнички без огорађивања и парцелисања. На овим теренима постојећа вегетација се не сме угрозити, због заштитне функције коју обавља.

За ове комплексе потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана уз добијене сагласности надлежних органа и служби за заштиту природе, водопривреде, енергетике и др.

На постојећим објектима дозвољени су радови на реконструкцији и ограниченој доградњи (неопходни пратећи објекти и површине), уколико то просторне могућности дозвољавају.

Марина на Дунаву

У складу са Студијом мреже марина на Дунаву у Војводини, планирана је изградња марине 4. категорије (базенског типа) у пројектованом периоду од 20 година, за минимално 50 везова. Ова мариана планира се у склопу садржаја етно-парка "Дунавски сан"-Гложан. Изградња и уређење овог простора је условљена израдом урбанистичког плана.

Садржаји марине ће бити дефинисани у складу са Правилником о врстама, минималним условима и категоризацији објеката наутичког туризма ("Службени гласник РС", бр. 69/94).

Куће за одмор и рекреацију у зони водног земљишта

Парцеле за одмор и рекреацију у зони водног земљишта формираће се према условима надлежне институције, минималне површине од 400m² до 1.500m². Облик парцеле мора бити правилан, правоугаони или квадратни, с тим да ужа страна не може бити мања од 20,0m. Ограда око парцеле може бити само живица максималне висине до 1,50m.

Објекти треба да се граде од природних материјала/дрвета, с тим да му површина не буде већа од 30,0m². Спратност куће за одмор је приземље, приземље и поткровље, с тим да поткровље износи највише 2/3 површине приземља.

Дозвољава се изградња лођа, трмова и пергола испред и у склопу објекта осунчаним просторима, истакнутим природним садржајима и видиковцима. Те површине уколико нису застакљене не улазе у састав дозвољене површине објекта.

Архитектонска обрада мора се прилагодити непосредном амбијенту и околном пејсажу.

Површине и објекти путних садржаја уз државне путеве

Ова зона представља зону јавног и осталог грађевинског земљишта око државних путева I и II реда у којој се могу градити путни садржаји и садржаји транзитног туризма, у зони од 150 m са сваке стране пута.

Све садржаје уз ове путеве координисано везивати за државне путеве преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од минимално 400m између прикључака. Спратност наведених објеката треба да је макс. П+1+Пот.

УСЛОВИ ИЗГРАДЊЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Саобраћајна инфраструктура

Основни услови и правила грађења за саобраћајну инфраструктуру за подручје обухвата Просторног плана општине Бачки Петровац су:

Друмски саобраћај

- Основни путни правац-државни пут II реда бр. 102 треба градити у оквиру ново установљеног путног коридора обилазнице са елементима који припадају том рангу пута;
- Трасу обилазнице изабрати тако да се минимизира заузимање новог пољопривредног земљишта, као и да се делимичном комасацијом минимизира нарушавање постојеће организације атара;
- Елементи овог пута према стандардима треба да обезбеде потребан ниво безбедности саобраћаја (у раскрсницама) уз обезбеђење сервисне саобраћајнице;
- За овај ниво пута захтеване карактеристике су следеће:
 - минимална носивост за средње тешки саобраћај
 - коловоз од минимално две саобраћајне траке (2 x 3,5 m)
- Државни пут II реда-регионални пут бр.102, треба реконструисати у оквиру постојећег коридора с тим да се обезбеде елементи активне и пасивне безбедности, и ниво услуге који припадају том рангу пута;
- Нови државни пут I реда-магистрални пут бр.7, треба градити са елементима који ће омогућити одговарајући ниво услуге, у складу са положајем и рангом овог путног капацитета;
- Државни пут II реда-регионални пут бр.102 реконструисати и модернизовати у оквиру постојеће трасе, са минимизацијом заузимања новог пољопривредног земљишта, а са елементима који одговарају том рангу пута. Сва укрштања решити у нивоу са обезбеђењем потребних елемената безбедности. Дуж овог пута минимизирати број укрштања са атарским путевима;
- Укрштања путева, путева и пруга обезбедити следећим решењима:

- укрштаје ДП I реда и осталих јавних путева предвидети са денивелацијама,
- укрштаје осталих ДП II реда са осталим путевима обезбедити у нивоу-површинским раскрсницама са одговарајућом прегледношћу и осталим безбедносним мерама,
- укрштаје локалне пруге и јавних путева осигурати са путним прелазима (са браницима или полубраницима).
- Општинске-локалне путеве пројектовати по установљеним трасама са минимизацијом заузимања пољопривредног земљишта, али са обезбеђењем потребних елемената за безбедна кретања;

Железнички саобраћај

Пошто се планира реконструкција и модернизација железничких капацитета (пруга и постројења) на простору општине Бачко Петровац потребно је претходно урадити саобраћајно техничко-технолошке студије које ће тачно дефинисати активности у оквиру реконструкције и модернизације, која ће задовољити све услове и нормативе из Закона о железници ("Сл.Гласник РС" 18/2005) као и нормативе Железнице Србије (Правилник 314 и 315), тако да се само то имплементира у планове нижег реда.

Водни саобраћај

Све садржаје и програме развоја у оквиру пловног пута канала ОКМ ХС ДТД: Каравуково-Бачки Петровац и Нови Сад-Савино Село треба ускладити са ЕЕС Правилником (обезбеђење несметаног транспорта путника и роба на пловном путу).

Приликом изградње објеката, услове треба тражити од Установе "Пловпут" из Београда која је задужена за одржавање и развој пловних путева.

Основни услови за ову деоницу (пловни пут III категорије канал Бачки Петровац-Каравуково) износе:

- минимална дубина пловног пута при ЕН (ниски пловидбени ниво) је 2,1 m,
- минимална ширина пловног пута 18 m,
- минимална висина слободног профила (испод моста) 6,54 m.

Основни услови за ову деоницу (пловни пут V категорије канал Нови Сад-Савино Село) износе:

- минимална дубина пловног пута при ЕН (ниски пловидбени ниво) је 3,0 m,
- минимална ширина пловног пута 35 m,
- минимална висина слободног профила (испод моста) 12,0 m.

Немоторни саобраћај

За имплементацију бицикличких стаза потребно је обезбедити одговарајући простор, како у насељима у оквиру уличних коридора, са значајним бицикличким токовима, са одговарајућим растојањем у профилу од коловозних површина.

Ван насељених места потребно је резервисати одговарајућу површину за коридор бицикличких стаза, која неће бити у оквиру коридора државних путева.

Безбедносне мере на местима укрштања бицикличких токова са моторним саобраћајем су обавезне како у насељима тако и ван њих.

Приликом пројектовања бицикличких стаза потребно је користити одговарајућа Упутства о пројектовању истих.

Водопривредна инфраструктура

- Снабдевање водом становништва и индустрије на простору општине Бачки Петровац обезбедити из локалних изворишта, уз могућност међусобног повезивања насеља у

- јединствени систем;
- Око постојећих и планираних изворишта подземних вода, као и објеката који су у функцији водоводног система (резервоари, црпне станице и доводник) дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите изворишта према Закону о водама;
- Извршити изградњу неопходних објеката на мрежи (резервоари, црпне станице, итд), како би се комплетирао цео систем, а тиме и обезбедили потребни капацитети;
- Снабдевање индустрије водом нижег квалитета, обезбедити захватањем из речних система или из подземља захватањем прве издани. Висококвалитетну воду могу користити само индустрије које по природи технолошког процеса захтевају квалитетну воду (прехранбена индустрија);
- Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације;
- Трасу водоводне мреже у насељу полагати између две регулационе линије у уличном фронту, по могућности у зелени појас. Трасу полагати са једне стране улице или обострано зависно од ширине уличног фронта;
- Трасе регионалних система полагати уз главне путне правце, а према усвојеним пројектним решењима;
- Пролазак испод саобраћајница и укрштање са осталим уличним инсталацијама обезбедити челичном заштитном цеви, односно према рангу пута и условима путне привреде;
- Дубина укопавања не би смела да је плића од 1,0 - 1,20 метра од нивелете терена, због зоне мржњења и саобраћајног оптерећења;
- Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежних органа;
- У насељима пројектовати и градити канализациону мрежу као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске воде;
- Извршити претретман отпадне воде индустрије до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, па тек онда их упустити у насељску канализациону мрежу;
- Минимални пречник уличних канализационих колектора не сме бити мањи од $\varnothing 200 \text{ mm}$;
- Минималне падове колектора одредити у односу на усвојене пречнике, према важећим прописима и стандардима;
- Црпне станице фекалне канализације радити као шахтне и лоцирати их у зеленој површини са прилазом за сервисно возило;
- Пре упуштања у реципијент, отпадне воде пречистити на насељским постројењима за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) до степена који пропише надлежно водопривредно предузеће;
- Атмосферску канализацију градити делимично као зацевљену, положену уз уличне саобраћајнице, а делимично као отворену, у зависности од техно-економске анализе;
- Атмосферске воде пре упуштања у реципијент очистити од механичких нечистоћа на таложнику, односно сепаратору уља и масти;
- Одвођење атмосферских вода из индустријских зона и комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти;
- Све колске прилазе и укрштања са саобраћајницама, обавезно зацевити према важећим прописима и стандардима;
- Улив атмосферских вода у мелиоративне канале извести путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала;
- Забрањује се спречавање несметаног протицаја воде, усправање и дизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту;
- Уређење отворених канала и регулационих радова на коритима мелиоративних канала, биће дефинисано израдом одговарајуће пројектно-техничке документације и претходним условима Јавног водопривредног предузећа "Воде Војводине" - Нови Сад;
- Дуж обала реке и канала, са обе стране обезбедити по минимум 14,0m (у грађевинском подручју мин. 7,0 метара) слободног простора преко којег ће се

вршити одржавање канала;

- Одбрамбени насип мора бити заштићен тако да се у брањеном појасу ширине 100 m и небрањеном појасу ширине 50 m не могу градити никакви објекти, копати канали, садити дрвеће и сл. у смислу члана 69. Закона о водама ("Сл. Гласник РС" бр. 46/91).

Енергетска инфраструктура

Гасоводи и нафтоводи високог и средњег притиска и објекти у саставу гасовода

Уређаји у саставу гасовода високог и средњег притиска, мерно-регулационе станице, компресорске станице, чистачке станице и блок станице/блокадни вентили са издувавањем, морају се лоцирати да задовоље прописана растојања од различитих објеката, дата у наредној табели.

	Мерно-регулационе станице		
	У објекту од чврстог материјала		Под настрешницом и на отвореном
	до 30.000 m ³ /h		За све капацитете
Стамбене, пословне и фабр.зграде, радионице и склад.запаљ.мат.	15m		30m
Електро неизоловани надземни водови	Висина стуба далековаода + 3,0m		
Трафо станице	30m		
Жел.пруге и објекти	30m		
Индус. колосеци	14m		25m
Ауто путеви	30m		
Магистрални путеви	20m		30m
Рег. и локални путеви	10m		
Остали путеви	6m		10m
Водотоци	5m		5m
Шеталишта и паркиралишта	10m		20m
Остали грађ. објекти	10m		20m

Растојања у табели дата су у метрима, рачунајући код железничких пруга и путева од ивице пружног/путног појаса.

Код проласка у близини или паралелног вођења гасовода уз друге објекте одстојање не сме бити мање од:

- 10 m од спољне ивице путног појаса магистралних путева
- 5 m од спољне ивице путног појаса регионалних и локалних путева,
- 20 m од спољне ивице пружног појаса железничке пруге, осим ако је гасовод постављен на друмски или железнички мост,
- 15 m од крајње осе индустријског колосека,
- 1 m (мерено хоризонтално) од темеља грађевинских објеката, уколико не угрожава стабилност објекта,
- 0,5 m од спољне ивице других укопаних инсталација и мелиорационих објеката,
- 10 m од ножице насипа регулисаних водотока и канала.

Удаљеност укопаног гасовода средњег притиска од уличне стубне електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Ако се гасовод поставља испод саобраћајнице прокопавањем те саобраћајнице, полаже се у ров на пешчану постељицу и са двоструком антикорозионом изолацијом, према прописима.

Ако се гасовод поставља испод саобраћајнице бушењем рова испод те саобраћајнице мора се употребити одговарајућа заштитна цев гасовода.

При укрштању гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90°. За укрштање под мањим углом потребна је сагласност надлежног органа. Таква сагласност се не може издати за укрштање са железничком пругом.

Гасоводна мрежа ниског притиска

Гасовод ниског притиска се води подземно и надземно. Када се гасовод води подземно дубина полагања гасовода је минимално 0,8 m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара, бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0 m од дна канала или ригола. Изузетно, гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

Трасе ровова за полагање гасне инсталације се постављају тако да гасна мрежа задовољи минимална прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре. Вредности минималних дозвољених растојања у односу на укопане инсталације су:

Минимална дозвољена растојања	укрштање	паралелно вођење
- водовод, канализација	0,5 m	1,0 m
- ниско и високо-напонски електро каблови	0,5 m	0,5 m
- телефонски каблови	0,5 m	1,0 m
- технолошка канализација	0,5 m	1,0 m
- бетонски шахтови и канали	0,5 m	1,0 m
- железничка пруга и индустријски колосек	1,5 m	5,0 m
- високо зеленило	-	1,5 m
- темељ грађевинских објеката	-	1,0 m
- локални путеви и улице	1,0 m	0,5 m
- магистрални и регионални путеви	1,3 m	1,0 m
- бензинске пумпе	-	5,0 m

Укрштање дистрибутивног гасовода (ДГ) са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно. При томе се мора обезбедити природна вентилација канала, заштитне цеви или подземног пролаза.

Дистрибутивни гасовод се не полаже испод зграда и других објеката високоградње. Надземно полагање дистрибутивног гасовода се врши само изузетно, уз посебну заштиту од механичких, температурних и утицаја стварања кондензата.

Удаљеност укопаних стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Бушотине

Услови предвиђени за начин и поступак лоцирања објеката за истраживање и производњу нафте, гаса и термалних вода-бушотина:

- удаљеност од бушотине од заштитног појаса пловног канала, железнице, далековода опште намене, јавних објеката и стамбених зграда износи најмање две висине торња бушотине,
- од ивице појаса ауто пута и путева првог и другог реда, удаљеност осе бушотине мора износити најмање 30 m, а од других јавних саобраћајница, шумских и пољских путева најмање 15 m,
- објекти за експлоатацију нафте, земних гасова и слојне воде не смеју бити удаљени мање од 30 m од ивице јавних објеката и стамбених зграда и 10 m од ивице појаса јавних саобраћајница и заштитног појаса далековода и телефонских линија,

- удаљеност осе бушотине од шума, одређује се зависно од поднебља, подручја, конфигурације терена и врста шуме.

Удаљеност бушотина рачуна се од средишта осе бушотине, а код осталих објеката и постројења од најистакнутијег дела у правцу мерења.

У случају изградње објеката од стране будућих инвеститора који би градили своје објекте у близини НИС-Нафтагасових потребно је да набаве сагласност од НИС-Нафтагаса.

Електроенергетска инфраструктура

- Трафостанице градити као зидане, монтажано-бетонске (МБТС) и стубне (СТС), за рад на 20 kV напонском нивоу;
- Површина за изградњу зидане или МБТС трафостанице треба да буде око 5,0x6,0m, минимална удаљеност од других објеката треба да буде 3m;
- Стубна трафостаница се може градити у линији постојећег надземног вода или ван њега на парцели власника (корисника), најмање 3,0 m од стамбених и других објеката;
- Високонапонска, средњенапонска и нисконапонска мрежа се може градити надземно или подземно на пољопривредном земљишту, по могућности у већ постојећим електроенергетским коридорима, уз сагласност власника (корисника) парцеле;
- Средњенапонску 20 kV мрежу и нисконапонску мрежу на шумском земљишту градити подземно у путном појасу шумског пута или стази;
- Око надземних 110 kV далековаода обезбедити коридор 25 m од осе далековаода са обе стране, у којима се не могу градити објекти без сагласности власника далековаода, а око 10 kV и 20 kV, надземних водова обезбедити коридор од 5 m од осе далековаода, са обе стране, у којем неће бити дозвољена градња, као ни засађивање високог растиња без претходне сагласности надлежног предузећа.

Надземна електроенергетска мрежа

- Минимална удаљеност електричног стуба од земљишног појаса пута при укрштању, треба да буде од 10-20 m од путева I реда, 5-10 m од путева II реда и 1,0m од саобраћајница у насељу;
- Висина најнижих проводника од тла треба да буде минимално 6 m за нисконапонску мрежу, односно 7 m за високонапонску мрежу;
- У зонама заштите непокретног културног добра, зони пратећих путних садржаја, туристичким локалитетима, у централним деловима већих насеља (Бачки Петровац), парковским површинама, у зонама са вишепородичним становањем, у радним зонама, комуналним површинама, као и зонама за спорт и рекреацију мрежу обавезно каблирати.

Подземна електроенергетска мрежа

- Дубина полагања каблова треба да буде најмање 0,8 m;
- Каблове полагати у зеленим површинама или путном појасу поред саобраћајница и пешачких стаза, уз удаљеност мин. 1,0 m од коловоза и 0,5 m од пешачких стаза у насељима;
- Ван насеља, за потребе садржаја предвиђених Планом, електроенергетску каблирану мрежу полагати у коридорима саобраћајница, некатегорисаних путева шумским путевима и стазама, на пољопривредном земљишту уз сагласност власника (корисника) парцеле;
- На периферним деловима насеља мрежа ће бити ваздушна, грађена на бетонским и гвоздено решеткастим стубовима;
- У центру насеља, парковским површинама, зонама за спорт и рекреацију светиљке за јавно осветљење поставити на канделаберске стубове;
- У деловима насеља где је електроенергетска мрежа грађена надземно, светиљке јавног осветљења поставити на стубове електроенергетске мреже;

- За расветна тела користити живине светиљке високог притиска или натријумове ниског (високог) притиска, како би се добио одговарајући ниво осветљености саобраћајница у складу са препорукама ЈКО-а (Југословенски комитет за осветљење);
- При паралелном вођењу енергетских каблова до 10 kV и телекомуникационих каблова, најмање растојање мора бити 0,50m, односно 1,0m за каблове напона преко 10kV;
- При укрштању енергетских и телекомуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90°;
- Није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад телекомуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5m;
- Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни, при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,50m;
- Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;
- При укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода вертикално растојање мора бити веће од 0,30m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,50m.

Телекомуникациона (ТТ, КДС, РТВ) инфраструктура

- ТТ мрежа за потребе фиксне телефоније ће се у потпуности градити подземно на подручју Плана;
- Дубина полагања ТТ каблова треба да је најмање 0,8 m;
- Каблове полагати у зеленим површинама или путном појасу поред саобраћајница и пешачких стаза, уз удаљеност мин. 1,0 m од коловоза и 0,5 m од пешачких стаза у насељима;
- Ван насеља, за потребе садржаја предвиђених Планом, ТТ мрежу градити у коридорима саобраћајница, коридорима некатегорисаних путева на пољопривредном земљишту, шумским путевима и стазама, на пољопривредном земљишту уз сагласност власника (корисника) парцеле;
- При паралелном вођењу телекомуникационих и електроенергетских каблова до 10 kV најмање растојање мора бити 0,50m и 1,0m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,50m, а угао укрштања око 90°;
- При укрштању телекомуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода, канализације, вертикално растојање мора бити најмање 0,30 m;
- При приближавању и паралелном вођењу телекомуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализацијом хоризонтално растојање мора бити најмање 0,50 m;
- Услови за грађење подземне мреже кабловског дистрибутивног система (КДС) су исти као за подземну телекомуникациону мрежу фиксне телефоније;
- Слободностојећи антенски стубови, као носачи антена за ТТ, РБС, КДС и РТВ могу се градити у насељу, у привредним зонама, зонама кућа за одмор;
- Слободностојеће антенске стубове у насељима, као носаче антена градити ван централних зона насеља, ван зона заштите заштићеног културног и природног добра (појединачни локалитети);
- Телекомуникациона опрема за потребе ТТ, РБС, КДС и РТВ може бити постављена у помоћни објект у оквиру комплекса или парцеле, или унутар објекта, тј. на неки од постојећих објеката у насељу (објект ПТТ, објект дома културе, ватрогасни дом, силос, вишеспратница и др.) или;
- Ако се телекомуникациона опрема поставља у засебан комплекс, исти мора бити ограђен;
- Напајање електричном енергијом обезбедити са нисконапонске мреже 0,4 kV или из трафостанице 20/0,4kV;
- До комплекса обезбедити приступни пут мин. ширине 3 m до најближе јавне саобраћајнице;
- Слободну површину комплекса озеленити;

- За све радио релејне коридоре потребно је изградити Елаборате заштите слободних радио релејних коридора;
- КДС мрежа се може поставити и на постојеће стубове електроенергетске и ТТ мреже у сагласности са власником исте, док се не стекну услови за подземну КДС мрежу.

Надземна мрежа КДС у насељу

- Самоносиви кабел КДС-а поставити на носаче преко изолатора, на стубове нисконапонске мреже по условима надлежне Електродистрибуције, тј. власника електричне мреже.
- Одстојање најнижег кабла КДС-а од површине тла треба да износи најмање 3,5m. На прелазима преко улица иста висина треба да износи најмање 5 m. Уколико се овај услов не може постићи, кабел поставити подземно на дубини најмање 0,80 m.
- Најмање растојање од најнижих проводника електроенергетске мреже мора бити 1m.

УСЛОВИ ИЗГРАДЊЕ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Депонију комуналног отпада у КО Кулпин, која ће се користити као депонија до успостављања регионалног управљања комуналним отпадом, након чега ће бити санирана и приведена намени *трансфер станице*, санитарно уредити и опремити у складу са Правилником о критеријумима за одређивање локације и уређење депоније отпадних материја ("Сл. гласник РС", број 54/92). На основу овог Правилника депонију комуналног отпада оградити, обезбедити прилазни пут, воду и електричну енергију на локацији, чуварску службу, заштитно зеленило, инертни материјал за прекривање, дренажни систем за филтрирање процедних вода које би се поново враћале у тело депоније и систем за дегазацију. По завршетку експлоатационог века депоније или преласка на систем регионалног депоновања комуналног отпада, извршити санацију и рекултивацију овог простора.

Простор за компостирање органског отпада на предметној локацији вршити под контролисаним условима помоћу аеробних организама у тространим формама без крова и проветравања на за течност непропусној површини. На овом простору контролисати температуру, садржај воде и кисеоника. Процедну воду поново користити за влажење материјала. Величину језгра компоста за употребу регулисати ситом. Простор за компостирање проширити у планском периоду у складу са потребама "Марбо-продукта".

Потребно је да надлежни органи све активности на изградњи Простора за компостирање органског отпада и привремено одлагање комуналног отпада, ускладе са Законом о заштити животне средине, Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", број 135/04) и подзаконским актима.

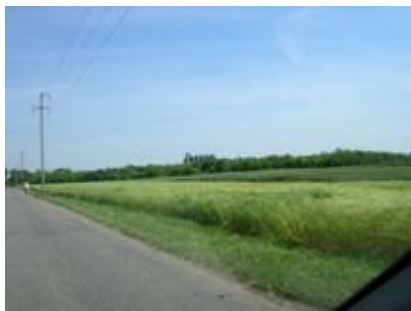
Нешкодљиво уклањање и искоришћавање животињских лешева вршити у складу са важећим Правилником који дефинише ову област, санитарно одлагати на локацији у КО Кулпин, одакле ће се периодично одвозити на коначни третман у регионалну кафилерију којој општина Бачки Петровац буде припадала.

УСЛОВИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

За све објекте, који се планирају и изводе на предметном простору, а могу имати значајне утицаје на животну средину, надлежни орган може донети Одлуку о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/2004), и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 84/2005).

11.3. ОСНОВЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА

		На основу	
Зоне и објекти		Урбанис- тичког плана	Простор- ног плана
1. Грађевински реони насеља	Бачки Петровац	•	
	Гложан	•	
	Маглћ	•	
	Кулпин	•	
2. Изградња објеката у функцији пољопривредне производње	Пољопривредна домаћинства – салаши		•
	Виноградарске и воћарске куће		•
	Стакленици, пластеници		•
	Пољопривредне економије, машински парк		•
	Фарме		•
	Објекти за потребе гајења и приказивања старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња		•
	Објекти за гајење печурки, пужева и риба		•
	Објекти намењени преради и финалној обради пољопривредних производа	•	•
3. Изградњу објеката у функцији туризма, спорта, рекреације и заштите и др.	Објекти у функцији туризма, спорта, рекреације, образовања и културе	•	
	Марина на Дунаву	•	
	Куће за одмор у зони водног земљишта		•
	Куће за одмор		•
	Заштитни зелени појасеви		•
	Унапређење шумског земљишта и ловишта		•
4. Објекти у функцији производње и путне привреде	Радне зоне	•	•
	Путни садржаји уз државне путеве		•
	Експлоатација природних ресурса		•
5. Постојећи друмски саобраћај			•
6. Планирани друмски саобраћај		•	
7. Планирани немоторни - бициклически саобраћај		•	
8. Грађење унутар железничких коридора		•	•
9. Постојећа водопривредна инфраструктура			•
10. Планирана водопривредна инфраструктура		•	
11. Електроенергетска и ТТ инфраструктура		•	•
12. Термоенергетска инфраструктура		•	•
13. Комунални објекти		•	•

IV ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1. ЛИСТА ПРИОРИТЕТНИХ АКТИВНОСТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА

Листа приоритетних активности са утврђује за 1. фазу имплементације Просторног плана општине Бачки Петровац, односно за период 2007. године до 2011. године и реализоваће се на основу следећих активности:

Пољопривреда

Пољопривреда, као најзначајнија привредна делатност, проистекла из природних услова, има велике развојне могућности. Ради ефикаснијег привређивања у првој фази ће се интезивирати следеће активности:

- Комасација у К.О. Бачки Петровац, Кулпин и Маглић на површини од 11 579 ha,
- Перманентна едукација пољопривредних произвођача о новим сазнањима и технологијама у пољопривредној производњи,
- Подстицање удруживања пољопривредника ради рационалнијег коришћења опреме, унапређење продаје и подизање кредитне способности произвођача,
- Подстицање измене производне структуре у корист профитабилнијих производа,
- Подстицање комплементарности између: ратарства, повртарства и воћарства са сточарством; пољопривреде и водопривреде; пољопривреде и прехранбене индустрије; пољопривреде и туризма и угоститељства; и др.

Индустрија, мала и средња предузећа

- Развој прехранбене индустрије,
- Развој малих и средњих предузећа,
- Утврђивање конкретних развојних програма и пројеката од стране локалне самоуправе и појединачних предузетника/инвеститора,
- Обезбеђење инситуционалне и финансијске подршке пројектима развоја малих и средњих предузећа, који омогућавају бржи раст запослености и повећања дохотка локалног становништва.

Шуме и шумско земљиште

- Подизање ваншумског зеленила,
- Обнова заштитних шума уз Дунав,
- Унапређење стања постојећих шума, превођењем изданаčkih шума у високе.

Природна добра

- Формирање заштићених подручја кроз картирање и валоризацију, за природна добра која су предвиђена за заштиту,
- Спровођење поступка заштите за природно добро Парк Дунђерског у Кулпину.

Туризам

У односу на потенцијале и садржаје у наредном периоду од четири године, као приоритети развоја у туризму могу се издвојити:

- Заштита, очување као и туристичка валоризација природне и културне баштине,
- Изградња и реконструкција смештајних капацитета, туристичке сигнализације,
- Улагања у одређене видове туризма, културно манифестациони, ловни, риболовни, циклотуризам.

Саобраћајна инфраструктура

Реализација планских решења и активности предвиђених Просторним планом зависиће од укупног развоја АП Војводине и Републике Србије, с обзиром на неопходна велика финансијска средства. Редослед приоритетних активности за имплементацију плана је следећи:

- изградња државног пута II реда–регионалног пута обилазнице око Бачког Петровца,
- реконструкција и модернизација железничке пруге, са имплементацијом индустријског колосека, према захтевима, у оквиру радне зоне,
- изградња капацитета водног саобраћаја-пристана са обезбеђењем отворених складишта за ситнозрнасте и комадне терете.

Водоприредна инфраструктура

- Даљи развој водоснабдевања у свим насељима општине,
- Наставак изградње канализационе мреже и изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у осталим насељима општине (Маглић, Кулпин).

Електроенергетска инфраструктура

Постојећа ТС 35/10kV "Бачки Петровац" ће се реконструисати у разводно постројење 20kV. Од ТС 110/20kV "Челарево" до разводног постројења 20kV "Бачки Петровац", ће се изградити у непосредној близини постојећег 35kV далековода Челарево-Бачки Петровац још два нова далековода 20 kV. 35 kV далековод Челарево-Гложан-Бачки Петровац, ће задржати своју постојећу трасу и радиће под напоном 20 kV.

35 kV далековод Футог-Бачки Петровац ће се од ТС 35/10 kV "Бачки Петровац" до изласка из планиране радне зоне каблирати. 35 kV далековод Челарево-Гложан-Бачки Петровац, ће задржати своју постојећу трасу и радиће под напоном 20 kV. Од ТС 35/10 kV "Бачки Петровац", будућег 20 kV разводног чворишта, обезбедиће се нови кабловски изводи за будуће потрошаче у радној зони.

Из разводног постројења Бачки Петровац, планира се изградња још једног 20 kV далековода за напајање индустрије у Маглићу.

Телекомуникациона инфраструктура

У свим насељима за квалитетан пријем и дистрибуцију радио и ТВ сигнала, изградити кабловски дистрибутивни систем (КДС).

Заштита животне средине

- израда јединственог катастра загађивача на територији општине,
- успостављање мониторинга квалитета ваздуха, воде и земљишта, као и мерење нивоа комуналне буке на простору општине,
- изградња и уређење локације за компостирање органског отпада у КО Кулпин, и привремено одлагање комуналног отпада до изградње мреже регионалних депонија

(у складу са Елаборатом о могућности изградње санитарне депоније општине Бачки Петровац)

- санитарно одлагање животињских лешева и ветеринарских конфиската на локалитету у КО Кулпин, одакле ће се периодично одвозити на регионалну кафилерију,
- санација и рекултивација дивљих депонија на територији општине,
- формирање заштитног зеленила дуж државних путева и других саобраћајница, уз железничку пругу, око радних и комуналних површина и др.

Заштита непокретних културних добара

- Покретање поступка заштите евидентираних непокретности под претходном заштитом,
- Примена услова заштите непокретних културних добара.

Социјалне активности и јавне службе

- Реконструкција, адаптација постојећих објеката школства, здравства, култур, спорта и рекреације и др,
- Изградња геронтолошког дома.

2. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ПЛАНА

У имплементацији плана учествују:

- Министарство за инфраструктуру,
- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде,
- Покрајински секретаријат за пољопривреду,
- Фонд за развој Републике Србије,
- Фонд за развој АП Војводине,
- ЈП Пuteви Србије - ОЦ Север, Нови Сад
- ЈП Железнице Србије, Београд
- Воде Војводине, сектор за водни саобраћај Нови Сад,
- Завод за заштиту природе Србије, Радна јединица у Новом Саду,
- Покрајински завод за заштиту споменика културе, Нови Сад,
- Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије ДОО Електровојводина Нови Сад
- ЈКП "Прогрес" Бачки Петровац,
- ЈП "Војводинашуме" Петроварадин,
- Покрајински секретаријат за заштиту животне средине и одрживи развој, Нови Сад.

Средства за финансирање активности на имплементацији просторног плана, обезбедиће се из Средствава републике Србије, АП Војводине, општине Бачки Петровац, посебних фондова, могућих концесионара, иностраних донатора и спонзора, као и средстава грађана, корисника и инвеститора на подручју обухвата Плана.

3. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА

Важећи документи

Основни плански документ вишег реда, на коме је заснована израда Плана, је Просторни план републике Србије, чије су одредбе у потпуности испоштоване у контексту просторних решења за ово подручје, основних начела и критеријума за заштиту природних добара и заштиту животне средине, основних смерница за

коришћење и уређење шума и шумског земљишта и дефинисања коридора основних инфраструктурних система.

Поред тога су коришћени закони, правилници, стратегије и студије: Национална стратегија управљања отпадом, Студија мреже марина на Дунаву у АП Војводини.

Важећа урбанистичка документација је такође испоштована у контексту реализације основног циља израде Плана, а то је оптимална организација и одрживи развој простора обраде.

Нови документи

Даља разрада Просторног плана општине вршиће се израдом урбанистичке документације, а у складу са Законом и датим смерницама Просторног плана.

Овај план ће се спроводити уграђивањем његових одредби у:

- планове и програме републичких дирекција (за развој, геолошка истраживања, пољопривреду, шумарство, екологију, путеве и др.)
- посебне планове, програме, пројекте и основе за поједине области (уређење пољопривредног и шумског земљишта, рекултивација деградираног земљишта, заштита животне средине и др.).

V ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Општинска управа Бачког Петровца ће пратити примену Просторног плана, посебно прве етапе имплементације плана о коме ће сачинити Извештај. Саставни део тог Извештаја је оцена спровођења тог плана, са евентуалним делом измене и допуне тог плана.

На основу извештаја из претходног става, Скупштина општине Бачки Петровац ће утврђивати потребу да се приступи измени и допуни Просторног плана.

Просторни План општине Бачки Петровац је израђен у 5 (пет) примерака у аналогном и 6 (шест) примерака у дигиталном облику.

Два примерка донетог, потписаног и овереног просторног плана у аналогном облику и два примерка просторног плана у дигиталном облику доставља се архиви органа надлежног за његово доношење и трајно се чувају.

Два примерка донетог, потписаног и овереног просторног плана у аналогном облику и два примерка просторног плана у дигиталном облику доставља се органу надлежном за његово спровођење и трајно се чувају.

Један примерак донетог Просторног плана у дигиталном облику доставља се Министарству за инфраструктуру.

Један примерак донетог, потписаног и овереног просторног плана у аналогном облику и један примерак просторног плана у дигиталном облику чува се у архиви ЈП "Завода за урбанизам Војводине" Нови Сад.

План ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу општине _____".

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
општина Бачки Петровац
Скупштина општине Бачки Петровац

Број:

Председник

Дана:
